Delicatețe

DAVID FOENKINOS

DAMEN TANGO

Delicatețe

DAVID FOENKINOS

Nathalie e tânără, are o slujbă bună într-o firmă și este căsătorită cu bărbatul vieții sale. Numai că, într-o bună zi, el își pierde viața într-un accident. Și totul se schimbă. Femeia se refugiază în muncă extenuantă. Până când destinul îi pregătește ceva. Omul care îi poate reda pofta de viață se află chiar lângă ea. Nu trebuie decât să-l vadă și să-și deschidă inima.

„Dacă va comanda o ceașcă de cafea decofeinizată, mă ridic de la masă și plec. Nu ai dreptul să bei o ceașcă de cafea decofeinizată la genul acesta de întâlniri. Este cea mai puțin convivială băutură din câte există. Nici ceaiul nu este mai bun. Abia ne-am întâlnit și ne instalăm deja într-un cocon moale. Prevăd că ne vom petrece după-amiezile de duminică uitându-ne la televizor. Sau, mai rău, la socri. [...] În cele din urmă și-a spus că un suc ar fi în regulă. Da, un suc e simpatic. Convivial și deloc agresiv. Ar arăta că fata este blândă și echilibrată. Dar ce fel de suc? Mai bine te ferești de cele clasice: de evitat sucul de mere sau de portocale. Trebuie să fii puțintel original fără să fii excentric. Sucul de papaya sau de guava, te ia cu fiori. Nu, cel mai bine ar fi să aleagă ceva între ele, bunăoară sucul de caise. Asta e. Sucul de caise este perfect. Dacă alege sucul de caise, o iau de nevastă, a gândit François. [...]

– Am să iau... Un suc de caise, a răspuns Nathalie.

A privit-o ca pe o efracție a realității."

www.nemira.ro

ISBN 978-606-579-476-4

Foto: © Michael Crabb
© La Caméra Noir pour Gitanes

DAVID FOENKINOS s-a născut pe 28 octombrie 1974 la Paris. A studiat literatura la Sorbona. Pasionat de jazz, a fost o vreme profesor de chitară. Romanul său de debut, intitulat *Inversion de l'idiotie: de l'influence de deux Polonais*, a fost publicat în 2001 la Editura Gallimard și a câștigat Premiul François Mauriac. Au urmat apoi alte romane, tipărite la edituri prestigioase, recompensate cu numeroase premii și traduse în treizeci și cinci de limbi. Printre ele, *Le potentiel érotique de ma femme* (2004), *En cas de bonheur* (2005), *Nos séparations* (2010), *Le petit garçon qui disait toujours non* (2011), *Je vais mieux* (2013). Potrivit statisticilor, cărțile sale se bucură de un real succes de vânzări în Franța.

Împreună cu fratele său Stéphane, David Foekinos a realizat adaptarea cinematografică a romanului său *La délicatesse*, în care rolurile principale le revin actorilor Audrey Tautou și François Damiens.

Delicatețe

DAVID FOENKINOS

Traducere din limba franceză
SIMONA BRÎNZARU

NEMIRA

Coperta: Ana NICOLAU, Alexandru CSUKOR

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
FOENKINOS, DAVID
Delicatețe / David Foenkinos; trad.: Simona Brînzaru. -
București: Nemira Publishing House, 2013
ISBN 978-606-579-476-4

I. Brînzaru, Simona (trad.)

821.133.1-31=135.1

David Foenkinos
LA DÉLICATESSE
© Éditions Gallimard, 2009

© Nemira, 2013

Redactor: Oana IONAȘCU
Tehnoredactor: Alexandru CSUKOR

Tiparul executat de FED PRINT S.A.

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări,
fără acordul scris al editorului, este strict interzisă
și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-579-476-4

„Nu aș putea să mă reconciliez cu lucrurile, fiecare clipă trebuie să se smulgă timpului pentru a-mi da un sărut."

E.M. CIORAN

1

Nathalie era mai degrabă discretă (un soi de frumuseţe elveţiană). Traversase adolescenţa fără probleme, respectând trecerile de pietoni. La douăzeci de ani, îşi imagina viitorul ca pe o promisiune. Îi plăcea să râdă şi să citească. Două ocupaţii rareori simultane fiindcă prefera poveştile triste. Domeniul literar nefiind suficient de concret pentru gustul ei, se hotărâse să facă studii de economie. Îndărătul aerului ei visător nesiguranţa era rar întâlnită. Rămânea ore în şir urmărind cu un zâmbet straniu pe faţă curbele PIB-ului din Estonia. În momentul în care se anunţa viaţa adultă, i se întâmpla uneori să se gândească la copilărie. Clipe fericite adunate în câteva episoade, mereu aceleaşi. Alerga pe o plajă, urca într-un avion, dormea în braţele tatălui său. Dar nu resimţea nicio nostalgie, niciodată. Ceea ce era o excepţie pentru cineva cu prenumele de Nathalie.[1]

---

[1] Există adesea o tendinţă clară pentru nostalgie la cele care au prenumele de Nathalie.

2

Majoritatea cuplurilor adoră să își povestească întâmplări, să creadă că întâlnirea lor are un caracter excepțional, iar aceste nenumărate legături care se creează în banalitatea cea mai evidentă sunt deseori îmbogățite cu detalii oferind totuși un mic extaz. La urma urmei, exegeza este căutată pretutindeni.

Nathalie și François s-au întâlnit pe stradă. Pentru un bărbat este în permanență o chestiune delicată atunci când abordează o femeie. „Își petrece timpul făcând așa ceva?" se întreabă ea inevitabil. Bărbații spun deseori că este pentru prima dată. Ascultându-le, ei simt cum îi cuprinde un har neașteptat care le permite să treacă peste timiditatea care îi însoțește dintotdeauna. În mod automat femeile răspund că nu au timp. Nathalie nu s-a derogat de la această regulă. E stupid: nu avea mare lucru de făcut și îi plăcea ideea să fie acostată astfel. Nimeni nu încerca niciodată. Am un aer prea posomorât sau prea lenevos? se întrebase ea de multe ori. Una din prietenele sale îi spusese: nu te oprește nimeni pe stradă fiindcă ai o alură de femeie urmărită de timpul care trece.

Când un bărbat se îndreaptă către o necunoscută, o face pentru a-i spune lucruri drăguțe. Există oare acest tip de kamikaze masculin care ar opri o femeie ca să-i trântească: „Cum de purtați asemenea pantofi? Degetele dumneavoastră de la picioare sunt într-un

gulag. Este o ruşine, sunteţi un Stalin al picioarelor dumneavoastră." Cine ar putea rosti aşa ceva? François cu siguranţă că nu, aflat, în mod înţelept, de partea complimentelor. A încercat să definească lucrul cel mai greu de definit din câte există: tulburarea. De ce o oprise tocmai pe ea? Era, mai ales, vorba de felul în care mergea. Simţise ceva nou, aproape copilăresc, un fel de rapsodie a rotulelor. Răspândea un firesc emoţionant, o graţie a mişcărilor şi s-a gândit: este exact genul de femeie cu care aş vrea să plec la Geneva în weekend. Atunci şi-a luat inima în dinţi – ar fi vrut să aibă cinci rânduri de dinţi în acel moment. Mai ales că pentru el era chiar prima dată când aborda o femeie pe stradă. Pe acest trotuar, aici şi acum, se întâlneau. O intrare în subiect absolut clasică şi care determină adeseori începutul unor lucruri care, pe urmă, sunt mai puţin clasice.

Bâlbâise primele cuvinte, iar apoi, dintr-odată, totul a venit de la sine. Vorbele sale fuseseră propulsate de această energie puţintel patetică, dar atât de înduioşătoare a disperării. Tocmai aceasta este magia paradoxurilor noastre: situaţia era atât de dezagreabilă încât o depăşea cu eleganţă. După treizeci de secunde a reuşit să o facă să zâmbească. Era o breşă în anonimat. A acceptat să bea o cafea, iar el a înţeles că ea nu se grăbea deloc. I se părea atât de emoţionant să petreacă astfel puţin timp împreună cu femeia care abia îi intrase în câmpul vizual. Totdeauna îi plăcuse să privească femeile care trec pe stradă. Îşi amintea

chiar că fusese un adolescent oarecum romantic, în stare să urmărească fetele de familie bună până la ușa apartamentului unde locuiau. În metrou i se întâmpla să schimbe vagonul ca să fie mai aproape de una dintre pasagerele pe care le reperase de departe. Supus dictaturii senzualității, rămânea totuși un bărbat romantic, gândind că lumea femeilor ar putea fi redusă la o femeie.

A întrebat-o ce vrea să bea. Alegerea ei va fi hotărâtoare. Dacă va comanda o ceașcă de cafea decofeinizată, mă ridic de la masă și plec. Nu ai dreptul să bei o ceașcă de cafea decofeinizată la genul acesta de întâlniri. Este cea mai puțin convivială băutură din câte există. Nici ceaiul nu este mai bun. Abia ne-am întâlnit și ne instalăm deja într-un cocon moale. Simți că ne vom petrece după-amiezile de duminică uitându-ne la televizor. Sau, mai rău, la socri. Da, fără îndoială, ceaiul creează o atmosferă de familie la locul ei. Dar ce va comanda? Alcool? Nu, nu este potrivit la ora aceasta. O femeie care, așa, pe nepusă masă, începe să bea te-ar înfricoșa. Nici măcar un pahar de vin roșu nu ar fi indicat. François continua să aștepte ca ea să aleagă ce anume va bea și își continua astfel analiza lichidă a primei impresii feminine. Ce mai rămânea? Coca-Cola sau orice altă băutură carbogazoasă... nu, nu se poate, nu avea nimic feminin. Măcar să ceară un pai dacă tot comanda așa ceva. În cele din urmă și-a spus că un suc ar fi în regulă. Da, un suc e simpatic. Convivial și deloc agresiv. Ar arăta că fata

este blândă și echilibrată. Dar ce fel de suc? Mai bine te ferești de cele clasice: de evitat sucul de mere sau de portocale. Trebuie să fii puțintel original fără să fii excentric. Sucul de papaya sau de guava, te ia cu fiori. Nu, cel mai bine ar fi să aleagă ceva între ele, bunăoară sucul de caise. Asta e. Sucul de caise este perfect. Dacă alege sucul de caise, o iau de nevastă, a gândit François. Chiar în momentul acela, Nathalie a ridicat privirea din meniu ca și cum și-ar fi revenit după un lung răstimp de reflecție. Aceeași reflecție pe care o făcuse și necunoscutul din fața ei.

– Am să iau...

– ...?

– Un suc de caise, cred.

A privit-o ca pe o efracție a realității.

Dacă acceptase să ia loc lângă acest necunoscut era fiindcă fusese impresionată de farmecul lui. Îi plăcuse imediat amestecul de stângăcie și evidență, o atitudine situată undeva între Pierre Richard și Marlon Brando. Fizic, mai exista ceva ce admira la bărbați: un ușor strabism. Foarte ușor, dar vizibil totuși. Da, era uimitor să descopere acest detaliu la el. Și pe urmă, îl chema François. Totdeauna îi plăcuse acest prenume. Elegant și calm, asemenea ideii pe care și-o făcea despre anii '50. Acum vorbea din ce în ce mai dezinvolt. Între ei nu se insinua nicio pauză, nicio jenă, nicio tensiune. În zece minute, scena inițială a abordării pe stradă fusese uitată. Aveau impresia că se cunoscuseră deja, că se vedeau pentru că își dăduseră întâlnire.

Totul era de o simplitate deconcertantă, de o simplitate care deconcerta toate întâlnirile anterioare, când trebuie să vorbești, să încerci să fii amuzant, să faci eforturi să pari o persoană agreabilă. Evidența lor devenea aproape rizibilă. Nathalie îl privea pe acest bărbat care nu mai era un necunoscut, ale cărui particule de anonimat se ștergeau rând pe rând sub ochii ei. Încerca să își amintească încotro se îndrepta în momentul în care îl întâlnise. Ceva imprecis. Ea nu era genul care să se plimbe fără scop. Nu voia oare să meargă pe urmele lui Cortázar pe care tocmai îl citea? Literatura era acolo, acum, între ei. Da, asta era, citise *Șotronul* și îi plăcuseră în mod deosebit scenele în care eroii încearcă să se întâlnească pe stradă, atunci când străbat *itinerarii născute din fraza unui vagabond.* Seara, ei refac parcursul pe o hartă ca să vadă în ce moment s-ar fi putut întâlni, în ce moment abia dacă s-au atins din întâmplare. Iată încotro se îndrepta: spre un roman.

3

Cele trei cărți preferate ale lui Nathalie

Frumoasa Domnului de Albert Cohen
Amantul de Marguerite Duras
Despărțirea de Dan Franck

4

François lucra în finanțe. Era de ajuns să petreci cinci minute în compania lui ca să ți se pară la fel de inoportun ca și vocația comercială a lui Nathalie. Poate că există o dictatură a concretului care tulbură în permanență vocațiile. Acestea fiind spuse, e greu de imaginat ce altceva ar fi putut face. Deși, în momentul în care a întâlnit-o pe Nathalie, părea timid, era un bărbat debordând de idei și de energie. Pasionat, ar fi putut să aibă oricare altă meserie, inclusiv cea de vânzător de cravate. Era un bărbat pe care ți-l puteai imagina foarte bine cu o valiză în brațe, strângând mâini cu speranța că va putea strânge găuri. Avea farmecul enervant al oamenilor care pot să vândă orice. Cu el, ai merge vara la schi și ai înota în lacurile islandeze iarna. Genul acela de bărbat care abordează o singură dată o femeie pe stradă și nimerește peste cea potrivită lui. Totul părea că îi reușește. Atunci, de ce nu finanțele. Se număra printre acei ucenici operatori ai pieților financiare care jonglează cu milioanele în amintirea, încă recentă, a partidelor de Monopoly. Dar, de îndată ce părăsea banca, era alt om. CAC 40[1] rămânea în turnul lui. Meseria nu-l împiedicase să-și trăiască pasiunile. Mai mult ca orice îi plăcea să facă puzzle-uri. Ceea ce ar putea să pară straniu însă nimic nu îi domolea nerăbdarea interioară

[1] Indice stabilit de companiile naționale ale agenților de schimb pe baza a patruzeci de titluri cotate la Bursa din Paris (n. tr.).

decât să își petreacă anumite zile de sâmbătă asamblând mii de bucățele de carton. Lui Nathalie îi plăcea să-și observe logodnicul stând ghemuit în salon. Un spectacol tăcut. Deodată el striga: „Hai, vino, mergem în oraș!" Iată ultimul lucru pe care mai trebuie să-l precizăm. Nu era amator de tranziții. Îi plăceau chestiunile tranșante, trecerile de la tăcere la entuziasm.

Cu François timpul zbura cu o viteză demențială. Am putea crede că avea darul de a sări peste zile, de a crea săptămâni baroce fără ziua de joi. Abia se întâlniseră că și sărbătoreau doi ani de când sunt împreună. Doi ani fără cel mai mic nor. Erau priviți ca niște campioni. Ei erau tricoul galben al iubirii. Nathalie își continua strălucit studiile și, în același timp, încerca să-i îndulcească viața de zi de zi a lui François. Faptul de a fi ales un bărbat un pic mai în vârstă decât ea, care avea deja o situație profesională, i-a permis să părăsească domiciliul familial. Dar cum nu dorea să trăiască pe spezele lui, hotărâse să lucreze ca plasatoare într-un teatru. Era fericită că această slujbă contrabalansa ambianța cam austeră a universității. De îndată ce spectatorii își ocupau locurile, se așeza și ea undeva, în capătul sălii. Privea spectacolul pe care îl cunoștea pe dinafară. Mișcându-și buzele în același ritm cu actrițele, saluta publicul în momentul în care se aplauda. Înainte să vândă programul spectacolului.

Se amuza, cunoscând perfect piesele de teatru, să-și umple viața de zi de zi cu dialoguri, să străbată salonul miorlăind că pisicul era mort. În ultimele seri era vorba de *Lorenzaccio* de Musset, pe care ea îl juca, lansând ici-acolo replici dezordonate, într-o perfectă incoerență. „Vino pe aici, maghiarul are dreptate." Sau: „Cine este acolo în noroi? Cine se târăște de-a lungul zidurilor palatului meu scoțând aceste strigăte înfricoșătoare?" Asta auzea François în acea zi în care încerca să se concentreze:

– Poți să faci mai puțin zgomot? a întrebat el.

– Bine.

– Lucrez la un puzzle foarte important.

Atunci Nathalie a devenit discretă, respectând strădania logodnicului ei. Acest puzzle părea diferit de celelalte. Nu existau motive, nici castele, nici personaje. Doar un fond alb pe care se distingeau bucle roșii. Bucle care se dovedeau a fi litere. Era un mesaj în formă de puzzle. Nathalie a lăsat cartea pe care tocmai o deschisese pentru a observa cum se formează imaginea. Din când în când, François își întorcea capul spre ea. Spectacolul dezvăluirii progresive spre deznodământ. Mai rămâneau doar câteva bucăți de carton și Nathalie putea deja să ghicească mesajul acestui puzzle, un mesaj construit minuțios cu ajutorul a sute de bucățele de carton. Da, acum putea citi ceea ce era scris: „Vrei să fii soția mea?"

5

Podiumul campionatului mondial de puzzle
care s-a desfășurat la Minsk
din 27 octombrie până pe 1 noiembrie 2008

1. Urlich Voigt – Germania: 1 464 de puncte
2. Mehmet Murat Sevim – Turcia: 1 266 de puncte
3. Roger Barkan – SUA: 1 241 de puncte

6

Ca să nu stingherească prin nimic acest frumos mecanism, sărbătoarea a fost foarte reușită. O sărbătoare simplă și liniștită, nici extravagantă, nici sobră. Fusese prevăzută câte o sticlă de șampanie pentru fiecare invitat, era practic. Buna dispoziție era reală. Trebuia să fii festiv la o căsătorie. Mult mai mult decât la o aniversare. Există o ierarhie a obligației bucuriei, iar căsătoria este în vârful acestei piramide. Trebuie să zâmbești, să dansezi, iar mai târziu să-i trimiți la culcare pe cei bătrâni. Să nu uităm să amintim de frumusețea lui Nathalie care își lucrase apariția, într-o mișcare ascendentă, pregătindu-și de săptămâni greutatea și înfățișarea. Pregătire perfect controlată: era în culmea frumuseții. Trebuia fixat acest moment unic, asemenea lui Armstrong înfigând steagul american pe Lună. François o privea emoționat și, mai

mult decât alții, și-a întipărit acest moment în memorie. Soția sa era în fața lui și știa că, în clipa morții, această imagine îi va apărea dinaintea ochilor. Astfel era o fericire supremă. Atunci ea s-a ridicat, a luat microfonul și a interpretat un cântec al Beatles[1]-ilor. François era nebun după John Lennon. De altfel, se îmbrăcase în alb ca să-l omagieze, așa încât atunci când mirii dansau albeața unuia se pierdea în albeața celuilalt.

Din nefericire a început să plouă. Ceea ce i-a împiedicat pe invitați să respire sub cerul liber, să contemple stelele la locul lor. În aceste situații, oamenii adoră să rostească maxime ridicole, bunăoară: „Căsătorie cu ploaie, căsătorie fericită." De ce suntem supuși în permanență la acest gen de fraze absurde? Bineînțeles că nu era grav. Ploua și era doar puțin trist, atâta tot. Seara nu mai avea aceeași amploare, amputată de răgazul respirațiilor de afară. Te sufocai numai văzând ploaia căzând cu o intensitate din ce în ce mai mare. Unii plecau mai devreme decât fusese stabilit. Alții continuau să danseze, tot la fel ar fi procedat și dacă ar fi nins. Unii mai ezitau. Era chiar atât de important pentru miri? Când ești fericit, vine un moment în care ești singur în mulțime. Da, erau singuri în vârtejul melodiilor și al valsurilor. Trebuie să te învârți cât mai multă vreme cu putință, spunea el, să te învârți până nu mai știi încotro să o apuci.

---

[1] *Here, There and Everywhere* (1966).

Ea nu se mai gândea la nimic. Viața era pentru prima oară trăită în densitatea ei unică și totalitară: cea a prezentului.

François a luat-o pe Nathalie de talie și a condus-o afară. Au traversat grădina alergând. Ea i-a spus „ești nebun", însă era o nebunie care o făcea nebună de bucurie. Uzi, erau ascunși acum de copaci. Pe întuneric, sub ploaie, s-au întins pe pământul care devenea nămolos. Albul veșmintelor era doar o amintire. François i-a ridicat rochia soției sale, admițând că era ceea ce dorea să facă încă de la începutul serii. Ar fi putut să o facă la biserică. O modalitate imediată de a glorifica dublul „da". Până în acest moment, își înfrânase dorința. Nathalie a fost surprinsă de intensitatea ei. Deja, de câtva timp, nu se mai gândea la nimic. Își urma soțul, încercând să respire corect, încercând să nu se lase dusă de o asemenea devastare. Dorința ei o urma pe cea a lui François. Își dorea atât de mult să facă dragoste cu ea acum, în prima lor noapte ca soț și soție. Aștepta, aștepta, iar François se unduia, cuprins de o energie, de o poftă nemăsurată de a se lăsa cuprins de plăcere. Doar că, în momentul penetrării, a simțit că paralizează. O angoasă vecină cu frica de o fericire prea intensă, dar nu, era altceva, altceva îl stingherea. Și îl împiedica să continue. „Ce se întâmplă?", l-a întrebat ea. Iar el i-a răspuns: „Nimic... nimic... doar că e pentru prima oară când fac dragoste cu o femeie măritată."

7

Exemple de maxime ridicole
pe care oamenii adoră să le repete:

Pierzi una, găsești zece.

Ca să trăiești fericit, trăiește ascuns.

Femeia pe care o faci să râdă
se află deja pe jumătate în patul tău.

8

Au plecat în voiaj de nuntă, au făcut poze și s-au întors. Acum trebuia să înceapă partea reală a vieții. Nathalie își terminase studiile de mai bine de șase luni. Până atunci, folosise alibiul pregătirii nunții ca să nu își caute de lucru. Organizarea unei nunți e similară cu formarea unui guvern după un război. Și ce faci cu cei care au colaborat cu ocupantul? Atâta complexitate care justifică timpul folosit să nu faci decât asta. În fine, nu era chiar adevărat, Nathalie ar fi vrut să aibă mai ales timp pentru ea, să citească, să se plimbe, ca și cum ar fi știut că timpul acela va dispărea. Că va fi prinsă în vârtejul vieții profesionale și, cu siguranță, al vieții sale de soție.

Sosi vremea să se prezinte la interviuri. După câteva încercări și-a dat seama că nu va fi prea lesne. Asta era, așadar, viața ei obișnuită? Se gândea că totuși a obținut o diplomă recunoscută și că are experiența câtorva stagii importante, la care nu se mărginise doar să servească niște cafele între două fotocopii. Avea un interviu pentru o slujbă într-o întreprindere suedeză. A fost mirată să fie primită chiar de director, și nu de directorul departamentului de resurse umane. În ceea ce privește angajările, voia să controleze totul. A fost versiunea oficială. Adevărul era mult mai pragmatic: trecuse prin biroul DRU și văzuse fotografia pe CV-ul lui Nathalie. Era o fotografie destul de stranie: nu îți puteai face o impresie în legătură cu fizicul ei. Desigur, bănuiai că nu era urâtă, dar mai era ceva care atrăsese privirea directorului. Altceva. Un lucru pe care într-adevăr nu reușea să-l definească și care semăna mai mult cu o senzație: înțelepciune. Da, asta simțise. Această femeie părea înțeleaptă.

Charles Delamain nu era suedez. Dar era de ajuns să intri în biroul lui ca să te întrebi dacă nu cumva intenționa să devină, desigur pentru a fi pe placul acționarilor. Pe o piesă de mobilier de la IKEA, putea fi văzută o farfurie cu câteva chifle din acelea care fac multe firimituri.

– Am urmărit cu mult interes evoluția dumneavoastră profesională... și...

– Da?

– Purtați verighetă. Sunteți căsătorită?

– A... da.

A urmat un moment de tăcere. Charles se uitase de mai multe ori pe CV-ul acestei femei și nu văzuse menționat că era căsătorită. În clipa în care ea a spus „Da", a mai aruncat o privire asupra CV-ului. Într-adevăr era căsătorită. Ca și cum fotografia îi întunecase judecata cu privire la starea civilă a acestei femei. La urma urmei, chiar era atât de important? Trebuia să continue discuția ca să nu lase să se întrevadă nici măcar cea mai fină urmă de jenă.

– Și vă gândiți să aveți copii? a continuat el.

– Nu pentru moment, a răspuns Nathalie fără să clipească.

Această întrebare putea să pară absolut firească într-un interviu al unei femei care tocmai se căsătorise. Dar ea simțea ceva diferit, fără să poată cu adevărat să definească acel lucru. Charles tăcea și o privea. În cele din urmă s-a ridicat și a luat o chiflă.

– Vreți un Krisprolls[1]?

– Nu, mulțumesc.

– Ar trebui.

– E drăguț din partea dumneavoastră, dar nu îmi este foame.

– Ar trebui să vă obișnuiți. Aici nu mâncăm decât așa ceva.

– Vreți să spuneți... că...

– Da.

---

[1] Pâine sau chifle prăjite, specialitate culinară suedeză (n. tr.).

9

Uneori Nathalie avea impresia că oamenii îi invidiază fericirea. Era ceva nedefinit, neclar, doar un sentiment trecător. Dar îl simțea. Îi parvenea prin intermediul unor discuții, al unor zâmbete abia schițate, dar care spun multe, al felului în care era privită. Nimeni nu își putea imagina că i se întâmpla să îi fie teamă de această fericire, teamă că această fericire ar putea să conțină amenințarea nefericirii. Se surprindea corectându-se atunci când își spunea: „Sunt fericită", un fel de superstiție, de amintire a tuturor acelor momente în care viața se înclinase în cele din urmă spre partea cea neplăcută a ei.

Familia și prietenii prezenți la căsătorie alcătuiau ceea ce se poate numi *primul cerc al presiunii sociale*. Presiune care cerea nașterea unui copil. Într-atât erau plictisiți de propria viață ca să se intereseze de viața celorlalți? Așa se întâmplă mereu. Trăim sub dictatul dorințelor celorlalți. Nathalie și François nu voiau să devină un foileton pentru anturajul lor. Până una-alta, le plăcea ideea de a fi doi, singuri pe lume, în cel mai desăvârșit clișeu al confortului sentimental. De la întâlnirea lor, trăiseră într-un elan al libertății absolute. Adorau călătoriile, profitând de cel mai neînsemnat weekend însorit, traversaseră Europa cu o inocență romantică. Martori ai iubirii lor ar fi putut să-i vadă la Roma, la Lisabona sau la Berlin. Mai mult ca niciodată, aveau sentimentul că tot răspândindu-se

rămân împreună. Aceste călătorii denotau la ei un real simț al romanescului. Se înnebuneau după serile în care rememorau întâlnirea lor, depănând cu plăcere detaliile, lăudând justețea hazardului. În ceea ce privește mitologia iubirii lor erau ca niște copii cărora li se spune neîncetat aceeași poveste.

Atunci, da, această fericire avea de ce să stârnească teamă.

Viața de zi cu zi nu-i rănise. Deși ei doi lucrau tot mai mult, făceau în așa fel încât să se întâlnească. Luau un prânz frugal împreună chiar. Prânzul „pe degetul mare al mâinii", cum îl numea François. Iar lui Nathalie îi plăcea această expresie. Își imagina un tablou modern, reprezentând un cuplu pe cale să prânzească pe degetul cel mare al mâinii, așa cum fusese dejunul pe iarbă. Iată un tablou pe care Dalí ar fi putut să-l picteze, spunea ea. Uneori există fraze pe care le adorăm, care ni se par sublime în timp ce persoana care le-a rostit nu și-a dat seama de nimic. Lui François îi plăcea posibilitatea aceasta a unui tablou pe care Dalí l-ar fi putut picta, îi plăcea că soția lui să poată inventa, și chiar modifica, istoria picturii. Era o formă de naivitate împinsă la extrem. I-a șoptit că o dorea acum, că dorea să facă dragoste undeva, oriunde. Nu se putea. Nathalie trebuia să plece. Atunci aștepta până seara și se arunca asupra ei cu dorința acumulată în orele petrecute în frustrare. În timp, viața lor sexuală nu părea să pălească. Lucru rar:

pentru ei mai existau încă, în fiecare zi, urmele primei zile.

Încercau, de asemenea, să întreţină o viaţă socială, să continue să se vadă cu prietenii, să meargă la teatru, să facă vizite-surpriză bunicilor. Încercau să nu devină prizonieri. Să dejoace capcana oboselii. Astfel treceau anii şi totul părea atât de simplu. În timp ce alţii făceau eforturi, Nathalie nu înţelegea sintagma: „Ca să formezi un cuplu, trebuie să munceşti." În opinia ei, lucrurile erau simple sau nu. E lesne să gândeşti astfel când totul merge bine, când nu există probleme. În fine, apăreau uneori. Dar te poţi întreba dacă nu se certau pur şi simplu pentru plăcerea împăcării. Atunci? Atâta reuşită devenea aproape neliniştitoare. Timpul trecea peste această uşurinţă, peste această rară abilitate a oamenilor.

10

Viitoare destinaţii la care se gândeau Nathalie şi François

Barcelona

Miami

La Baule

11

E de ajuns să respiri, ca timpul să treacă. Dar Nathalie lucra deja de cinci ani în întreprinderea suedeză. Cinci ani de activitate variată, cinci ani de dus-întors pe culoare și în ascensor. Destul de aproape de echivalentul unei călătorii Paris-Moscova. Cinci ani și o mie două sute de cafele de la automat. Dintre care trei sute optzeci în timpul celor patru sute douăzeci de întâlniri cu clienții. Charles era foarte fericit că o putea număra printre colaboratorii săi cei mai apropiați. Deseori o chema în biroul lui doar ca să o felicite. Desigur, proceda astfel mai ales seara. Când toți ceilalți plecaseră. Dar nu era grosolan. Simțea multă tandrețe față de ea și aprecia momentele în care erau numai ei doi. Bineînțeles că încerca să creeze un teren propice ambiguității. Nici o altă femeie nu s-ar fi înșelat asupra unor asemenea momente, dar Nathalie trăia în straniul abur al monogamiei. Pardon, al iubirii. Al acelei iubiri care îi transformă în neant pe toți ceilalți bărbați și, odată cu aceasta, orice viziune obiectivă a tentativelor de seducție. Charles era amuzat și se gândea la François ca la un mit. Poate că această manieră a ei de a nu fi niciodată înclinată să seducă îi apărea, de asemenea, ca o provocare. Inevitabil, i se întâmpla să creeze, într-o zi sau alta, un spațiu tulbure între ei, fie chiar și unul minim. Uneori își schimba radical atitudinea și regreta că a angajat-o. Contemplarea zilnică a acestei feminități inaccesibile îl epuiza.

Relația lui Nathalie cu directorul – pe care unii o considerau privilegiată – stârnea tensiuni. Ea încerca să le atenueze, să nu intre în meschinăriile vieții de birou. Dacă păstra distanța față de Charles, o făcea și din acest motiv. Ca să nu cadă în rolul demodat de favorită. Eleganța ei și aura cu care se învăluia în relația cu angajatorul ei trebuiau, poate, să o determine să fie și mai exigentă. Asta simțea fără să știe dacă era justificat. Toată lumea era de acord să-i prezică un viitor remarcabil acestei femei strălucitoare, energice și muncitoare. De mai multe ori acționarilor suedezi le-au ajuns la urechi inițiativele ei excelente. Geloziile pe care le stârnea se materializau prin lovituri urâte. Prin încercări de a o destabiliza. Nu se plângea, nu era genul care să se smiorcăie când se reîntâlnea cu François. Era și un fel de a spune că măruntul circ al ambițiilor nu avea prea multă importanță. Această aptitudine de a lăsa problemele să lunece peste ea trecea drept putere. Era poate cea mai frumoasă dintre calitățile sale: să nu permită propriilor slăbiciuni să se manifeste.

12

Distanța între Paris și Moscova

2 478 de kilometri

13

În weekend, cel mai adesea, Nathalie era epuizată. Îi plăcea să citească, întinsă pe canapea, încercând să alterneze paginile și visele atunci când simțea că motăiala avea câștig de cauză față de ficțiune. Se instala, cu un pled întins pe picioare, așa, ce să mai adăugăm?, a da, îi plăcea să aibă la îndemână un ceainic plin cu ceai din care bea mai multe cești, cu înghițituri mici, ca și cum ceaiul ar fi fost un izvor nesecat. În duminica aceea în care s-a întâmplat totul, citea o poveste rusească lungă, un scriitor citit mai puțin decât Tolstoi și Dostoievski și care te face să reflectezi la nedreptatea posterității. Îi plăcea moliciunea eroului, incapacitatea lui de a acționa, lipsa energiei de a înfrunta cotidianul. Povestea era tristă. Ca și ceaiul, izvor nesecat, prefera romanele-fluviu.

François a trecut pe lângă ea. „Ce citești?", a întrebat-o. I-a răspuns că este un autor rus, dar nu i-a precizat numele, pentru că i s-a părut că întrebarea fusese pusă din politețe, mecanic. Era duminică. Ei îi plăcea să citească, lui, să alerge. Purta șortul pe care Nathalie îl găsea cam ridicol. Nu avea de unde să știe că îl vedea pentru ultima oară. François țopăia peste tot. Așa era el: voia mereu să-și facă încălzirea în salon, să respire adânc înainte să plece, ca și când dorea să lase un mare gol în urma lui. Alergarea lui va fi o reușită, cu siguranță. Înainte să plece, s-a aplecat asupra soției sale și i-a spus ceva. Ciudat, dar Nathalie nu

își amintea acele cuvinte. Ultimul lor dialog s-a volatilizat. Apoi ea a adormit.

Când s-a trezit, i-a fost greu să își dea seama cât timp dormise. Zece minute sau o oră? Și-a mai turnat puțin ceai. Cald încă. Era un indiciu. Părea că nu s-a schimbat nimic. Se afla în aceeași situație de dinainte să adoarmă. Da, totul era identic. Telefonul a sunat în timpul acestei reveniri la identic. Zgomotul soneriei s-a amestecat cu aburul ceaiului, într-o stranie concordanță a senzațiilor. Nathalie a ridicat receptorul. O secundă mai târziu viața ei se schimbase. Instinctiv a pus un semn între paginile cărții și a ieșit în trombă din casă.

14

Ajunsă în holul spitalului, nu a știut ce să spună, ce să facă. A rămas o vreme nemișcată. La recepție i s-a spus până la urmă unde își putea găsi soțul și l-a descoperit lungit pe pat. Ai spune că doarme, a gândit ea. Noaptea nu se mișcă niciodată. Și acolo, în acel moment, era doar o noapte ca oricare alta.

– Ce șanse are? l-a întrebat Nathalie pe medic.

– Minime.

– Ce înseamnă asta? Minime înseamnă că nu are nici o șansă? În acest caz, spuneți-mi că nu are nici una.

– Nu pot să vă spun, doamnă. Șansa este infimă. Nu se știe niciodată.

– Ba da, dumneavoastră trebuie să știți! Asta este meseria voastră, să știți!

Răcnise această frază. De mai multe ori. Apoi se oprise. Îl privise fix pe doctor, și el o privea nemișcat, împietrit. Asistase la nenumărate scene dramatice. Dar, în acest caz simțea, fără să poată explica de ce, un grad superior în ierarhia dramei. Contempla chipul acestei femei răscolite de durere. Incapabilă să plângă, într-atât o uscase durerea. S-a îndreptat spre el, răvășită și absentă. Înainte să leșine.

Când și-a revenit, și-a văzut părinții. Și pe cei ai lui François. Cu o clipă în urmă citea, iar acum iată că nu mai era acasă. Realitatea s-a recompus. A vrut să dea totul înapoi, să ajungă la somn, să deruleze în sens invers ziua de duminică. Nu era posibil, asta își repeta mereu, într-o litanie halucinantă. I s-a explicat că este în comă. Că nimic nu era pierdut, dar ea simțea că se isprăvise. Știa lucrul acesta. Nu avea curajul să lupte. Și pentru ce? Ca să-l mai țină în viață încă o săptămână. Și pe urmă? Nu-l văzuse? Era imobil. Nu îți mai revii niciodată dintr-o asemenea stare. Rămâi așa pentru totdeauna.

I s-au dat calmante. Totul, toată lumea din jur se prăbușise. Și trebuia să vorbească. Era peste puterile ei.

– Am să rămân lângă el. Să-l veghez:

– Nu folosește la nimic. E mai bine să mergi acasă și să te odihnești puțin, i-a spus mama ei.

– Nu vreau să mă odihnesc. Trebuie să rămân aici.

Spunând aceste cuvinte, era gata să se prăbușească. Doctorul a încercat să o convingă să-și urmeze părinții. „Dar dacă se trezește și eu nu sunt lângă el?", a întrebat ea. A urmat o tăcere stânjenitoare. Nimeni nu putea crede că François se va mai trezi. Au încercat, zadarnic, să o liniștească: „Vă vom anunța imediat, dar acum chiar este mai bine să vă odihniți puțin." Nathalie nu a răspuns. Fiecare dintre ei o îmboldea să se întindă pe pat, să urmeze mișcarea orizontală. Atunci a plecat împreună cu părinții săi. Mama i-a pregătit o supă pe care nu a putut-o înghiți. A luat două pastile și s-a prăbușit pe pat. În camera ei, în camera copilăriei ei. În dimineața aceleiași zile fusese o femeie, iar acum adormea ca o fetiță.

15

Fraze pe care François le-ar fi putut rosti înainte să plece să alerge

Te iubesc.

Te ador.

După sport, odihnă.

Ce mâncăm diseară?

Lectură plăcută, iubirea mea.

Abia aştept să te revăd.

Nu am nicio intenţie să mă las zdrobit
într-un accident.

Chiar trebuie să luam cina cu Bernard şi Nicole?

Ar trebui totuşi să citesc şi eu câte ceva.

Azi am să-mi lucrez în special gleznele.

Diseară facem un copil.

16

Câteva zile mai târziu, şi-a dat sufletul. Nathalie era pe altă lume, abrutizată de calmante. Nu înceta să se gândească la acel ultim moment petrecut împreună. Era extrem de absurd. Cum putea fi astfel distrusă atâta fericire? Să se încheie totul cu imaginea unui bărbat ţopăind în salon. Şi, pe urmă, acele ultime cuvinte pe care i le rostise la ureche. Nu şi le va reaminti niciodată. Poate că pur şi simplu i-a suflat în ceafă. În clipa în care plecase, se transformase deja într-o

fantomă. O fantomă vie, desigur, dar una care lasă în urma ei tăcere fiindcă moartea se instalase acolo.

În ziua înmormântării nu a lipsit nimeni. Toată lumea s-a regăsit acolo unde François își petrecuse copilăria. Ar fi fost fericit să vadă atât de mulți oameni, a gândit Nathalie. Ba nu, era absurd să îți treacă prin minte asemenea gânduri. Cum mai poate un mort să se bucure de ceva? E pe cale să se descompună între patru scânduri: cum ar putea să mai fie fericit? Mergând în urma sicriului, înconjurată de cei dragi, lui Nathalie i-a trecut alt gând prin minte: sunt aceeași invitați ca la nunta noastră. Da, sunt cu toții aici. Exact aceiași. Ne revedem după câțiva ani, iar unii dintre ei sunt îmbrăcați la fel. Și-au scos singurul costum de culoare închisă, care se potrivește și fericirii, și nefericirii. Singura diferență: vremea. Azi e frumos, ne-ar putea fi chiar cald. Culmea, pentru luna februarie. Da, soarele strălucea cu putere. Iar Nathalie, privindu-l, aproape că își simțea ochii arși, iar vederea îi era încețoșată de un halou de lumină rece.

L-au depus în mormânt și asta a fost tot.

După înmormântare, Nathalie nu-și dorea decât să fie singură. Nu voia să se întoarcă la părinții ei. Nu mai voia să simtă priviri pline de milă asupra-i. Voia să fie îngropată și ea, să se închidă, să trăiască într-un mormânt. Prietenii au însoțit-o acasă. La întoarcere, în mașină, nimeni nu știa ce să spună.

Şoferul a propus să asculte puţină muzică. Dar foarte repede, Nathalie i-a cerut să-o oprească. Nu putea suporta. Fiecare melodie îi amintea de François. Fiecare notă era ecoul unei amintiri, al unei anecdote, al unui surâs. Şi-a dat seama că avea să fie teribil. În şapte ani de viaţă trăită împreună, avusese timp să se risipească pretutindeni, să lase o urmă în toate respiraţiile. Nathalie a înţeles că nimic nu-i va şterge amintirea morţii lui.

Prietenii au ajutat-o cu bagajele. Nu i-a poftit să intre.

– Nu vă propun să rămâneţi, sunt obosită.

– Promiţi să ne chemi dacă ai nevoie de ceva?

– Da.

– Promiţi?

– Da, promit.

I-a îmbrăţişat şi le-a mulţumit. Era o mare uşurare să fie singură. Alţii nu ar fi suportat singurătatea în acel moment. Nathalie visa la ea. Şi totul era acolo. Nimic nu se clintise de la locul lui. Pledul tot pe canapea. Iar ceainicul, pe măsuţa joasă, alături de cartea pe care o începuse. A fost surprinsă mai ales de poziţia semnului de carte. Volumul era astfel tăiat în două: prima parte fusese citită pe când François trăia. La pagina 312 era mort. Ce trebuia să facă? Mai poţi continua lectura unei cărţi întreruptă de moartea propriului soţ?

17

Nimeni nu-i înţelege pe cei care spun că vor să rămână singuri. Dorinţa de singurătate se transformă automat în pulsiune morbidă. Degeaba încerca Nathalie să-i liniştească, toţi voiau să treacă să o vadă. Ceea ce presupunea că trebuie să vorbească. Avea impresia că urma să ia totul de la zero, inclusiv să înveţe să vorbească. În fond, poate că aveau dreptate să o forţeze să socializeze, să o forţeze să se spele, să se îmbrace, să primească vizite. Prietenii ei se înlocuiau în mod alternativ unii pe ceilalţi, era înspăimântător de clar. Îşi imagina un soi de celulă de criză manageriind drama cu ajutorul unei secretare, cu siguranţă mama ei, notând totul pe un planning uriaş, astfel încât să varieze cu abilitate vizitele familiei şi cele ale prietenilor. Îi auzea pe membrii acestei secte de sprijin discutând între ei, comentându-i cele mai neînsemnate gesturi: „Ei, cum îi merge?", „Ce face?", „Ce mănâncă?" I se părea că devenise subit centrul lumii în timp ce, pentru ea, lumea nu mai exista.

Charles s-a numărat printre vizitatorii a căror prezenţă a fost stăruitoare. Trecea pe la ea la două sau trei zile. Era, în opinia lui, şi o modalitate de *a păstra legătura cu mediul profesional*. Îi vorbea despre cum evoluează dosarele în curs, iar ea îl privea ca pe un nebun. Cu ce o încălzea pe ea că, în acel moment, comerţul exterior chinez trece printr-o criză? Puteau chinezii să-i aducă îndărăt soţul? Nu. Atunci nu îi erau de niciun folos. Charles simţea că

nu-l ascultă, dar știa că, încetul cu încetul, toate acestea nu vor rămâne fără rezultat. Că îi picura asemenea unei perfuzii elemente din realitate. S-a așezat foarte aproape de ea:

– Poți să te întorci când vrei. Trebuie să știi că toți de la firmă suntem alături de tine.

– Mulțumesc, drăguț din partea voastră.

– Și să știi că poți conta pe mine.

– Mulțumesc.

– Poți cu adevărat să contezi pe mine.

Nathalie nu înțelegea de ce, de când îi murise soțul, începuse să o tutuiască. Ce însemna asta? Dar la ce bun să cauți un sens acestei turnuri? Nu avea putere. Se simțea aici poate o responsabilitate: de a arăta că o parte din viața ei nu se clătina. Totuși, era straniu să o tutuiască. Ba nu, există fraze pe care nu le poți rosti folosind „dumneavoastră". Fraze de consolare. Trebuie să ștergi distanța ca să le poți rosti, trebuie să te găsești în intimitate. I se părea că trece să o vadă prea des. Încerca să-i dea de înțeles asta. Dar cei care plâng nu sunt ascultați. Era acolo, devenea insistent. Într-o seară, în timp ce vorbea, i-a pus mâna pe genunchi. Nathalie nu a spus nimic, dar găsea că gestul lui trădează o lipsă de delicatețe teribilă. Voia să profite de necazul ei ca să îi ia locul lui François? Era genul care în mașină stă pe locul mortului? Poate că a vrut pur și simplu să o facă să înțeleagă că este aici dacă ea avea nevoie de afecțiune. Dacă ar avea nevoie să facă dragoste. Adeseori, proximitatea morții te împinge spre sexualitate. Dar aici, nu, nu era cazul.

I-a respins mâna, iar Charles a simțit că, fără îndoială, mersese prea departe.

– Voi reveni curând la lucru, a spus ea.

Fără să știe prea bine ce anume însemna lucrul acesta.

18

De ce Roman Polanski a adaptat romanul Tess d'Uberville *de Thomas Hardy*

Nu este chiar o lectură întreruptă de moarte. Dar Sharon Tate, soția lui Roman Polanski, înainte să moară asasinată cu brutalitate de Charles Manson, îi recomandase acest roman soțului ei, spunându-i că ar fi ideal pentru o adaptare. Filmul, realizat zece ani mai târziu, cu Nastassja Kinski în rolul principal, îi va fi astfel dedicat.

19

Nathalie și François nu voiseră să aibă un copil imediat. Era un proiect de viitor. De acum înainte acest viitor nu mai exista. Copilul lor rămânea virtual. Ne putem gândi uneori la toți acești artiști care mor, întrebându-ne ce anume ar fi creat dacă ar mai fi trăit?

Ce ar fi compus John Lennon în 1992 dacă nu ar fi murit în 1980? Așa încât se naște întrebarea: care ar fi fost viața acestui copil care nu va exista niciodată? Ar trebui să ne gândim la toate aceste destine care eșuează pe țărmurile posibilităților lor.

Săptămâni întregi avusese această atitudine smintită: să nege moartea. Să continue să-și imagineze viața de zi cu zi ca și când soțul ei era acolo. Era în stare să lase biletele pentru el pe masa din salon, dimineața, înainte să plece la plimbare. Mergea ore întregi cu un singur scop: să se piardă în mulțime. I se întâmpla să intre în biserici, ea care nu era credincioasă și care avea certitudinea că nu va putea crede niciodată. Îi era greu să-i înțeleagă pe cei care se refugiază în religie, îi era greu să înțeleagă că îți poți păstra credința după ce ai trăit o dramă. Totuși, așezată printre stranele goale, în toiul după-amiezii, locul acela o reconforta. O pace infimă dar, preț de o clipă, da, simțea căldura lui Hristos. Atunci îngenunchea și era ca o sfântă cu diavolul în inimă.

Uneori revenea la locul primei întâlniri. Pe acel trotuar unde, cu șapte ani în urmă, mersese – o anonimă pentru el. „Și dacă m-ar aborda acum cineva, cum aș reacționa?", se întreba. Dar nimeni nu îi întrerupea reculegerea.

Ajungea și acolo unde soțul ei fusese accidentat. Unde, alergând în șort, ascultând muzică, traversase

atât de neatent. Ultima lui clipă de neatenție. Se așeza pe marginea carosabilului și privea mașinile care treceau. De ce nu și-ar lua viața oare chiar în același loc? De ce să nu-și amestece urmele sângelui lor într-o ultimă contopire morbidă? Stătea locului multă vreme, fără să știe ce să facă, lacrimile prelingându-i-se pe obraji. La puțină vreme după înmormântare venea aici. Era absurd să se afle acolo, era absurd să-și imagineze brutalitatea șocului, era absurd să vrea să confere concretețe morții soțului ei. Poate că, în fond, era singura soluție. Știe cineva cum se poate supraviețui după o asemenea dramă? Nu există metode. Fiecare citește ce îi scrie propriul trup. Nathalie își domolea această pulsiune de a fi acolo plângând pe marginea drumului, lăsându-se să moară în lacrimi.

20

Discografia lui John Lennon
dacă nu ar fi murit în 1980:

Still Yoko (1982)

Yesterday and Tomorrow (1987)

Berlin (1990)

Titanic Soundtrack (1994)

Revival – The Beatles (1999)

21

Viața lui Charlotte Baron începând din ziua în care l-a accidentat mortal pe François

Cu siguranță că Charlotte nu ar fi ajuns florăreasă dacă nu ar fi fost atentatele din 11 septembrie 2001. Pe 11 septembrie era ziua ei de naștere. Tatăl său, aflat într-o călătorie în China, a lăsat-o să livreze florile. Jean-Michel urca scările fără să-și dea seama că timpurile se schimbaseră. A sunat și a zărit chipul palid al lui Charlotte. Nu putea să rostească nici un cuvânt. După ce a luat florile, l-a întrebat:

– Ai aflat?

– Ce?

– Vino...

Jean-Michel și Charlotte și-au petrecut ziua împreună, așezați pe canapea, privind, reluate de mai multe ori, imaginile avioanelor care izbeau turnurile. Să trăiești în doi acest moment, devii în mod necesar legat de celălalt. Deveniseră de nedespărțit, au avut o relație luni bune până să conchidă că erau mai mult prieteni decât amanți.

Ceva mai târziu, Jean-Michel și-a creat propria firmă de livrat flori și i-a propus lui Charlotte să lucreze cu el. De atunci, viața lor se limita doar la a face buchete. Duminica în care a avut loc accidentul, Jean-Michel pregătise totul. Clientul voia să-și ceară logodnica în căsătorie. Privind florile, ea înțelegea

mesajul, un fel de mesaj cifrat. Era imperativ ca florile să fie livrate în acea duminică, era ziua aniversării întâlnirii lor. Chiar înainte să plece, Jean-Michel a primit un telefon de la mama lui: bunicul său tocmai fusese internat în spital. Charlotte i-a spus că se va ocupa ea. Îi plăcea să conducă furgoneta. Mai ales când era vorba doar de o singură livrare. Se gândea la cuplul respectiv, la rolul pe care îl juca ea în viața lor: o anonimă cu funcție de decizie. Se gândea la toate acestea și la altele când un bărbat a traversat la nimereală. A frânat prea târziu.

Charlotte a fost distrusă din cauza accidentului. Un psiholog a încercat să o facă să vorbească, să facă în așa fel încât să înlăture cât mai repede șocul, pentru ca trauma să nu cangreneze inconștientul. Nu mult după aceea s-a întrebat: trebuie să o contacteze pe văduvă? În cele din urmă și-a dat seama că este inutil. „Îmi cer scuze." Oare te poți scuza în astfel de cazuri? „Un prost, soțul dumneavoastră, să alerge așa, la nimereală, mi-a dat și mie viața peste cap, vă dați seama de asta?", poate că ar fi adăugat ea. Uneori, avea adevărate accese de ură față de acest bărbat, pentru inconsecvența lui. Dar majoritatea timpului tăcea. Se instalase în absență. Tăcerea acestor ore o unea cu Nathalie. Amândouă pluteau în amnezia celei mai mărunte voințe. Pe durata săptămânilor de convalescență, fără să știe de ce, se gândea mereu la florile pe care trebuia să le livreze în ziua accidentului. Acel buchet părăsit era imaginea timpului avortat. Evenimentele i se derulau pe dinaintea

ochilor cu încetinitorul, iar și iar, auzea mereu zgomotul impactului, iar florile erau tot acolo, în prim plan, înceţoşându-i privirea. Linţoliul zilei sale, obsesia ei transformată în petale.

Jean-Michel, foarte îngrijorat de starea ei, i-a cerut nervos să treacă la treabă. O încercare ca oricare alta de a o trezi. Încercare reuşită, fiindcă Charlotte a ridicat capul şi a zis da, aşa cum fac fetiţele care promit să fie foarte cuminţi după ce au făcut o prostie. Ea ştia prea bine că, de fapt, nu are de ales. Că trebuia să continue. Şi că, desigur, nu subita enervare a colegului ei era motivul. Totul va fi ca mai înainte. Ceva fusese violent distrus în succesiunea zilelor. Acea duminică era mereu prezentă: o găseai lunea şi joia. Continua vinerea sau marţea. Acea duminică nu se mai isprăvea, căpăta contururi de eternitate nenorocită, şi se tot lăţea peste viitor. Charlotte zâmbea, Charlotte mânca, dar Charlotte avea o umbră pe chip. Una sau două din literele prenumelui ei rămâneau ascunse în penumbră. Părea obsedată de un gând.

– Florile pe care trebuia să le livrez în ziua aceea... până la urmă le-ai livrat?

– Nu-mi stătea mintea la asta. Am fost alături de tine imediat.

– Dar bărbatul nu a telefonat?

– Ba da, desigur. Am vorbit cu el chiar a doua zi. Nu era deloc mulţumit. Logodnica lui nu promise nimic.

– Şi?

– Şi ce?... I-am explicat... i-am spus că ai avut un accident... că un bărbat era în comă...

– Şi ce a spus?

– Nu mai ştiu exact... s-a scuzat... iar apoi a bălmăjit ceva... mi s-a părut că vedea în asta un semn. Ceva foarte negativ.

– Vrei să spui... crezi că nu a mai cerut-o pe logodnică în căsătorie?

– Nu ştiu.

Charlotte a fost foarte tulburată de această întâmplare. Şi-a permis să îl sune pe bărbatul respectiv. Acesta i-a confirmat că se hotărâse să amâne cererea în căsătorie. Vestea a marcat-o profund. Nu putea să se întâmple un asemenea lucru. S-a gândit la felul în care se înlănţuiau toate. Căsătoria urma să fie amânată. Şi poate că o multitudine de alte evenimente urmau să fie astfel modificate? O irita să-şi spună că vieţile lor aveau să se schimbe. Dacă le repar, e ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic, a gândit ea. Dacă le repar, voi putea să am o viaţă normală.

S-a dus în camera din spate a prăvăliei ca să pregătească acelaşi buchet. Apoi a luat un taxi.

– Este pentru o căsătorie? a întrebat şoferul.

– Nu.

– Pentru o zi de naştere?

– Nu.

– Pentru... sărbătorirea unei absolviri?

– Nu. Este exact ceea ce trebuia să fac în ziua în care am accidentat mortal pe cineva.

Șoferul și-a văzut de drum în tăcere. Charlotte a coborât. A depus florile pe covorașul de la intrare al femeii. A rămas o clipă să contemple acea imagine. Apoi a hotărât să scoată câțiva trandafiri din buchet. I-a păstrat și a luat alt taxi. Din ziua accidentului păstrase asupra ei adresa lui François. Preferase să nu o întâlnească pe Nathalie și cu siguranță că era decizia cea bună. I-ar fi fost și mai greu să o ia de la capăt alipind un chip pe o viață distrusă. Acum se lăsa condusă de impuls. Nu voia să se gândească. Taxiul a rulat o vreme, apoi s-a oprit. Pentru a doua oară, la câteva minute distanță, Charlotte se afla pe palierul unei femei. A așezat cei câțiva trandafiri albi în fața ușii lui Nathalie.

22

Nathalie a deschis ușa și s-a întrebat: era momentul oportun? François murise de trei luni. Trei luni înseamnă atât de puțin. Nu simțea nicio ameliorare. Peste trupul ei defilau santinelele morții. Prietenii au sfătuit-o să reînceapă lucrul, să nu se lase dusă de val, să își umple timpul astfel încât să nu-i devină insuportabil. Știa foarte bine că asta nu va schimba nimic, poate că va fi chiar mai rău: mai ales seara, când se întoarce de la serviciu și el nu va fi aici, acasă. *A te lăsa dus de val*, ce expresie bizară. Indiferent de ce se întâmplă, te lași dus de val. Viața constă în a te lăsa dus

de val. Ea tocmai asta își dorea: să fie dusă de val. Să nu mai simtă povara în fiecare secundă. Voia să găsească o frivolitate, fie ea una insuportabilă.

Nu voise să telefoneze înainte. Voia să sosească pur și simplu, pe neașteptate, pentru a face evenimentul cât mai discret. În hol, în ascensor, pe culoare se întâlnise cu numeroși colegi și toți, în drumul lor, se străduiseră să îi arate puțină afecțiune. Un cuvânt, un gest, un zâmbet sau, uneori, o tăcere. Tot atâtea atitudini câte persoane, dar fusese profund înduioșată de acest fel unanim și discret de a o susține. Acum, paradoxal, toate aceste manifestări de solidaritate o făceau să ezite. Dorea lucrul acesta? Voia să trăiască într-un mediu în care totul era numai compasiune și stinghereală? Dacă revenea, trebuia să joace comedia vieții, să facă în așa fel încât totul să meargă bine. Nu suporta să citească în privirea celorlalți o blândețe care, de fapt, nu era decât anticamera milei.

Ezita, încremenită în fața biroului directorului său. Simțea că, dacă intra, însemna că se întorsese definitiv. În cele din urmă s-a hotărât și a pășit fără să mai ciocăne la ușă. Charles era cufundat în lectura dicționarului Larousse. Mania lui: în fiecare dimineață citea câte o definiție.

– Ești bine? Nu te deranjez? a întrebat Nathalie.

A ridicat capul, surprins să o vadă. Părea un spectru. I s-a pus un nod în gât, se temea că nu se va mai putea

mișca, rămânând încremenit de emoție. Nathalie s-a apropiat de el.

– Îți citești definiția?

– Da.

– Și astăzi ce ai ales?

– Cuvântul „delicatețe". Nu mă mir că ai apărut chiar în această clipă.

– E un cuvânt frumos.

– Mă bucur să te văd aici. În fine, speram că te vei întoarce.

A urmat o clipă de tăcere. Straniu, dar venea un moment în care nu știau ce să-și spună. În aceste cazuri, Charles propunea întotdeauna un ceai. Ca și cum ar fi fost seva din care își extrăgea cuvintele.

– Azi am vorbit cu acționarii suedezi, a reînceput el vioi. De fapt, știi, acum vorbesc puțin suedeza.

– Da?

– Da... Mi-au cerut să învăț suedeza... norocul meu. Cu adevărat o limbă de rahat.

– ...

– Bine, le datorez asta. Totuși, sunt destul de flexibili... în fine, da, și-o spun, pentru că le-am vorbit despre tine... și toți sunt de acord să facem așa cum vrei tu. Dacă te hotărăști să revii, o vei putea face în ritmul tău, cum dorești.

– Drăguț din partea voastră.

– Nu este drăguț. Ne lipsești cu adevărat.

– ...

– Îmi lipsești.

Rostise aceste cuvinte privind-o intens. O privire fixă, stânjenitoare. În privire timpul se eternizează: o secundă înseamnă un discurs. La drept vorbind, Charles nu putea nega două lucruri: 1. că fusese dintotdeauna atras de ea; 2. că atracția față de ea devenise încă și mai intensă după moartea soțului ei. Greu de mărturisit genul acesta de atracție. O afinitate morbidă? Nu neapărat. Chipul lui Nathalie părea sublimat de drama pe care o trăia. Tristețea ei adâncea considerabil potențialul său erotic.

23

Definiția cuvântului „delicatețe"
din dicționarul Larousse

Delicatețe, s. f.

1. Faptul de a fi delicat.
2. Lit. *A-i arăta delicatețe cuiva:* a dovedi răceală față de cineva, a nu fi în termeni buni cu cineva.

24

Nathalie era la birou. Încă din prima dimineață de când revenise la serviciu fusese confruntată

cu ceva teribil: calendarul cu foi detaşabile. Din respect, nimeni nu se atinsese de lucrurile ei. Şi nimeni nu-şi imaginase în ce măsură va fi îngrozitor pentru ea să descopere încremenită pe birou data zilei de dinaintea dramei. Data precedând cu două zile accidentul soţului ei. Pe acea pagină a calendarului François trăia. A luat calendarul şi a început să-i răsfoiască filele. Zilele se perindau pe dinaintea ochilor. De când murise François, considera fiecare zi încărcată cu o greutate imensă. Atunci, acolo, putea, în câteva secunde, să observe drumul parcurs. Toate acele file erau încă acolo. Iar acum era astăzi.

Şi pe urmă vine un moment în care începe un nou calendar.

Nathalie îşi reluase lucrul de mai multe luni. Se implicase în munca ei într-un fel pe care mulţi îl considerau excesiv. Timpul îşi relua cursul. Totul reintra în normal: rutina şedinţelor şi partea absurdă a dosarelor, numerotate de parcă erau o succesiune de elemente cu totul lipsite de importanţă. Şi pe urmă, cel mai înalt grad de absurditate: dosarele ne vor supravieţui. Da, iată ce-şi spunea, în timp ce arhiva documentele. Toate hârţoagele acestea ne erau superioare în multe privinţe, nu erau încercate de boală, de bătrâneţe sau de accidente. Nici un dosar nu va fi accidentat într-o duminică, în timp ce alerga.

25

Definiția cuvântului „delicat" *în dicționarul Larousse, căci definiția cuvântului* „delicatețe" *nu este de ajuns pentru a înțelege delicatețea*

Delicat, -ă: adj. (lat. *delicatus*).
1. De o mare finețe; sublim; rafinat. *Un chip cu trăsături delicate. Un parfum delicat.*
2. Care dovedește fragilitate. *Sănătate delicată.*
3. Greu de controlat, sensibil. *Situație, manevră delicată.*
4. Care manifestă o sensibilitate considerabilă, tact. *Un bărbat delicat. O grijă delicată.*

Peiorativ: Greu de mulțumit. *A face pe delicatul.*

26

De la întoarcerea lui Nathalie, Charles era bine-dispus. I se întâmpla chiar să-i facă plăcere lecțiile de suedeză. Între ei se crease ceva care ținea de încredere și respect. Nathalie evalua șansa pe care o avea: să fie sub conducerea acestui bărbat atât de binevoitor față de ea. Însă nu era naivă; simțea că o place. Îi permitea să facă aluzii mai mult sau mai puțin fine. Charles nu mergea prea departe pentru că avea grijă să impună o distanță care lui îi părea insurmontabilă.

Era peste puterile sale. Își păstra toată energia pentru muncă. El încercase să o invite la cină, încercări eșuate, refuzate prin tăcere. Pur și simplu nu putea să iasă în oraș. Mai ales cu un bărbat. I se părea absurd, căci, dacă avea curajul să reziste toată ziua, să se concentreze asupra dosarelor neimportante, de ce nu și-ar oferi câteva clipe de relaxare? Sigur era ceva legat de noțiunea de plăcere. Simțea că nu are dreptul să facă ceva frivol. Asta era. Nici măcar nu era sigură că putea izbuti.

În seara aceasta lucrurile erau diferite. Acceptase să ia cina împreună. Charles pusese pe tapet un argument imparabil: trebuia să serbeze promovarea ei. Fiindcă, da, fusese avansată și de acum înainte avea să conducă un grup de șase persoane. Dacă această promovare profesională era cu totul justificată de competențele ei, se întreba totuși dacă nu cumva se întâmplase și din milă. La început, dorise să refuze, dar era complicat să nu accepte să fie promovată. Apoi, constatând graba cu care Charles organiza această seară, se întreba dacă nu cumva grăbise promovarea ei doar pentru a cina împreună. Totul era posibil, degeaba se străduia să înțeleagă. Nathalie își spunea tocmai că avea dreptate și că era cu siguranță un bun prilej să se străduiască să iasă undeva. Urma, poate, să restabilească legătura cu un soi de lipsă de griji nocturnă.

27

Pentru Charles, cina era o miză extrem de importantă. Știa că va fi hotărâtoare. Se pregătise cu aceeași migală ca și pentru prima sa întâlnire din adolescență. La urma urmei nu era o senzație atât de extravagantă. Gândindu-se la Nathalie, aproape că își imagina că era pentru prima oară când lua cina cu o femeie. Ca și cum ea avea strania calitate de a risipi toate amintirile vieții sale amoroase.

Charles avusese grijă să evite toate restaurantele cu lumânări pe masă pentru a nu o brusca pe Nathalie cu un romantism pe care ea l-ar fi putut considera deplasat. Primele minute au fost perfecte. Beau spunându-și fraze scurte, iar tăcerile survenite, care nu durau mult, nu provocau nicio jenă. Nathalie aprecia faptul de a se afla acolo, de a bea ceva. S-a gândit că ar fi trebuit să iasă mai mult, că plăcerea venea din acțiune și chiar avea nevoie să se amețească puțin. Totuși, ceva o aducea cu picioarele pe pământ. Nu putea niciodată să iasă pe deplin din condiția ei. Nu putea bea atât cât ar fi vrut, nu s-ar fi schimbat nimic. Era chiar aici, perfect lucidă, privindu-se jucând asemenea unei actrițe pe scenă. Dedublându-se, o observa siderată pe femeia care încetase să mai existe, care nu mai putea fi în realitate și în seducție. Momentul plasa sub o lumină încă și mai intensă toate detaliile imposibilității ei de a fi altfel. Dar Charles nu vedea nimic. Plutea în primul nivel, încerca să o facă să bea ca să

poată să se bucure de puțină viață alături de ea. Îl subjugase. De luni bune i se părea că Nathalie are ceva rusesc în ea. Nu știa prea bine ce înseamnă, dar asta era: în mintea lui, Nathalie avea o forță rusească, o tristețe rusească. Astfel, feminitatea ei călătorise din Elveția în Rusia.

– Ei... cum să explic promovarea aceasta?

– Pentru că lucrezi formidabil... și pentru că te găsesc minunată.

– Asta-i tot?

– De ce mă întrebi? Simți că nu e tot?

– Eu? Nu simt nimic.

– Și dacă îmi pun mâna aici, nu simți nimic?

Nu își dădea seama cum îndrăznise. Își spunea că în seara aceasta totul era posibil. Cum de s-a îndepărtat în așa hal de realitate? Atingându-i mâna lui Nathalie, își amintise imediat clipa în care îi pusese mâna pe genunchi. Îl privise la fel. Iar el nu a făcut decât să dea înapoi. Se săturase să se izbească de un zid, să trăiască mereu printre vorbe nespuse. Dorea să clarifice lucrurile.

– Nu îți plac, asta e?

– Dar... de ce mă întrebi?

– Și tu de ce pui întrebări? De ce nu răspunzi niciodată?

– Pentru că nu știu...

– Nu crezi că trebuie să mergi mai departe? Nu îți cer să îl uiți pe François... dar nu vei putea sta închisă toată viața... știi în ce măsură pot să fiu alături de tine...

– ...Dar eşti căsătorit...

Pe Charles l-a surprins menţionarea soţiei sale. Poate să pară o nebunie, dar o dăduse uitării. Nu era decât un bărbat căsătorit care cinase cu o altă femeie. Un bărbat care trăia clipa. Da, era căsătorit. Plutea în ceea ce se numea *viaţă conjucalmă*. Între el şi soţia lui nu mai era nimic. De unde şi surpriza lui, fiindcă atracţia simţită pentru Nathalie era foarte sinceră.

– Soţia mea? De ce îmi aminteşti de ea? E o umbră! Abia dacă mai schimbăm o vorbă.

– Nu s-ar spune.

– Fiindcă mizează totul pe aparenţe. Când vine la birou o face numai pentru a se afişa. Dacă ai şti cât suntem de patetici, dacă ai şti...

– Atunci părăseşte-o!

– Pentru tine o părăsesc imediat.

– Nu pentru mine... pentru tine.

O pauză. Interval de timp în care au respirat şi au mai băut câteva înghiţituri de vin. Nathalie era şocată că Charles l-a pomenit pe François, că încercase să devieze traseul serii atât de repede şi cu atât de puţină eleganţă către o destinaţie primitivă. A sfârşit prin a spune că vrea să plece. Charles simţea că mersese prea departe, că stricase seara cu declaraţiile lui. Cum de nu-şi dăduse seama că nu este momentul? Că nu era pregătită? Trebuia să nu se pripească, să avanseze treptat. Iar el pornise ca un nebun, cu toată viteza, încercând să recupereze în două minute anii de dorinţă. Totul, din cauza începutului serii. Toată

această frumoasă intrare în subiect, atât de promițătoare care îi dăduse încrederea oamenilor nerăbdători.

S-a liniștit: la urma urmei avea dreptul să spună ce simte. Nu era o crimă să îți deschizi sufletul. Da, este adevărat că totul era greoi cu ea, că statutul ei de văduvă complica mult lucrurile. Credea că ar fi avut mai multe șanse să o seducă într-o bună zi dacă François ar fi trăit. Murind, cimentase și mai mult iubirea lor. Cum să mai binedispui o femeie în condițiile acestea? O femeie care trăiește într-o lume încremenită. Într-adevăr, te puteai întreba dacă nu cumva s-a omorât ca să prelungească iubirea lor în eternitate. Unii sunt convinși că pasiunea are în mod necesar un sfârșit tragic.

28

Au ieșit din restaurant. Stinghereala era din ce în ce mai intensă. Charles nu găsea cuvântul potrivit, sclipirea minții sau chiar umorul care i-ar fi permis să mai detensioneze puțin atmosfera. Nu mai era nimic de făcut, fuseseră prinși în nisipuri mișcătoare. Luni bune Charles fusese delicat și atent, respectuos și fidel și iată că toate eforturile lui pentru a fi plăcut cuiva erau distruse fiindcă nu știuse să-și stăpânească dorința. Acum trupul lui semăna cu o absurditate dezmembrată, fiecare membru având o inimă autonomă.

A încercat să o sărute pe Nathalie pe obraz. Încercarea se voia dezinvoltă și amicală, dar gâtul său era țeapăn. Acest moment sufocant a mai durat încă puțin – o lentă succesiune a secundelor prețioase.

Apoi, brusc, Nathalie i-a zâmbit larg. Voia să îi dea de înțeles că nu era grav. Că era mai bine să uite această seară, atâta tot. I-a spus pe un ton blând că vrea să se plimbe puțin și a plecat. A continuat să o observe, privindu-i spatele. Nu se putea mișca, încremenit în eșecul său. Nathalie se îndepărta de câmpul vizual al lui Charles, devenind din ce în ce mai mică, însă el era cel care se tasa, care se micșora în locul unde se afla.

Atunci Nathalie s-a oprit.

A făcut cale întoarsă.

Acum se îndrepta spre el. Această femeie care, o clipă mai înainte dispărea din vederea lui, se mărea pe măsură ce pășea spre el. Ce dorea? Nu trebuia să se precipite. Cu siguranță că uitase cheile, o eșarfă sau unul dintre acele obiecte pe care femeile adoră să le uite. Dar nu era asta, se vedea din felul în care mergea. Simțea că nu era vorba despre ceva concret. Că venea spre el ca să-i vorbească, să-i spună ceva. Plutea asemenea unei eroine dintr-un film italian din 1967. Și el voia să se îndrepte spre ea. În deriva lui romantică s-a gândit că trebuie să înceapă să plouă. Că toată tăcerea de la sfârșitul cinei nu fusese decât o confuzie și că ea revenea nu pentru a-i vorbi, ci pentru a-l îmbrățișa. Era cu adevărat uimitor: în momentul în care

Nathalie plecase, intuiția îi spusese lui Charles că nu trebuie să se miște. Căci era limpede că exista ceva între ei, ceva instinctual și simplu, puternic și fragil și era astfel de la început. Inevitabil, trebuia să o înțeleagă. Nu era ușor pentru ea. Să-și recunoască sentimentele în timp ce soțul ei murise de puțină vreme. Era chiar atroce. Și totuși cum să reziști? Poveștile de iubire sunt deseori amorale.

Acum era foarte aproape de el, febrilă și divină, întruchiparea voluptuoasă a feminității. Era aici, Nathalie, dragostea lui:

– Iartă-mă că nu ți-am răspuns adineaori... eram stingherită...

– Da, înțeleg.

– E greu să exprin prin cuvinte ceea ce simt.

– Știu, Nathalie.

– Dar cred că îți pot răspunde: nu îmi placi. Și nu mă simt în largul meu prin maniera ta de a mă seduce. Sunt sigură că nu va fi niciodată nimic între noi. Poate pur și simplu nu voi mai fi capabilă să iubesc pe cineva, dar dacă vreodată m-aș gândi la asta într-o bună zi, știu că nu vei fi tu acela.

– ...

– Nu puteam să plec așa. Am preferat să îți spun.

– S-a spus. Ai spus-o. Da, a fost spus. Dacă am auzit, este pentru că tu ai spus-o. Da, tu ai spus-o. Nathalie se uita la Charles care continua să sughită. Cuvintele suspendate, înghițite progresiv de tăcere. Cuvinte ca ochii unui muribund. A încercat un gest tandru:

și-a pus mâna pe umărul lui. Și s-a întors de unde a venit. A plecat iar spre Nathalie cea micuță. Charles voia să rămână în picioare, ceea ce nu s-a dovedit a fi lesne. Nu-și venea în fire. Cu mare simplitate, fără cea mai mică răutate. Trebuia să accepte evidența: nu-l plăcea și nu îl va plăcea niciodată. Nu resimțea nicio mânie. Era sfârșitul subit a ceva ce iubise ani de-a rândul. Sfârșitul unei posibilități. Seara avusese parcursul *Titanicului*. Festivă la început, se stingea într-un naufragiu. Adevărul are deseori alura unui aisberg. Nathalie era în continuare în câmpul lui vizual, iar el o voia plecată cât mai repede. Chiar și punctul infim în care se transformase i se părea de nesuportat.

29

Charles a făcut câțiva pași până în parcare. Odată instalat în mașină, a fumat o țigară. Ceea ce simțea se potrivea de minune cu neoanele de un galben agresiv. A demarat și a deschis radioul. Prezentatorul vorbea despre o stranie serie de meciuri nule în acea seară, fapt care era un statu-quo în clasamentul ligii întâi. Totul era într-o deplină armonie. El era asemenea unui club pierdut în pântecele flasc al campionatului. Era însurat, avea o fetiță, era directorul unei firme, dar se simțea copleșit de un vid imens. Numai visând la Nathalie căpăta forță vitală. Acum totul se isprăvea,

distrus, fărâmițat, zdrobit. Putea să înșiruie sinonime, zadarnic. S-a întrebat atunci dacă există ceva mai rău decât să fii respins de femeia pe care o iubești: să trebuiască să o întâlnești zilnic în drumul tău. Să te afli în orice clipă alături de ea pe culoar. Nu s-a gândit la culoar întâmplător. Ea era frumoasă și când stătea la birou, dar întotdeauna considerase că erotismul ei se răspândea cu și mai mare putere atunci când mergea pe culoarele firmei. Da, în mintea lui era o femeie culoar. Iar acum își dădea seama că la capătul culoarului trebuie să se întoarcă din drum.

În schimb, ca să meargă acasă, nu trebuia niciodată să se întoarcă din drum. Mașina lui Charles rula pe drumul bătut zilnic. Ai fi zis că e un metrou, într-atât acest traseu emana identicul. A parcat și a mai fumat o țigară înainte să intre în clădirea unde locuia. Deschizând ușa, și-a zărit soția în fața televizorului. Nimeni nu ar fi ghicit că Laurence a avut o zi animată de un soi de frenezie senzuală. Se mula, încet, dar sigur, pe prototipul burghezei depresive. Straniu, dar Charles nu a fost afectat de această imagine. A înaintat încet spre televizor și l-a oprit. Soția lui a protestat fără prea mare convingere. S-a apropiat de ea și a prins-o cu putere de brațe. Laurence a vrut să reacționeze, dar niciun sunet nu i-a ieșit de pe buze. De fapt, ea visase la momentul acesta, visase că soțul ei o va atinge, visase că va înceta să treacă pe lângă ea de parcă nici n-ar fi existat. Viața lor de cuplu era un antrenament zilnic în vederea dispariției finale. S-au îndreptat spre

camera lor fără să-și spună un cuvânt. Patul era aranjat și a fost deranjat. Charles a răsucit-o pe Laurence și i-a scos chiloții. Faptul de a fi fost respins de Nathalie i-a stârnit cheful de a face dragoste cu soția lui, ba chiar într-o manieră cam brutală.

30

Rezultatele din Liga întâi din seara
în care Charles a înțeles
că nu-i va mai vorbi niciodată lui Nathalie:

Auxerre–Marseille: 2–2

Lens–Lille: 1–1

Toulouse–Sochaux: 1–0

Paris S.G.–Nantes: 1–1

Grenoble–Le Mans: 3–3

Saint-Étienne–Lyon: 0–0

Monaco–Nice: 0–0

Rennes–Bordeaux: 0–1

Nancy–Caen: 1–1

Lorient–Le Havre: 2–2

31

După cina aceea, relațiile dintre ei nu au mai fost aceleași. Charles a devenit mai rezervat, ceea ce Nathalie a înțeles perfect. Discuțiile lor, destul de rare, erau strict profesionale. Gestiunea dosarelor impunea un număr mic de situații în care ei să se întâlnească. De când fusese promovată, Nathalie avea în subordine un grup de șase persoane.[1] Se mutase într-un alt birou și asta o ajutase foarte mult. Cum de nu se gândise mai înainte? Era de ajuns să schimbi decorul pentru a-ți modifica starea de spirit? Ar trebui să se gândească la posibilitatea de a se muta. Însă, abia ce apăruse gândul acesta, a și înțeles că nu va avea curajul să o facă. Doliul are o putere contradictorie, o putere absolută care propulsează totul atât spre necesitatea schimbării, cât și spre tentația morbidă a fidelității față de trecut. Atunci a lăsat în grija vieții sale profesionale orientarea spre viitor. Noul ei birou, situat la ultimul etaj al clădirii, părea că atinge cerul și s-a felicitat că nu se teme de înălțime. Iată o bucurie pe care o considera simplă.

Lunile care au urmat au fost încă și mai marcate de o sete de muncă. Cochetase chiar cu ideea de a începe cursuri de suedeză în cazul în care ar primi noi atribuții. Nu se putea spune că era ambițioasă.

---

[1] De când își preluase noile atribuții, își cumpărase trei perechi de pantofi.

Încerca doar să se acopere de dosare. Anturajul ei continua să fie neliniștit deoarece considera felul ei excesiv de a munci o formă de depresie. Teoria o irita la culme. Pentru ea lucrurile erau simple: voia să muncească pentru a nu se mai gândi la drama ei, pentru a nu mai pluti în neant. Luptăm cum putem și ei i-ar fi plăcut ca apropiații săi, în loc să elaboreze teorii vagi, să o susțină în lupta ei. Era mândră de ceea ce reușea să facă. Mergea la birou chiar și în weekend, își lua de lucru acasă, uita de program. Va veni, în mod necesar un moment în care se va prăbuși din cauza epuizării, dar, până una-alta, avansa împinsă numai de această adrenalină suedeză.

Energia ei impresiona pe toată lumea. Cum nu mai arăta nicio fisură, oricât de neînsemnată, colegii ei începuseră să uite prin ce trecuse Nathalie. François devenea o amintire pentru ceilalți și probabil că astfel va deveni și pentru ea. Lungile ore petrecute la serviciu o făceau disponibilă totdeauna mai ales pentru cei care îi erau subordonați. Chloé, ultima sosită, era și cea mai tânără. În mod special îi plăcea să se confeseze lui Nathalie, mai ales despre grijile pe care și le făcea în legătură cu logodnicul ei și cu angoasa permanentă prin care trecea: era îngrozitor de geloasă. Știa că e absurd, dar nu izbutea să se stăpânească, să aibă un comportament rațional. Atunci s-a întâmplat ceva straniu: poveștile lui Chloé, impregnate de imaturitate, i-au permis lui Nathalie să refacă legăturile cu o lume pierdută. Cea a tinereții sale, a spaimei de a nu găsi

un bărbat alături de care să se simtă bine. În vorbele lui Chloé exista ceva similar unei amintiri care se recompune.

32

Fragment din scenariul Delicateţea

Secvenţa 32: INTERIORUL UNUI BAR

Nathalie şi Chloé intră într-un bar. Nu este prima oară când vin aici. Nathalie o urmează pe Chloé. Se instalează la o masă lângă fereastră.

Afară: stă să plouă.

CHLOÉ: Ce faci? Eşti bine?

NATHALIE: Da, perfect.

Chloé o priveşte pe Nathalie.

NATHALIE: De ce mă priveşti aşa?

CHLOÉ: Mi-ar plăcea ca legătura noastră să fie mai echilibrată. Să-mi vorbeşti mai mult despre tine.

NATHALIE: Ce vrei să ştii?

CHLOÉ: A trecut multă vreme de când soţul tău a murit... şi... şi... te stinghereşte dacă vorbim despre asta?

Nathalie pare surprinsă. Nimeni nu abordează subiectul atât de frontal. Trece un timp, apoi Chloé reia discuţia.

CHLOÉ: Este adevărat... ești tânără, frumoasă... și, uită-te la bărbatul acela, de când am intrat nu-și mai ia ochii de la tine.

Nathalie întoarce capul și privirea i se încrucișează cu cea a bărbatului.

CHLOÉ: Mi se pare OK. Cred că este Scorpion și cum tu ești în Pești, este varianta ideală.
NATHALIE: Abia l-am văzut și faci deja previziuni.
CHLOÉ: O, dar astrologia este importantă. E cheia problemei în relația cu prietenul meu.
NATHALIE: Atunci nu-i nimic de făcut? Nu-și va putea schimba zodia.
CHLOÉ: Nu, idiotul va rămâne pentru totdeauna Taur.

Prim-plan pe chipul lipsit de expresie al lui Nathalie.

TĂIAȚI

33

Lui Nathalie i se părea ridicol să fie acolo, să aibă genul acesta de discuții cu o fată atât de tânără. Și, mai ales, nu izbutea să trăiască momentul. Durerea poate fi asta: o modalitate permanentă de a fi smuls din imediat. Privea cu detașare mesajul adulților. „Nu sunt aici" era tot ce putea spune cu necesitate.

Chloé, vorbindu-i cu energia lejeră a prezentului, încerca să o rețină, să o facă să gândească: „Sunt aici." Îi vorbea încontinuu de acel bărbat. Și pe bună dreptate, fiindcă tocmai își terminase de băut berea și vedeau că ezită să vină spre ele. Dar nu este niciodată lesne să treci de la schimbul de priviri la conversație, de la privire la vorbe. După o lungă zi de muncă se afla în acea stare de relaxare ce te determină uneori să îndrăznești. Adeseori oboseala este nucleul oricărei îndrăzneli. Continua să o privească pe Nathalie. Cinstit vorbind: ce avea de pierdut? Nimic, exceptând, poate, puțin din farmecul de a rămâne un necunoscut.

A plătit băutura și și-a părăsit postul de observație. A înaintat cu un pas care ar fi putut chiar să pară hotărât. Nathalie era la câțiva metri de el: trei sau patru, nu mai mult. Nathalie a înțeles că bărbatul acela venea să o vadă. De îndată i-a trecut prin minte un gând bizar: acel bărbat care înaintează spre mine va muri poate, peste șapte ani, zdrobit într-un accident. Acest moment care o tulbura în mod inevitabil îi accentua fragilitatea. Orice bărbat care o aborda îi amintea în mod necesar de François. Totuși, acesta nu avea nimic de-a face cu soțul ei. Venea spre ea zâmbind, zâmbetul serii, zâmbetul unei lumi facile. Dar, odată ajuns în fața mesei, a rămas mut. O clipă suspendată. Hotărâse să le abordeze, dar nu-și pregătise nicio frază de atac. Era pur și simplu emoționat? Cele două îl priveau pe bărbatul încremenit în fața lor ca un semn de exclamație.

– Bună seara... îmi permiteți să vă ofer ceva de băut? a rostit el în cele din urmă, fără să fie prea inspirat.

Chloé a acceptat dând din cap, iar el a luat loc lângă ele cu sentimentul unui drum pe jumătate parcurs. De îndată ce s-a așezat, Nathalie a gândit: „E prost. Îmi propune un pahar de vin în timp ce al meu este aproape plin." Apoi, deodată s-a răzgândit. Și-a spus că ezitarea lui în clipa în care le abordase fusese înduioșătoare. Dar, din nou, agresivitatea a avut câștig de cauză. Era pradă acelei mișcări neîncetate de stări contradictorii. Pur și simplu nu știa ce să creadă. Fiecare din gesturile sale era supus unei voințe opuse.

Chloé a luat asupra ei sarcina de a purta conversația, spunând anecdote despre Nathalie, punând-o astfel în valoare. Ascultând-o, înțelegeai că Nathalie este o femeie modernă, strălucitoare, amuzantă, cultivată, dinamică, riguroasă, generoasă și absolută. Toate în mai puțin de cinci minute, astfel încât bărbatul nu avea decât o singură întrebare în minte: ce-i lipsește? În timpul fiecăruia dintre discursurile avântate și lirice ale lui Chloé, Nathalie încercase să ofere zâmbete credibile evidențiindu-și pometii și, cu prilejul rarelor izbucniri în râs, lăsa impresia de firesc. Dar energia depusă a epuizat-o. La ce bun să lupți să te prefaci? La ce bun să te străduiești să te arăți sociabilă și plăcută? Și pe urmă: ce va rezulta de aici? O altă întâlnire? Necesitatea de a părea de încredere? Deodată, tot ce era simplu și ușor i-a apărut sub o lumină sumbră. Sub conversația anodină a zărit angrenajul monstruos al vieții în doi.

Nathalie s-a scuzat și s-a ridicat să meargă la toaletă. S-a privit îndelung în oglindă. Și-a scrutat fiecare detaliu al feței. Și-a dat cu puțină apă peste obraji. Era frumoasă? Avea vreo părere despre ea însăși? Despre feminitatea ei? Trebuia să se întoarcă. Trecuseră mai multe minute de când era acolo, nemișcată, contemplându-se, plimbându-se printre gândurile care-i treceau prin minte. Când a revenit la masă, și-a luat haina. A inventat o scuză, dar nu s-a străduit să pară credibilă. Chloé a spus ceva, însă nu a auzit-o. Era deja afară. Puțin mai târziu, înainte de a adormi, bărbatul s-a întrebat dacă nu a fost stângaci.

34

Zodiile subordonaților lui Nathalie:

Chloé: Balanță

Jean-Pierre: Pești

Albert: Taur

Markus: Scorpion

Marie: Fecioară

Benoît: Capricorn

35

A doua zi dimineaţă Nathalie i-a cerut scuze lui Chloé, fără să intre în detalii. La birou, Nathalie era şefa. O femeie puternică. A precizat simplu că, pentru moment, nu se simţea capabilă să iasă în oraş. „Păcat", a şoptit colega ei. Asta a fost tot. Trebuia să treacă la altceva. După această conversaţie, Nathalie a rămas o clipă pe culoar. Apoi s-a întors la birou. În sfârşit toate dosarele îi apăreau sub adevăratul lor chip: fără cel mai neînsemnat interes.

Ea nu se îndepărtase niciodată cu adevărat de lumea senzuală. Niciodată nu încetase cu adevărat să fie feminină, inclusiv în momentele în care voia să moară. Era poate un omagiu adus lui François ori, pur şi simplu, ideea că uneori e de ajuns să te machiezi ca să pari vie. Murise de trei ani. Trei ani şi-a măcinat viaţa în gol. I se sugerase să se despartă de amintiri. Cel mai bun mod poate ca să înceteze să trăiască în trecut. Reexamina această expresie: „A te despărţi de amintiri." Cum te desparţi de o amintire? Pentru obiecte, da, acceptase ideea. Nu suporta prezenţa obiectelor pe care le atinsese François. Aşa că nu-i mai rămânea mare lucru, exceptând o fotografie ţinută în sertarul mare al biroului ei. O privea adesea ca să se convingă că toată această poveste existase. Tot în acelaşi sertar avea şi o oglinjoară. O lua ca să se privească aşa cum ar face un bărbat care ar vedea-o pentru prima oară. S-a ridicat, a început să meargă încoace

și încolo prin birou cu mâinile pe șolduri. Din cauza mochetei nu se auzea zgomotul produs de tocurile ascuțite. Mocheta este moartea senzualității. Oare cine putuse inventa mocheta?

36

Cineva a bătut la ușă. Discret, cu două degete. Nathalie a tresărit de parcă aceste ultime secunde o făcuseră să creadă că putea să fie, măcar o dată, singură pe lume. „Intră." Înăuntru a pășit Markus, un coleg, originar din Uppsala, un oraș suedez care nu interesează multă lume. Chiar și locuitorii din Uppsala[1] sunt jenați: însuși numele acestui oraș sună aproape ca o scuză. O alternativă la sinucidere este emigrarea în Franța, la asta trebuie să se fi gândit Markus. Era înzestrat cu un fizic mai degrabă dezagreabil, dar nu puteai spune că este urât. Avea întotdeauna o manieră de a se îmbrăca puțintel neobișnuită: nu știai dacă purta hainele bunicului său din Emmaüs ori le cumpărase de la un magazin de haine vechi. Cu totul alcătuia un ansamblu puțin omogen.

– Am venit să vă văd în legătură cu dosarul 114, a spus el.

---

[1] Desigur, poți să te naști la Uppsala și să ajungi Ingmar Bergman. Acestea fiind spuse, filmografia lui poate ajuta la a-ți imagina tonalitatea acestui oraș.

Mai era nevoie ca în afara aspectului său bizar să rostească și fraze atât de stupide? Azi Nathalie nu avea niciun chef să muncească. Se întâmpla pentru prima oară după multă vreme. Se simțea disperată: aproape că ar fi putut să plece în concediu la Uppsala, trebuie spus. Se uita la Markus care rămăsese împietrit. O privea cu încântare. Pentru el, Nathalie reprezenta acea feminitate inaccesibilă, dublată de fantezii nutrite față de orice superior ierarhic capabil să te domine. Atunci s-a hotărât să se îndrepte spre el, încet, extrem de încet. Aproape că ai fi putut citi un roman în timp ce Nathalie mergea spre el. Nu părea că vrea să se oprească, astfel încât s-a trezit foarte aproape de fața lui Markus, atât de aproape încât nasurile lor se atingeau. Suedezul nu mai respira. Ce voia de la el? Nu a mai avut vreme să formuleze această întrebare în mintea lui fiindcă ea a început să-l sărute cu putere. Un sărut lung și pasionat, având o intensitate adolescentină. Apoi, brusc, s-a retras:

– Cât privește dosarul 114, o să vedem mai târziu.

I-a deschis ușa și l-a poftit să iasă. Ceea ce el a și făcut, dar anevoie. Era Armstrong pe Lună. Acest pas era unul imens pentru umanitatea lui. A rămas o clipă nemișcat în fața ușii biroului. Cât despre Nathalie, ea uitase complet cele întâmplate. Acest act nu avea nicio legătură cu înlănțuirea altor acte din viața ei. Sărutul era manifestarea unei subite anarhii a neuronilor săi, ceea ce s-ar putea numi: un act gratuit.

37

Inventarea mochetei

Pare dificil să afli cine a inventat mocheta. Conform dicționarului Larousse, mocheta nu este decât „un covor vândut la metru".

Iată o expresie care lămurește caracterul jalnic al existenței sale.

38

Markus era un bărbat punctual și îi plăcea să intre în casă exact la ora șapte și un sfert. Cunoștea orarul RER-urilor așa cum alții cunosc parfumurile preferate ale soțiilor lor. I se întâmpla să aibă impresia că este prieten cu acești necunoscuți pe care îi întâlnea zi de zi. În seara aceea își dorea să-și strige, să-și povestească viața lumii întregi. Viața lui cu buzele lui Nathalie pe buzele sale. Voia să se ridice și să coboare la prima stație pentru a avea sentimentul unei derapări din rutină. Voia să fie nebun și era tocmai dovada că nu este.

În timp ce se îndrepta spre casă îi reveneau în minte imagini ale copilăriei sale suedeze. S-a petrecut destul de rapid. În Suedia copilăria seamănă cu bătrânețea. Totuși, s-a gândit la momentele în care se așeza

în ultimele bănci ale clasei pentru a contempla spatele fetelor. Ani buni admirase ceafa Cristinei, a Pernillei, a Joanei și a atâtor alte fete al căror nume se termină în „a" fără să poată atinge vreodată o altă literă. Nu-și amintea chipurile lor. Visa numai să le întâlnească pentru a le spune că Nathalie îl sărutase. Să le spună că nu știuseră să vadă farmecul lui. Ah, viața era atât de frumoasă!

În fața imobilului în care locuia a ezitat. Suntem invadați de atâtea cifre pe care trebuie să le memorăm. Mobilele, parolele pentru a avea acces la internet, cardurile bancare... așa că în mod necesar vine un moment în care totul se amestecă. Încercăm să intrăm în casă folosind numărul de telefon. Markus, a cărui minte era perfect organizată, se simțea la adăpost de acest tip de deraiere și totuși ceva similar i s-a întâmplat în acea seară. Cum poți să uiți seara ceea ce știai la perfecțiune dimineața? Abundența informațiilor ne propulsează ineluctabil spre amnezie? În cele din urmă a sosit un vecin și s-a proțăpit în fața ușii. Ar fi putut să deschidă imediat, însă a preferat să savureze momentul de dominare evidentă. În privirea lui aproape că se citea că *a-ți aminti codul de intrare era un semn de virilitate*. Vecinul a activat în fine codul și a rostit pompos: „După dumneavoastră." „Tâmpitule, dacă ai știi ce am eu în minte, am ceva atât de frumos încât dispar datele inutile...", a gândit Markus. A început să urce treptele și a uitat imediat acest contratimp supărător. Se simțea încă de parcă plutea,

revedea în minte scena sărutului. Era deja un film fetiș în amintirile sale. A deschis în sfârșit ușa apartamentului său și salonul i s-a părut prea mic în comparație cu dorința sa de a trăi.

39

Codul de acces al imobilului în care locuiește Markus

A9624

40

A doua zi dimineață s-a trezit foarte devreme. Atât de devreme încât nici măcar nu era sigur că dormise. Aștepta soarele cu nerăbdare, ca pe o întâlnire importantă. Ce avea să se întâmple astăzi? Care va fi atitudinea lui Nathalie? Și el ce va face? Cine știe cum să acționeze când o femeie frumoasă te sărută fără să îți dea cel mai neînsemnat motiv. Mintea lui era asaltată de întrebări și asta nu era niciodată un semn bun. Trebuia să respire calm (...) și (...), iată, așa (...), foarte bine (...). Și să spună că era o zi ca toate celelalte.

Lui Markus îi plăcea să citească. Avea deci un punct comun cu Nathalie. Folosea traseele lui cotidiene cu

RER-ul pentru a-și satisface această pasiune. Cumpărase recent mai multe cărți și trebuia să o aleagă pe cea care avea să-l însoțească în această zi mare. Exista autorul acela rus care îi plăcea mult, un autor citit – nu se știe de ce – mai puțin decât Tolstoi sau Dostoievski, însă romanul era prea voluminos. Voia unul din care să citească pe sărite, fiindcă știa că nu va reuși să se concentreze. Astfel s-a hotărât pentru *Silogismele amărăciunii* de Cioran.

Odată ajuns, a încercat să stea cât mai mult posibil pe lângă automatul de cafea. Ca să nu stârnească bănuieli, a băut multe cafele. După o oră a început să se simtă puțin cam prea agitat. Cafea neagră, noapte albă, niciodată nu se împacă. S-a dus la toaletă și a văzut că era palid spre cenușiu. Azi nu era prevăzută nicio reuniune cu Nathalie. Poate că trebuia pur și simplu să meargă să o vadă? Pretextul: dosarul 114. Dar nu era nimic de discutat în legătură cu dosarul 114. Ar fi stupid. Nu mai putea accepta să se lase otrăvit de ezitare. La urma urmei, era rândul ei să vină! Ea îl sărutase. Nu aveai dreptul să acționezi astfel fără să dai explicații. Ca și cum ai fi făcut ceva și apoi o luai la fugă. Chiar asta făcuse: plecase în fugă cu buzele lui. Poate chiar uitase momentul, poate că pentru ea nu fusese decât un act gratuit? În posibilitatea aceasta intuia o teribilă nedreptate: cum se putea ca pentru ea să fie gratuit actul de a săruta în timp ce pentru el avea o valoare inestimabilă? Da, dincolo de orice imaginație. Sărutul acela era acolo, în el, circulând prin trupul lui.

41

Fragment din analiza tabloului Sărutul
de Gustav Klimt

Majoritatea creațiilor lui Klimt pot oferi prilejul pentru numeroase interpretări, dar folosirea anterioară a temei cuplului înlănțuit în friza Beethoven și în friza Stoclet permit ca *Sărutul* să fie considerat deplina împlinire a căutării umane a fericirii.

42

Markus nu reușea să se concentreze. Voia să i se ofere o explicație. Pentru a obține una există numai o modalitate: crearea unui fals hazard. Să bată drumul până la biroul lui Nathalie și să se întoarcă, fie și toată ziua dacă era nevoie. Va veni un moment în care ea va ieși din birou și hop, el va fi acolo, pură întâmplare, trecând prin fața biroului ei. La sfârșitul dimineții era lac de sudoare. „Nu este cea mai bună zi a mea!", a gândit el deodată. Dacă ea ar ieși acum, ar întâlni un bărbat transpirat care își pierdea timpul fără să facă nimic. Va trece drept cineva care merge fără niciun scop.

După prânz, gândurile de dimineață au revenit în forță. Strategia lui era bună și trebuia să continue acel

du-te vino prin fața biroului lui Nathalie. Era singura soluție. E atât de greu să mergi prefăcându-te că te îndrepți undeva. Trebuie să ai un aer concentrat, cel mai greu este să te deplasezi, lăsând impresia că te grăbești. La sfârșitul după-amiezii, când era epuizat, a întâlnit-o pe Chloé care l-a întrebat:

– Ești bine?

– Da, sunt bine. Îmi dezmorțesc puțin picioarele. Mă ajută să gândesc.

– Tot la 114 lucrezi?

– Da.

– Și merge bine?

– Da, merge. Aproximativ.

– Știi, eu am numai griji cu 108. Aș vrea să-i vorbesc lui Nathalie, dar azi nu este la serviciu.

– A, da? Ea... nu este la serviciu? a întrebat Markus.

– Nu...

Markus a rămas locului fără nicio reacție.

Mersese atât de mult încât ar fi putut și el să ajungă în provincie.

43

Trei aforisme de Cioran citite de Markus în RER

Arta de a iubi? Să știi să îmbini
temperamentul unui vampir cu discreția
unei anemone.

Înăuntrul oricărei dorințe se încaieră
un călugăr și un măcelar.

Spermatozoidul este banditul în stare pură.[1]

44

A doua zi Markus a ajuns la serviciu într-o cu totul altă dispoziție. Nu înțelegea de ce reacționase atât de ciudat. Ce idee, să bată, dus-întors, culoarele ca să treacă pe lângă biroul lui Nathalie. Sărutul îl răvășise teribil și trebuie spus că în ultima vreme viața lui fusese cu precădere calmă, dar nu era un motiv ca să se comporte atât de pueril. Ar fi trebuit să-și păstreze sângele rece. Tot mai dorea să aibă o explicație cu Nathalie, însă nu va mai încerca să o întâlnească folosind jocul falsului hazard. Va merge pur și simplu să o vadă.

A bătut cu putere în ușa biroului. Nathalie a spus „intră" și el a intrat fără să ezite. Atunci a fost confruntat cu o problemă majoră: Nathalie fusese la coafor. Pentru Markus, părul fusese întotdeauna un subiect delicat. Și oferea un spectacol deconcertant. Părul ei era perfect neted. De o frumusețe uimitoare.

---

[1] E.M. Cioran, *Silogismele amărăciunii*, Editura Humanitas, București, 2002, trad.: Nicolae Bârna, p. 72 (n. tr.).

Dacă și l-ar fi prins ca de obicei, totul ar fi fost simplu. Dar în fața unei asemenea apariții capilare, rămăsese fără cuvinte.

– Da, Markus, ce dorești?

El și-a întrerupt șirul haotic al gândurilor și a rostit în cele din urmă prima frază care i-a trecut prin minte:

– Îmi place mult părul tău.

– Drăguț din partea ta, mulțumesc.

– Nu, îl ador cu adevărat.

Nathalie a fost surprinsă de această declarație matinală. Nu știa dacă trebuia să surâdă sau să fie stingherită.

– Da, și?

– ...

– Doar nu ai venit totuși să mă vezi numai ca să-mi vorbești despre părul meu.

– Nu... nu...

– Te ascult.

– ...

– Markus, ești aici?

– Da.

– Atunci?

– Aș vrea să știu de ce m-ai sărutat.

Amintirea sărutului i-a revenit în prim planul memoriei sale. Cum putuse să uite? Fiecare clipă se recompunea și ea nu și-a putut stăpâni o grimasă de dezgust. Era nebună? De trei ani nu se mai apropiase de niciun bărbat, nici măcar nu se gândise vreodată să se intereseze de vreunul și iată că îl sărutase pe acest coleg

insignifiant. Markus aștepta un răspuns, ceea ce era perfect previzibil. Timpul trecea. Trebuia să vorbească:

– Nu știu, a șuierat Nathalie.

Markus și-ar fi dorit un răspuns, chiar și o respingere, însă cu siguranță nu în doi peri.

– Nu știi?

– Nu, nu știu.

– Nu poți să mă lași așa. Trebuie să-mi explici.

Nu era nimic de explicat.

Acel sărut era ca arta modernă.

45

Titlu al unui tablou de Kazimir Malevici

Pătrat alb pe fond alb (1918)

46

Apoi Nathalie s-a gândit: de ce a fost nevoie de acest sărut? Pur și simplu asta era. Nu ne stăpânim ceasul biologic. În cazul de față, al doliului. Dorise să moară, încercase să respire, reușise să respire, apoi să mănânce, izbutise chiar să-și reia lucrul, să zâmbească, să fie puternică, să fie sociabilă și feminină, pe urmă timpul trecuse cu această energie șchioapă

a reconstrucției până în ziua în care a ieșit la barul acela de unde fugise, nesuportând manevra seducției, convinsă mai mult ca niciodată că nu va mai putea să o mai intereseze un bărbat, totuși a doua zi păși pe mochetă, pur și simplu, o pulsiune furată incertitudinii, își simți trupul ca pe un obiect al dorinței, formele sale și șoldurile, și chiar îi păruse rău că nu putea auzi zgomotul tocurilor ascuțite, totul brusc, nașterea intempestivă a unei senzații, a unei forțe luminoase.

Și chiar atunci Markus a intrat în încăpere.

Nu mai era nimic de spus. Ceasul nostru biologic nu este rațional. Exact ca într-o suferință amoroasă: nu știi când îți vei reveni. În cel mai cumplit moment al durerii consideri că rana va rămâne mereu deschisă. Și pe urmă, într-o dimineață, te surprinzi cu mirare că nu mai simți acea greutate îngrozitoare. Ce surpriză să constați că răul existențial a dispărut. De ce în acea zi? De ce nu mai târziu sau mai devreme? Este hotărârea totalitară a trupului nostru. Pentru această pulsiune a sărutului, Markus nu trebuia să caute o explicație concretă. Își făcuse apariția la momentul oportun. Majoritatea poveștilor de dragoste se rezumă, de altfel, deseori, la această simplă chestiune a momentului oportun. Markus, care ratase atâtea lucruri importante în viața lui, tocmai își descoperise calitatea de a apărea în momentul oportun în câmpul vizual al unei femei.

Nathalie citise disperarea în privirea lui Markus. După ultimele replici părăsise încet încăperea. Fără să facă zgomot. La fel de discret ca un punct și virgulă într-un roman de opt sute de pagini. Nu putea să-l lase așa. Era îngrozitor de stânjenită că a trebuit să acționeze astfel. S-a gândit, de altfel, că era un coleg adorabil, respectuos cu toată lumea, și asta accentua senzația dezagreabilă că l-ar fi putut răni. L-a chemat la ea în birou. A luat sub braț dosarul 114. În caz că dorea să-l vadă din motive profesionale. Dar nu-i păsa deloc de dosarul 114. În drum spre biroul șefei a făcut o oprire pe la toaletă ca să-și dea cu apă pe față. A deschis ușa, curios să afle ce îi va spune Nathalie.

– Mulțumesc pentru că ai venit.

– Cu plăcere.

– Aș vrea să-mi cer scuze. Nu știam ce să răspund. Și, sincer să fiu, nici acum nu știu.

– ...

– Nu știu ce mi-a venit. Cu siguranță o pulsiune fizică... dar lucrăm împreună și trebuie să spun că ar fi teribil de nepotrivit.

– Te exprimi ca o americancă. Nu este semn bun.

Nathalie a izbucnit în râs. Ce replică stranie. Era pentru prima oară când vorbeau despre altceva decât despre un dosar. Descoperea un indiciu al personalității lui adevărate. Trebuia să dreagă lucrurile:

– Mă exprim ca responsabilă a unui grup de șase persoane din care faci parte. Ai venit într-un moment în care visam și nu am surprins realitatea momentului.

– Dar momentul acela a fost cel mai real din viața mea, a protestat Markus fără să gândească.

Vorbise din inimă.

Lucrurile nu aveau să fie simple, și-a spus Nathalie. Era mai bine să încheie discuția. Ceea ce a și făcut. Puțin cam sec. Markus părea că nu înțelege. Încremenise, încercând în van să găsească puterea de a părăsi biroul. La drept vorbind, când îl convocase, cu zece minute mai devreme, el își imaginase că, poate, Nathalie ar vrea să-l mai sărute încă o dată. Călătorise în acest vis, iar acum tocmai înțelesese, definitiv, că între ei nu se va mai întâmpla nimic. Fusese nebun să creadă. Îl sărutase, pur și simplu. Greu de admis. Ca și cum ți se oferă fericirea înainte să îți fie luată imediat înapoi. Își dorea să nu fi cunoscut niciodată gustul buzelor lui Nathalie. Să nu fi trăit niciodată acel moment, căci simțea că i-ar trebui luni întregi să-și revină de pe urma acestor câteva secunde. S-a îndreptat spre ușă. Nathalie a fost uimită să surprindă lacrimi în ochii lui Markus. Lacrimi care nu curgeau și care așteptau ca el să ajungă pe culoar pentru a se prelinge pe obraji. Și, mai ales, să nu plângă în fața lui Nathalie. Era o tâmpenie, dar lacrimile care aveau să se prelingă pe obraji erau imprevizibile.

Era pentru a treia oară când plângea în fața unei femei.

47

Gânduri ale unui filosof polonez

Există oameni formidabili
pe care îi întâlnești într-un moment nepotrivit.
Și există oameni care sunt formidabili
pentru că îi întâlnești la momentul oportun.

48

Scurtă istorie sentimentală a lui Markus
având ca pretext lacrimile lui

Înainte de orice, să facem abstracție aici de lacrimile din copilărie, de cele vărsate în fața mamei sau a învățătoarei. Nu este vorba decât de lacrimile lui Markus vărsate din motive sentimentale. Astfel, înaintea lacrimilor pe care și le-a stăpânit în fața lui Nathalie, mai plânsese deja în două rânduri.

Primele lacrimi amintesc de perioada vieții sale din Suedia, de o tânără care avea prenumele duios de Brigitte. Nu este un prenume foarte suedez, dar, în fine, Brigitte Bardot este un mit fără frontiere. Tatăl lui Brigitte, care avusese toată viața fantezii cu actrița, nu avusese altă idee mai bună decât să-și boteze fiica astfel. Să trecem peste pericolul psihologic de a oferi

fiicei un prenume care omagiază propriul vis erotic. Povestea familiei lui Brigitte nu ne interesează, așa-i?

Brigitte făcea parte din acea curioasă categorie a femeilor riguroase. Indiferent de subiect, era incapabilă să emită cea mai neînsemnată opinie aleatorie. La fel stăteau lucrurile și cu frumusețea ei: în fiecare dimineață se trezea cu gloria întipărită pe chip. În mod desăvârșit sigură pe ea însăși, se așeza mereu în rândul întâi, căutând uneori să-i destabilizeze pe profesorii de sex masculin, profitând de farmecul ei evident pentru a dejuca mizele geopoliticii. Când intra într-o încăpere, bărbații o visau imediat, iar femeile o urau din instinct. Era subiectul tuturor fanteziilor, ceea ce a sfârșit prin a o irita. Atunci, pentru a potoli patimile, a avut o inspirație genială: să iasă cu cel mai insignifiant băiat. Astfel, masculii vor fi oripilați, iar fetele se vor calma. Markus a fost fericitul ales, fără să înțeleagă de ce ființa care era centrul lumii se interesa deodată de el. Era ca și cum Statele Unite invitau Lichtensteinul la masă. Brigitte l-a complimentat, i-a declarat că îl privește adesea.

– Dar cum mă poți vedea? Stau mereu în spatele clasei, iar tu mereu în primul rând!

– Ceafa mea mi-a povestit totul. Am un ochi la ceafă, a spus Brigitte.

În urma acestui dialog s-a născut relația dintre ei.

Relație care a stârnit multe discuții. Seara, sub privirile siderate ale tuturor, părăseau liceul împreună. La vremea aceea, Markus nu avea o percepție clară asupra

propriei persoane. Știa că este înzestrat cu un fizic puțin agreabil, dar nu i se părea ceva supranatural să fie împreună cu o tânără frumoasă. Dintotdeauna auzise: „Femeile nu sunt la fel de superficiale ca bărbații; fizicul contează mai puțin pentru ele. Important este să te dovedești cultivat și amuzant." Așa că învățase o mulțime de lucruri și încerca să arate că îl duce mintea. Și avea câteva reușite, trebuie să o mărturisim. Astfel, imperfecțiunile chipului său se ștergeau îndărătul a ceea ce am putea numi un oarecare farmec.

Însă farmecul acesta s-a risipit când a început să prindă contur chestiunea sexuală. Cu siguranță că Brigitte făcuse multe eforturi, însă în ziua în care Markus a încercat să-i atingă sânii, nu și-a mai stăpânit mâna și cele cinci degete ale sale au aterizat pe obrazul surprins al băiatului. S-a întors ca să se uite în oglindă și a descoperit cu stupefacție culoarea roșie pe pielea lui albă. Nu va uita niciodată acea nuanță de roșu și o va asocia cu ideea de respingere. Brigitte a încercat să se scuze spunând că gestul ei a fost impulsiv, dar Markus a înțeles ceea ce cuvintele ei nu rosteau. Ceva ce ținea de animalitate și de visceral: o dezgusta. A privit-o și a început să plângă. Fiecare trup se exprimă în felul lui.

A fost pentru prima oară când a plâns în fața unei femei.

A obținut versiunea suedeză a bacalaureatului și a hotărât să se stabilească în Franța. O țară în care

femeile nu erau asemenea lui Brigitte. Rănit de primul episod al vieții sale sentimentale, dezvoltase un simț al protecției. Avea să trăiască pe o traiectorie paralelă cu lumea senzuală. Se temea de suferință, de a nu fi respins din motive reale. Era fragil fără să știe cât de mult o femeie poate să fie emoționată de fragilitatea lui. După trei ani de singurătate urbană, disperat să întâlnească iubirea, a decis să participe la o reuniune de *speed dating*. Astfel urma să întâlnească șapte femei cu care să vorbească șapte minute. Un timp infinit de scurt pentru cineva ca el: era convins că îi va trebui cel puțin un secol pentru a convinge un eșantion din sexul opus ca să-l urmeze pe drumul îngust al vieții sale. Cu toate acestea, s-a întâmplat ceva straniu; încă de la prima întâlnire a avut sentimentul unei armonii. Fata se numea Alice[1] și lucra într-o farmacie[2] unde organiza uneori workshop-uri despre frumusețe[3]. La drept vorbind a fost destul de simplu: situația îi stingherea atât de mult pe amândoi încât lucrul acesta le-a permis să se relaxeze. Prin urmare, întâlnirea lor a fost de o spontaneitate perfectă. Iar după ce întâlnirile au început să se succeadă, se revedeau pentru a prelungi acele șapte minute. Care au devenit zile, apoi luni.

---

[1] E bizar să te cheme Alice și să te găsești în asemenea seri pentru a întâlni un bărbat. În general, cele cu prenumele de Alice, întâlnesc lesne bărbați.

[2] E ciudat să te cheme Alice și să lucrezi într-o farmacie. În general, cele cu prenumele Alice lucrează în librării sau în agenții de voiaj.

[3] Ajunși aici ne putem întreba: prenumele ei chiar era Alice?

Dar povestea lor nu a ajuns să dureze un an. Markus o adora pe Alice, dar nu o iubea. Și, mai ales, nu o dorea destul de mult. Era ceva atroce: pentru prima oară întâlnea pe cineva care era OK, însă nu era deloc îndrăgostit. Suntem oare pentru totdeauna condamnați la neîmplinire? În săptămânile cât a durat relația lor, Markus a progresat în experiența vieții în doi. Și-a descoperit puterea și capacitatea de a se face iubit. Da, Alice s-a îndrăgostit nebunește de el. Era aproape tulburător pentru cineva care nu cunoscuse decât iubirea maternă, și chiar mai mult decât atât. Exista ceva foarte blând și înduioșător la Markus, un amestec de putere care liniștește și de slăbiciune duioasă. Și tocmai această slăbiciune l-a determinat să respingă inevitabilul, adică să o părăsească pe Alice. Totuși, într-o dimineață a făcut-o. Suferința tinerei femei i-a provocat o suferință extrem de intensă. Poate mai mare decât propria-i suferință. Nu și-a putut stăpâni plânsul, deși știa că este alegerea cea mai bună. Prefera singurătatea unei prăpastii și mai adânci între inimile lor.

A fost a doua oară când a plâns în fața unei femei.

De aproape doi ani nu se mai petrecuse nimic în viața lui. I se întâmplase să o regrete pe Alice. Mai ales cu prilejul unor noi ședințe de *speed dating* care au fost foarte dezamăgitoare, ca să nu spunem chiar umilitoare, când anumite fete nici nu făceau măcar efortul de a-i vorbi. Așa că a hotărât să nu mai frecventeze asemenea reuniuni. Poate chiar renunțase la ideea de a trăi

în doi? I se întâmpla să nu-l intereseze. La urma urmei, există milioane de celibatari. Se poate lipsi de o femeie. Dar și-o spunea ca să se liniștească, să nu se gândească la cât de nefericit era din această cauză. Visa atât de mult un trup de femeie și suferea atroce uneori spunându-și că îi era cu siguranță ceva interzis de acum înainte. Că nu va primi niciodată viza pentru frumusețe.

Și, brusc, Nathalie îl sărutase. Șefa lui și sursa fanteziilor lui. Apoi i-a explicat că așa ceva nici nu existase. Așa că trebuia să accepte asta. La urma urmei, nu era foarte grav. Totuși plânsese. Da, lacrimile i s-au prelins pe obraji și asta l-a surprins teribil. Lacrimi *imprevizibile*. Era atât de fragil? Nu, nu era asta. Trecuse prin situații cu mult mai grele. Însă fusese într-un mod special emoționat de acel sărut pentru că Nathalie era frumoasă, desigur, dar și pentru nebunia gestului ei. Nimeni nu îl mai sărutase așa. Fără să stabilească în prealabil o întâlnire cu buzele lui. Această magie îl emo-ționase până la lacrimi. Și acum: lacrimile amare ale decepției.

49

Plecând în acea vineri seara, era bucuros că se putea refugia în weekend. Va folosi zilele de sâmbătă și duminică asemenea unor plăpumi groase. Nu voia să facă nimic, nu avea nici măcar curajul de a citi. S-a instalat

în fața televizorului. Astfel a putut asista la un spectacol excepțional, cel al alegerii primului secretar al Partidului Socialist Francez. Al doilea scrutin opunea două femei: Martine Aubry și Ségolène Royal. Până acum nu se interesase niciodată cu adevărat de politica franceză. De data asta era vorba de un spectacol pasionant. Mai mult: un spectacol care avea să-i dea idei.

În noaptea de vineri spre sâmbătă, se aflaseră rezultatele. Dar nimeni nu putea spune cu adevărat cine câștigase. În zori, în cele din urmă, a fost desemnată câștigătoare Martine Aubry, cu un avans de numai 42 de voturi. Markus era șocat de scorul atât de strâns. Susținătorii lui Ségolène Royal amenințau cu scandalul: „Nu vom accepta să ni se răpească victoria." O frază fabuloasă, a gândit Markus. Cea care pierduse continua astfel să se bată, să conteste rezultatul. Trebuie spus că toate buletinele informative de sâmbătă îi dădeau dreptate fiindcă fuseseră descoperite fraude și erori. Diferența se micșora tot mai mult. Cu totul prins de acest spectacol, Markus a ascultat declarația lui Martine Aubry. Care se prezenta drept secretarul partidului, însă nu era chiar atât de simplu. În acea seară, în platoul jurnalului televizat, Ségolène Royal a anunțat că va fi viitorul prim-secretar al partidului. Amândouă se declarau învingătoare! Markus a fost captivat de hotărârea celor două femei și, mai ales, de cea a lui Ségolène Royal care, în ciuda unei înfrângeri, continua să lupte cu o determinare extraordinară. Ca să zicem așa, supranaturală. Vedea în vigoarea celor două

animale politice tot ceea ce nu era el. Şi în această seară de sâmbătă, prins de bătălia tragi comică a socialiştilor, a hotărât să lupte. A decis să nu lase acolo unde rămăseseră lucrurile cu Nathalie. Chiar dacă ea îi spusese că totul era pierdut, că nu mai era nimic de făcut, el continua să creadă. Va fi, cu orice preţ, prim-secretar al vieţii lui.

Prima hotărâre luată a fost simplă: reciprocitatea. Dacă ea îl sărutase fără să-i ceară voie, nu vedea de ce nu ar face-o şi el. Luni dimineaţă, la prima oră, îi va da replica buzelor sale. Pentru aceasta, se va îndrepta spre ea cu pas ferm (şi asta era partea cea mai complexă a proiectului: niciodată nu avusese un pas ferm) şi o va prinde în braţe cu virilitate (aceasta era cealaltă parte complexă a proiectului: niciodată nu făcuse ceva, orice, cu virilitate). Altfel spus, atacul se anunţa complicat. Dar avea înaintea lui o întreagă duminică pentru a se pregăti. O lungă duminică socialistă.

50

Cuvinte rostite de Ségolène Royal
în momentul în care este condusă cu 42 de voturi:

Eşti nesăţioasă, Martine,
nu vrei să-mi recunoşti victoria.

51

Markus era în fața ușii lui Nathalie. Venise vremea să acționeze, iar asta îl paraliza. Benoît, un coleg din grupul condus de Nathalie, a trecut pe acolo:

– Hei, ce faci aici?

– Ăă... am întâlnire cu Nathalie.

– Și crezi că o vei vedea rămânând în fața ușii?

– Nu... doar că întâlnirea este la ora zece... și acum este 9 și 59... mă știi, nu-mi place să ajung mai devreme...

Colegul s-a îndepărtat, în mod evident în aceeași stare de spirit ca într-o zi din 1992 în care văzuse, într-un teatru de la periferie, o piesă de Samuel Beckett.

Acum Markus era obligat să acționeze. A intrat în biroul lui Nathalie. Aceasta stătea cu capul aplecat înaintea unui dosar (poate chiar 114?) și l-a ridicat imediat. S-a îndreptat spre ea cu un pas ferm. Dar nimic nu putea fi vreodată simplu. Apropiindu-se de Nathalie a trebuit să încetinească. Inima îi bătea din ce în ce mai tare. O adevărată simfonie a sindicaliștilor. Nathalie se întreba ce avea să urmeze. Și, ca să o spuneam pe cea dreaptă, îi era cam teamă. Totuși, știa că Markus era gentileța întruchipată. Ce dorea? De ce încremenise? Trupul lui era asemenea unui computer care vibrează din cauza excesului de date. Ale sale erau emoționale. S-a ridicat și l-a întrebat:

– Ce se întâmplă, Markus?

– ...

– Totul este în ordine?

Markus a reușit să se concentreze din nou asupra lucrului pentru care venise. A prins-o brusc de talie și a sărutat-o cu o energie pe care nici el nu și-o bănuia. Nathalie nu a avut timp să reacționeze fiindcă el părăsise deja biroul.

52

Markus a lăsat în urma lui această stranie scenă a sărutului frustrat. Nathalie a vrut să se ocupe iarăși de dosar, dar, în cele din urmă, a hotărât să meargă să-l caute. Simțise ceva complicat de definit. La drept vorbind, era pentru prima oară când cineva o strângea astfel în brațe. Nu era considerată ceva fragil. Da, era mirată, însă fusese tulburată de acea mișcare fulgerătoare, de o virilitate aproape brutală. A străbătut culoarele firmei, a întrebat în stânga și în dreapta, pe angajații pe care îi întâlnea, unde este. Nimeni nu știa. Nu revenise în birou. Atunci s-a gândit să-l caute pe acoperișul clădirii. Și-a zis că acolo trebuie să fie. O intuiție justă. Își mișca buzele încet, respira, desigur. Ai fi zis că fuma fără țigară. Nathalie s-a apropiat de el fără să facă zgomot: „Și eu vin aici uneori ca să mă refugiez. Ca să respir", a spus ea.

Markus a fost surprins de o asemenea apariție. Nu-i trecuse prin minte că îl va căuta după cele întâmplate.

– O să răcești, a spus el. Și nu am nici măcar o haină să îți ofer.

– Ei bine, vom răci amândoi. Iată ceva ce ne va permite să nu mai existe nicio diferență între noi.

– Asta e o răutate.

– Nu, nu este o răutate. Și nu sunt răutăcioasă când am reacționat cum am făcut-o... bine, în fine, totuși nu am comis o crimă!

– Atunci nu știi nimic despre senzualitate. O sărutare din partea ta și pe urmă nimic sigur că este o crimă. În regatul inimilor împietrite ai fi condamnată.

– În regatul inimilor împietrite?... Nu mi-ai vorbit niciodată astfel.

– Lucrând la dosarul 114 cu siguranță nu voi deveni poet.

Frigul le modifica trăsăturile. Și agrava o oarecare nedreptate. Markus căpăta o culoare albăstrie, ca să nu spunem că se învinețea, iar Nathalie pălea ca o prințesă neurastenică.

– E mai bine să intrăm, a spus Nathalie.

– Da... și ce facem?

– Dar... ajunge. Nu mai este nimic de făcut. Mi-am cerut scuze. Doar nu o să facem un roman din așa ceva.

– De ce nu? Eu nu m-aș da în lături să citesc o asemenea poveste.

– Bine, gata, ne oprim aici. Nici măcar nu știu ce caut aici să-ți vorbesc.

– De acord, ne oprim. Dar după o cină.

– Ce spui?

– Luăm cina împreună. Și apoi îți promit că nu vom mai vorbi despre asta.

– Nu pot.

– Îmi ești datoare... Numai o cină.

Anumite personaje au capacitatea extraordinară de a rosti o astfel de frază. Capacitate care îl împiedică pe celălalt să răspundă negativ. Nathalie simțea în glasul lui Markus toată convingerea lui. Știa că ar fi o greșeală să accepte. Știa că trebuie să se retragă acum, înainte de a nu fi prea târziu. Dar, în fața lui, îi era imposibil să-l refuze. Și, pe urmă, îi era atât de frig.

53

Informație cu privire
la dosarul 114

Este vorba despre o analiză comparată între Franța și Suedia cu privire la regularizarea, în mediul rural, a balanțelor de comerț exterior, în intervalul de timp cuprins între 1967 și octombrie 1974.

54

Markus a dat pe acasă și se învârtea nehotărât în fața dulapului cu haine. Cum să te îmbraci când iei cina cu Nathalie? Voia să se îmbrace la patru ace, dar patru era un număr mult prea mic pentru ea. Ar fi trebuit să fie la zece, la douăzeci, ba chiar la o sută. Se încurca acum în cifre pentru a evita adevăratele probleme. Trebuia să-și pună cravată? Nimeni nu-l putea ajuta. Era singur pe lume, iar lumea era Nathalie. De obicei sigur asupra preferințelor sale vestimentare, acum simțea că-i fuge pământul de sub picioare și nu mai era în stare nici măcar să-și aleagă pantofii. La drept vorbind își pierduse obiceiul de a se găti pentru o seară în oraș. Și pe urmă chestiunea era, totuși, delicată; era și șefa lui, ceea ce sporea presiunea. În cele din urmă a reușit să se relaxeze spunându-și că felul în care va apărea nu este neapărat cel mai important lucru. Că înainte de toate trebuie să fie destins și să aibă o conversație vioaie pe diverse teme. Și, mai ales, să nu discute despre serviciu. Interdicție absolută în a evoca dosarul 114. Să nu permită după-amiezii să le influențeze seara. Dar atunci despre ce vor vorbi? Nu îți schimbi pur și simplu, uite așa, mediul din care provii. Vor semăna cu doi măcelari la un congres de vegetarieni. Nu, era absurd. Cel mai bine era să anuleze întâlnirea. Mai avea timp să o facă. Chestiune de forță majoră. Da, îmi pare rău, Nathalie. Mi-ar fi plăcut atât de mult, știi prea bine, dar, chiar astăzi a murit mama. A, nu, nu asta, nu se potrivește, este

prea violent. Prea în maniera lui Camus. Albert Camus nu este potrivit pentru contramandări. Sartre, mult mai adecvat. În seara asta nu pot, înțelegi, infernul sunt ceilalți. Puțină inflexiune existențialistă în voce ar merge. Divagând puțin, și-a spus că, în același moment, și Nathalie caută motive ca să anuleze. Dar, până una-alta, nimic. Se vor întâlni peste o oră și el nu primea niciun mesaj. Fără îndoială că Nathalie era ocupată să caute motive. Sau poate avea probleme cu bateria telefonului mobil și, brusc, nu mai era posibil să-l prevină că intervenise ceva. Și-a rotit prin minte astfel de gânduri o vreme, apoi, cum nu primise nicio veste, a ieșit pe ușa apartamentului cu sentimentul că are de îndeplinit o misiune spațială.

55

Alesese un restaurant italian, aflat în apropiere de locuința ei. Deja Nathalie fusese foarte drăguță că acceptase să iasă cu el, așa că nu voia să o facă să traverseze tot orașul. Cum mai înainte a băut două păhărele de votcă la bistroul din fața restaurantului, spera să-și dea curaj și să se amețească puțin. Alcoolul nu a avut efect, așa că s-a dus și a ocupat loc la o masă în restaurant. Și, într-o stare de perfectă luciditate, a zărit-o pe Nathalie, punctuală. S-a bucurat că nu se cherchelise. Nu ar fi vrut ca beția să-i distrugă plăcerea de a o vedea venind. Se îndrepta spre el... era

atât de frumoasă... o frumusețe care să te determine să pui puncte de suspensie peste tot... Și pe urmă, a cugetat el, nu o văzuse niciodată seara. Aproape că era mirat că Nathalie putea să existe la această oră. El trebuia să fie genul de persoană care crede că frumusețea se depune cu grijă noaptea într-o cutie. Trebuia să accepte că nu, de vreme ce ea era aici. În fața lui.

S-a ridicat să o salute. Nathalie nu observase niciodată că era atât de înalt. De asemenea trebuie menționat că mocheta firmei unde lucrau îi tasează pe angajați. Afară, toată lumea pare mai înaltă. Și-ar aminti această primă impresie de înălțime.

– Îți mulțumesc că ai venit, nu s-a putut abține Markus să spună.

– Te rog...

– Nu... este adevărat, știu că muncești mult... mai ales acum... cu dosarul 114...

L-a privit fix.

Markus a început să râdă jenat.

– Mi-am promis totuși să nu amintesc de acest dosar... Dumnezeule, sunt ridicol...

Nathalie a zâmbit la rândul ei. Pentru prima oară după moartea lui François se găsea în situația de a liniști pe cineva. Asta îi va face bine. Stingherealа lui avea ceva înduioșător. Și-a amintit de cina cu Charles, de siguranța pe care acesta o degaja. Acum se simțea în largul ei. Să ia cina cu un bărbat care o privea asemenea unui politician care a obținut victoria la niște alegeri la care nu participase.

– E mai bine să nu discutăm despre serviciu, a spus ea.

– Atunci despre ce anume vom vorbi? Despre ce ne place? Este un bun prilej ca să începem conversația.

– Da... în fine, e cam ciudat să gândești, așa, la ce ne-am putea spune.

– Căutarea unui subiect de conversație mi se pare un bun subiect de conversație.

Îi plăcea fraza și felul în care a rostit-o el.

– Ești amuzant, într-adevăr, a continuat Nathalie.

– Mulțumesc. Par chiar așa sinistru?

– Un pic... da, a răspuns zâmbind.

– Să revenim la ceea ce ne place. E mai bine.

– Să îți spun ceva. La drept vorbind nu mă gândesc la ce îmi place sau la ce nu îmi place.

– Pot să te întreb ceva?

– Da.

– Ești nostalgică?

– Nu, nu cred.

– E o excepție la o persoană al cărei prenume este Nathalie.

– A, da?

– Da, cele al căror prenume este Nathalie au o tendință clară spre nostalgie.

Nathalie a zâmbit din nou. Își pierduse obișnuința, dar cuvintele acestui bărbat erau deseori deconcertante. Nu puteai niciodată să știi ce va spune. Și-a imaginat că, în mintea lui, cuvintele erau asemenea unor bile de loto înainte să fie deschise. Mai avea și alte teorii în ceea ce o privește? S-a întrebat sincer

cum se raportează la nostalgie. Dintr-odată, Markus o propulsase în imaginile trecutului. Instinctiv, s-a gândit la vara în care avea opt ani. Când plecase cu părinții în America, două luni fabuloase în care au străbătut întinderi necuprinse din vest. Vacanța aceea fusese marcată de o pasiune: drajeurile Pez. Bomboanele ambalate în figurine. Este de ajuns să apeși pe capul figurinei pentru ca jucăria să îți ofere o bomboană. Acel obiect fixa identitatea unei veri. Niciodată nu o mai regăsise. Nathalie evoca amintirea aceasta când a apărut chelnerul.

– Ați ales?

– Da, două porții de rizotto cu sparanghel. Iar ca desert... drajeuri Pez.

– Ce anume?

– Drajeuri Pez.

– Nu avem... drajeuri Pez, domnule.

– Păcat, a conchis Markus.

Chelnerul a plecat ușor iritat, simțul profesional și simțul umorului erau ca niște linii paralele. Nu înțelegea ce anume avea de-a face o asemenea femeie cu un asemenea bărbat. Mai mult ca sigur el era producător, iar ea era actriță. În mod necesar exista un motiv profesional ca să iei cina cu un fenomen masculin atât de ciudat. Și ce voia să spună cu „biștarii"?[1] Nu-i plăcuse defel această aluzie la bani. Cunoștea foarte bine genul

[1] Joc de cuvinte bazat pe omofonia dintre bomboanele Pez și *pèze* = biștari, în limba franceză (n. tr.).

acesta de clienți care își petrec timpul umilindu-i pe chelneri. Dar asta nu va rămâne așa.

Nathalie găsea că seara lua o turnură încântătoare. Markus o amuza.

– Știi, este pentru a doua oară, în trei ani, când ies în oraș.

– Vrei să mai adaugi presiune la presiunea existentă deja?

– Nu, totul este foarte bine.

– Cu atât mai bine. Am să fac în așa fel încât să petreci o seară plăcută, altminteri vei hiberna iar.

Exista multă candoare în relația lor. Nathalie se simțea bine. Markus nu era nici prieten, nici o persoană cu care se afla într-un raport de seducție. El reprezenta o lume confortabilă, o lume fără nicio legătură cu trecutul ei. Toate condițiile pentru o seară indoloră erau, în sfârșit, reunite.

56

Ingredientele necesare pentru a pregăti un rizotto cu sparanghel:

200 g de orez Arborio
(sau de orez cu bobul rotund)
500 g de sparanghel
100 g de semințe de pin

1 ceapă
200 ml de vin alb sec
100 ml de smântână lichidă
80 g de parmezan dat pe răzătoare
Ulei de nuci
Sare
Piper

Biscuiți cu parmezan

80 g de parmezan dat pe răzătoare
50 g de semințe de pin
2 linguri de sos de făină
Câteva picături de apă

57

Markus o observase pe Nathalie. Îi plăcea să o vadă mergând cu taioarele atingând mocheta. Ideea imaginii ei fantasmatice se lovea de imaginea ei reală. Ca toți ceilalți, știa prin ce trecuse. Cu toate acestea văzuse numai ceea ce ea lăsa să se observe: o femeie stăpână pe sine și plină de hotărâre. Descoperind-o brusc într-un alt cadru, în care o vedea mai rar, a avut sentimentul că accede la fragilitatea ei. Într-o manieră infimă, este adevărat, Nathalie lăsa garda jos. Cu cât devenea mai relaxată, cu atât devenea mai evident

adevăratul ei fel de a fi. Slăbiciunile ei, cele ale suferinței sale, apăreau, paradoxal, odată cu zâmbetele sale. Printr-un efect de pendul, Markus a început să capete un rol mai important, aproape protector. În fața ei se simțea amuzant și vioi, aproape viril. Ar fi dorit să trăiască toată viața cu energia acestor minute.

În costumul său de bărbat-care-ține-situația-sub-control nu putea să nu facă o boacănă. Comandând o a doua sticlă de vin, s-a încurcat în numele vinurilor. Lăsase impresia că se pricepe, iar chelnerul nu a ezitat să-i trimită o înțepătură, arătându-i nepriceperea. Mica sa răzbunare personală. Markus a fost profund iritat așa încât, atunci când a apărut chelnerul, a îndrăznit:

– Ah, domnule, ne era sete. Și vom bea în sănătatea dumneavoastră.

– Mulțumesc. Este drăguț că v-ați gândit la mine.

– Nu. Nu este drăguț. În Suedia avem un obicei prin care toată lumea poate să își schimbe locul în orice moment. Astfel, nimic nu este niciodată definitiv. Prin urmare, dumneavoastră, care stați în picioare, puteți, într-o bună zi să luați loc. De altfel, dacă doriți, mă ridic imediat și vă las să stați în locul meu.

Markus s-a ridicat cu iuțeală, iar chelnerul nu a știut cum să reacționeze. A zâmbit stingherit și a pus sticla de vin pe masă. Nathalie a început să râdă fără să înțeleagă cu adevărat atitudinea lui Markus. Îi făcuse plăcere această erupție a grotescului. Să-i oferi locul tău chelnerului era poate cea mai bună manieră de a-l pune la punct. Aprecia ceea ce ea considera a fi

un moment poetic. I se părea că Markus avea ceva ce ținea de „o țară din Est" cu totul încântător. În Suedia lui exista ceva românesc sau polon.

– Ești sigur că vii din Suedia? l-a întrebat ea.

– Întrebarea asta mă face fericit. Nici nu îți poți imagina. Ești prima care pune la îndoială originea mea... ești cu adevărat fabuloasă.

– E așa de greu să fii suedez?

– Nici nu îți poți imagina. Când revin în Suedia, toată lumea de acolo îmi spune că sunt un tip simpatic. Îți dai seama? Eu, un tip simpatic?

– Într-adevăr.

– Acolo, să fii sinistru este o vocație.

Seara a continuat astfel, alternând momentele de descoperire cu momentele în care buna dispoziție îți creează impresia că îl cunoști pe celălalt. Nathalie se gândise că se va întoarce devreme, dar trecuse deja de miezul nopții. Chelnerul a încercat într-un mod grosolan să le dea de înțeles că ar trebui să plece. Markus s-a ridicat să meargă la toaletă și a plătit nota. A făcut-o cu multă eleganță. Odată ieșiți afară, i-a propus să o conducă și să ia un taxi. Era atât de grijuliu. În fața apartamentului ei, i-a pus mâna pe umăr și a sărutat-o pe obraz. În acel moment a înțeles ceea ce știa deja: era cu disperare îndrăgostit de ea. Pe Nathalie, clipele petrecute în compania lui o făcuseră cu adevărat fericită. Nu se putea gândi la nimic altceva. Întinsă pe pat, i-a trimis un SMS ca să-i mulțumească. Și a stins lumina.

58

SMS trimis de Nathalie lui Markus
după prima lor cină

Mulțumesc pentru această seară frumoasă.

59

Markus i-a răspuns simplu: „Mulțumesc pentru că ai făcut-o frumoasă." Ar fi vrut ca răspunsul lui să fie mai original, mai amuzant, mai emoționant, mai romantic, mai literar, mai rusesc, mai mov. Dar, în cele din urmă, se potrivea foarte bine cu tonalitatea momentului. În pat a știut că îi va fi cu neputință să adoarmă: cum să te îndrepți spre tărâmul viselor când tocmai te-ai despărțit de un vis?

A reușit să adoarmă puțin, dar a fost trezit de o angoasă. Atunci când o întâlnire decurge bine, ești nebun de fericire. Apoi, progresiv, luciditatea te îmboldește să anticipezi urmarea evenimentelor. Dacă lucrurile ies prost, atunci măcar este limpede: nu ne vom mai revedea. Dar în cazul de față cum să acționezi? Toată siguranța și certitudinile dobândite în timpul cinei se risipiseră peste noapte: trebuie să rămâi vigilent. Acest sentiment a fost materializat printr-o acțiune simplă. În primele ore ale zilei, Nathalie și Markus

s-au întâlnit pe culoar. El se îndrepta spre automatul de cafea, ea se întorcea. După ce și-au zâmbit, au rostit un bună ziua puțintel exagerat. Amândoi erau incapabili să mai adauge altceva, să găsească o anecdotă susceptibilă să creeze un subiect de conversație. Nimic, absolut nimic. Nici măcar o insignifiantă aluzie la vreme, ceva despre nori, soare, nu, nimic, fără speranța unei ameliorări. S-au despărțit pe fondul acestei stângăcii. Nu aveau nimic să-și spună. Unii numesc asta *vidul sideral de după*.

Ajuns în biroul său, Markus a încercat să se liniștească. Este absolut firesc să nu fii mereu în starea perfecțiunii desăvârșite. Viața este constituită mai ales din momente de ciorne, ștersături, blancuri. Shakespeare nu evocă decât momentele de forță ale personajelor sale. Însă Romeo și Julieta, aflați pe un culoar, a doua zi după o seară frumoasă, cu siguranță că nu au ce să-și spună. Nu e foarte grav. Trebuia mai ales să comenteze asupra viitorului. Iată ce este important. Și se putea spune că se descurcă bine. Foarte curând a fost copleșit de ideile serii, de propuneri nocturne. A notat totul pe o foaie foarte mare. Părea un plan de atac. În biroul lui mic, dosarul 114 nu mai exista, dosarul 114 fusese șters și înlocuit de dosarul Nathalie. Nu știa cui să se confeseze, nu știa cui să ceară sfatul. Existau niște colegi cu care se înțelegea bine. Mai ales cu Berthier, schimba din când în când câteva confidențe și își deschidea oarecum sufletul. Dar în ceea ce o privește pe Nathalie, nici nu se punea problema

să discute despre ea cu cineva de aici. Trebuia să-și îngroape nesiguranța în tăcere. Tăcere, da, însă îi era teamă că inima lui, bătându-i prea tare, să nu facă prea mult zgomot.

S-a uitat pe internet la toate site-urile care propuneau seri romantice, plimbări cu vaporul (dar era frig), sau o seară la teatru (însă deseori în sălile de teatru era foarte cald și, de fapt, lui nu-i plăcea teatrul). Nu a găsit nimic interesant. Se temea să nu pară foarte pretențios sau, dimpotrivă, insuficient de pretențios. Cu alte cuvinte, nu avea nicio idee despre ce își dorea sau la ce se gândea ea. Și, pe urmă, ea nu voia să-l revadă. Acceptase să cineze o dată cu el. Poate că asta era tot. Ea a avut grijă ca totul să iasă bine. Însă totul se terminase. Promisiunile sunt doar promisiuni. Totuși, îi mulțumise pentru acea seară frumoasă. Da, ea scrisese cuvântul „frumoasă". Markus savura acest cuvânt. Nu era puțin lucru. O seară frumoasă. Ar fi putut să scrie: „o seară plăcută", dar nu, preferase cuvântul „frumoasă". Era frumos cuvântul „frumoasă". Cinstit, ce seară frumoasă! Ai fi crezut că trăiești pe vremea rochiilor lungi și a trăsurilor... „Dar ce-mi trece prin minte?", se irită brusc. Trebuia să acționeze și să înceteze să viseze cu ochii deschiși. Da, era foarte frumos acel cuvânt „frumoasă", dar acum trebuia să meargă mai departe. Of, era disperat. Nu avea nici cea mai mică idee. Siguranța de ieri fusese siguranța unei seri. O iluzie. Revenea la condiția jalnică de om fără

însușiri, fără cea mai vagă idee cum să pună la cale o a doua întâlnire cu Nathalie.

Cineva a bătut la ușă.

Markus a spus „intră". Persoana care a intrat era cea care scrisese că petrecuse o seară frumoasă cu el. Da, Nathalie era acolo, cât se poate de reală:

– Ești bine? Nu te deranjez? Pari foarte concentrat.

– Ăă... nu... e în regulă.

– Aș vrea să mă însoțești mâine la teatru... am două bilete... și dacă...

– Ador teatrul. Cu plăcere.

– Foarte bine. Pe mâine seară.

A șoptit la rândul lui „pe mâine seară", dar era prea târziu. Replica a plutit în aer, jenată că nu mai există o ureche unde să poposească. Fiecare particulă din Markus resimțea o bucurie intensă. Iar în mijlocul acestui regat extaziat inima îi sălta de bucurie în tot corpul.

În mod straniu, această fericire i-a adus un plus de seriozitate. În metrou, a privit fiecare persoană din vagon. Toți acești oameni erau prinși în cotidian și el nu se mai simțea, într-adevăr, anonim printre ei. A rămas în picioare și, mai mult ca niciodată, știa că iubește femeile. Ajuns acasă, a îndeplinit gestica rutinei casnice. Dar abia dacă avea poftă să mănânce masa de seară. S-a lungit pe pat și a încercat să citească ceva. Apoi a stins lumina. Numai că, iată, nu izbutea să adoarmă așa cum aproape că nu mai dormea de la primul sărut al lui Nathalie. Ea îi amputase somnul.

60

Extras din Posologia lui Guronsan

Stări de oboseală pasageră ale adultului

61

Ziua a trecut pe nesimțite. A avut loc și o ședință de grup, cu totul obișnuită, și nimeni nu-și putea imagina că Nathalie va merge la teatru, chiar în acea seară, cu Markus. Ca sentiment, era mai degrabă plăcut. Funcționarii adoră să aibă secrete, să creeze legături secrete, să trăiască o viață pe care nu o cunoaște nimeni. Asta dă sare și piper cuplului pe care ei îl formează cu firma. Nathalie avea darul de a scinda lucrurile. În anumite privințe, drama ei o insensibilizase. Conducea ședința ca un robot, uitând aproape că ziua se prelungea cu o seară. Markus și-ar fi dorit să găsească în privirea lui Nathalie o atenție specifică, un semn de complicitate, dar aceasta nu intra în planurile ei.

La fel stăteau lucrurile și pentru Chloé care ar fi dorit ca restul echipei să perceapă uneori legătura privilegiată pe care o avea cu șefa ei. Era singura care a avut parte de momente ce ar fi putut să intre în categoria „tutuială". De la fuga lui Nathalie, Chloé nu făcea decât să încerce să organizeze o nouă ieșire.

Cunoștea aspectul pe care o astfel de ieșire o presupunea: să fie martora fragilității șefei sale putea să se întoarcă împotriva ei. De aceea era atentă să nu amestece genurile și să respecte perfect ierarhia. La sfârșitul programului s-a dus să o vadă:

– Ești bine? N-am prea vorbit de la ultima noastră întâlnire.

– Da, e vina mea, Chloé. Dar m-am simțit cu adevărat bine.

– A, da? Ai plecat ca din pușcă și asta înseamnă că te-ai simțit bine?

– Da, crede-mă.

– Cu atât mai bine atunci... nu vrei să ne vedem diseară?

– A, nu, îmi pare rău, nu pot. Merg la teatru, a spus Nathalie ca și cum a anunțat nașterea unui copil verde.

Chloé nu a vrut să lase impresia că este surprinsă, dar avea motive să fie. Era mai bine să nu insiste asupra caracterului evenimențial conferit de o asemenea declarație. Să lase impresia că nu se întâmplase nimic. Odată ajunsă în birou, a mai rămas o clipă să-și pună la punct datele dosarului său, să-și consulte e-mailurile, apoi și-a pus pardesiul și a plecat. În timp ce se îndrepta spre lift a fost șocată de o imagine improbabilă: Markus și Nathalie plecau împreună. S-a apropiat de ei fără să poată fi văzută. I s-a părut că aude cuvântul „teatru". A simțit ceva ce nu se putea defini. Ca o jenă, ca un dezgust chiar.

62

La teatru, spațiul dintre scaune este foarte îngust. Markus stătea foarte incomod. Avea impresia că are picioarele prea lungi și regretul lui era absolut inutil[1]. Ca să nu mai punem la socoteală un alt element care îi sporea tortura: nimic mai rău decât să stai alături de femeia pe care mori de dorința de a o privi. Spectacolul era în stânga lui, nu pe scenă. Și, de altfel, ce vedea? Nici măcar nu îl interesa. Mai ales că era vorba de o piesă de teatru suedeză! O făcuse dinadins? Mai mult, un autor pe care îl studiase la Uppsala. La fel ca și cum ar fi mers să ia cina cu părinții lui. Era prea neatent ca să înțeleagă ceva din intrigă. Vor vorbi despre asta pe urmă și va lăsa impresia unui handicapat. Cum putuse neglija acest aspect? Trebuia neapărat să se concentreze și să pregătească niște comentarii pertinente.

Totuși, la sfârșitul spectacolului l-a surprins profund emoționat. Poate chiar de legătura suedeză. Și Nathalie părea fericită. Dar la teatru e greu să știi: uneori oamenii par fericiți pentru simplul motiv că, în fine, calvarul ia sfârșit. Odată ieșiți din clădire, Markus a vrut să se lanseze în teoria pe care o construise în timpul actului al treilea, dar Nathalie i-a întrerupt fără drept de apel orice entuziasm pentru a discuta:

– Cred că ar trebui să ne dezmorțim.

---

[1] Nu există locuri pentru picioare scurte.

Markus s-a gândit la picioarele lui, însă Nathalie a precizat:

– Să mergem să bem ceva.

– Aşadar asta înseamnă să ne dezmorţim.

63

Fragment din Domnişoara Iulia *de August Strindberg, adaptare franceză de Boris Vian. Piesa văzută de Nathalie şi de Markus în cea de a doua seară petrecută împreună.*

DOMNIŞOARA: Sunt obligată să te ascult?

JEAN: Măcar odată, pentru binele tău! Este noaptea târziu, somnul te îmbată, mintea ţi se înflăcărează.

64

Atunci s-a întâmplat ceva hotărâtor. Un fapt anodin care avea să ia amploarea unui fapt esenţial. Totul decurgea ca la prima lor seară în care au ieşit împreună. Farmecul îşi făcea efectul şi chiar progresa. Markus se descurca elegant. Zâmbea cu zâmbetul cel mai puţin suedez cu putinţă; aproape un fel de zâmbet spaniol. Povestea câteva anecdote savuroase, doza savant referinţele culturale şi aluziile personale, reuşea trecerile

de la intim la universal. Derula cu amabilitate frumosul demers al omului social. Dar chiar în timpul acestei bune-dispoziții a fost deodată cuprins de o tulburare care avea să blocheze mecanismul: a simțit apariția melancoliei.

La început a fost ca o mică pată, ca un contur de nostalgie. Dar nu, apropiindu-te, puteai distinge chipul violet al melancoliei. Și, mai mult, puteai vedea adevărata natură a unei triste ți. De la o secundă la alta, asemenea unei pulsiuni morbide, s-a găsit în fața vacuității acestei seri. Dar de ce oare să încerc să las impresia că sunt în cea mai bună formă? s-a întrebat el. De ce sunt pe cale să o fac să râdă pe această femeie, de ce sunt pe cale să mă încăpățânez să încerc să o bine-dispun pe cea care îmi este radical de inaccesibilă? Trecutul său de om nesigur îl prindea din urmă. Și nu a fost tot. Această gradată repliere asupra propriei interiorități s-a confirmat tragic printr-un al doilea eveniment hotărâtor: a vărsat paharul său cu vin roșu pe masă. Ar fi putut să o considere o stângăcie. Poate chiar una încântătoare. Nathalie fusese întotdeauna sensibilă față de stângăcii. Dar în clipa aceea nu se gândea la ea. În acest fapt anodin vedea semnul a ceva mult mai grav: ivirea roșului. Erupția continuă a roșului în viața sa.

– Nu este nicio problemă, a spus Nathalie observând chipul teribil de înspăimântat al lui Markus.

Sigur că nu era grav, era tragic. Roșul îi amintea de Brigitte. Îl confrunta cu viziunea femeilor din lumea întreagă care îl respingeau. În urechi îi suna

o persiflare. Apăreau imaginile tuturor supărărilor sale: copilul care devenea ţinta ironiilor în curtea şcolii, soldatul supus la tot felul de şicane, turistul tras pe sfoară. Iată ce însemna pata roşie care se lăţea pe faţa de masă albă. Îşi închipuia că lumea îl vede, că şuşoteşte atunci când trece. Plutea în costumul lui de seducător. Nimic nu mai putea opri această derivă paranoică. Derivă anunţată de melancolie şi de tendinţa de a considera trecutul un refugiu. În acea clipă prezentul nu mai exista. Nathalie nu mai era decât o umbră, o fantomă a lumii feminine.

Markus s-a ridicat şi a rămas o clipă cuprins de tăcere. Nathalie îl privea fără să ştie ce va spune. Va fi ceva amuzant? Va fi ceva sinistru? În cele din urmă a rostit pe un ton calm:

– Este mai bine să plec.

– De ce? Din cauza vinului vărsat? Dar... asta se întâmplă tuturor.

– Nu... nu din cauza asta... doar că...

– Doar că ce? Te plictisesc?

– Nu, sigur că nu...

– Atunci?

– Nimic. Doar că îmi placi. Îmi placi cu adevărat.

– ...

– Îmi doresc numai un lucru: să te sărut iar... dar nu îmi pot imagina nici o clipă că îţi plac... prin urmare cel mai bine ar fi să nu ne mai vedem...voi suferi, desigur, dar această suferinţă va fi mai blândă, dacă pot spune aşa...

– Tot timpul gândești astfel?

– Și cum aș putea să n-o fac? Cum să fac să fiu aici, în fața ta, pur și simplu? Tu ai fi în stare?

– Să fiu în fața mea?

– Vezi, spun tâmpenii. E mai bine să plec.

– Aș vrea să rămâi.

– Și ce să fac?

– Nu știu.

– Ce faci tu cu mine aici?

– Nu știu. Știu numai că îmi este bine cu tine, că ești... amabil... delicat cu mine. Și îmi dau seama că am nevoie de așa ceva, iată.

– Asta e tot?

– E deja mult, nu?

Markus era tot în picioare. Nathalie s-a ridicat și ea. Au rămas așa o clipă, încremeniți în incertitudine. Capetele celorlalți s-au întors spre ei. E greu să nu te miști atunci când stai în picioare. Ar trebui, poate, să ne gândim la tabloul lui Magritte în care oamenii pică din cer ca stalactitele. Există prin urmare ceva din pictura belgiană în atitudinea lor și, desigur, asta nu era imaginea cea mai liniștitoare.

65

Markus a plecat abandonând-o pe Nathalie. Momentul, care devenise perfect, l-a pus pe fugă. Nathalie nu înțelegea atitudinea lui. Petrecuse o seară plăcută

și acum era supărată pe el. Fără să știe, Markus acționase genial. O trezise pe Nathalie. O forța să-și pună întrebări. Îi spusese că voia să o sărute. Voia numai asta? Dorea și ea același lucru? Nu, nu credea... Nu neapărat... dar chiar nu era important... de ce nu... i se părea că are ceva... și pe urmă era amuzant... atunci de ce plecase? Ce tâmpit! Totul se năruise acum. Era foarte iritată... ce tâmpit, da, ce tâmpit! continua ea sub privirile clienților din cafenea. O femeie frumoasă, părăsită de un bărbat oarecare. Nici măcar nu realiza că se uitau la ea. Stătea acolo, nemișcată în iritarea ei, frustrată că nu a dominat situația, că nu a știut să-l rețină, nici să-l înțeleagă. Nu trebuia să se supere, nu putuse să facă nimic. Se considera prea dorită pentru ca el să fie capabil să rămână cu ea.

Ajunsă acasă, l-a apelat, dar a închis înainte să audă soneria. Ar fi putut să o sune el. La urma urmei, ea avusese inițiativa pentru această a doua seară. Ar fi putut să-i mulțumească măcar. Să trimită un mesaj. Era acolo, așteptând în fața telefonului și era pentru prima oară când trăia așa ceva: așteptarea. Nu putea să doarmă. Și-a pus puțin vin. A dat drumul la muzică. Alain Souchon. Un cântec pe care îi făcea plăcere să-l asculte împreună cu François. Nu-i venea să creadă că era în stare să-l audă pur și simplu fără să se prăbușească. Continua să se învârtă prin cameră, chiar să danseze puțin, să lase beția să se instaleze în ea cu puterea unei promisiuni.

66

Prima parte din Iubirea care fuge
cântec de Alain Souchon ascultat de Nathalie
după cea de-a doua seară în care ieșise cu Markus

Mângâieri fotografiate pe pielea mea sensibilă,
Liber ești, aruncă tot, fotografii, clipă.
Există totdeauna hârtie autoadezivă transparentă
Care să pună în ordine neliniștea toată.

Îndrăgostiți puternici, o imagine frumoasă
Evolua frumos menajul, fericirea în doi,
ție nici nu-ți pasă
Apar cioburile care rănesc și fac să sângereze
imediat
Iată porțelanul de podea spart.

Noi, noi nu am rezistat.
Pic, pic, îți curge pe obraz.
Pleacă, nu-i nimic de explicat.
Este iubirea care fuge
Iubirea care fuge.

67

Markus mersese de-a lungul prăpastiei cu sentimentul că pășește pe vânt. Întorcându-se acasă, în

seara aceea, continuase să fie urmărit de imagini dureroase. Să fii cu totul legat de Strindberg? Trebuia, cu siguranță, să evite angoasele compatrioților săi. Frumusețea momentului, frumusețea lui Nathalie, toate acestea îl marcaseră ca un ultim refugiu: cel al unui dezastru. Frumusețea era acolo, în fața lui, privindu-l drept în ochi, ca o prevestire a tragicului. Era subiectul din *Moarte la Veneția*, prins în această frază esențială: „Cel care contemplă frumusețea este predestinat morții." Atunci, da, Markus era capabil să lase impresia de grandilocvență. Și chiar de prostie pentru că fugise. Dar trebuie să fi trăit ani buni în insignifianță pentru a înțelege cum poți fi, brusc, speriat de o posibilitate.

Markus nu îi telefonase lui Nathalie căreia îi plăcuse acea parte din el care amintea de o țară din est și care avea să fie mirată să îl descopere în hieratica lui Suedie. Nici măcar o fărâmă de ceva polon în el. Markus hotărâse să se închidă în el însuși, *să nu se mai joace cu focul feminin*. Da, acestea erau cuvintele care i se învălmășeau în minte. Și prima consecință a fost următoarea: a hotărât să nu o mai privească în ochi.

A doua zi dimineața, sosind la lucru, Nathalie s-a întâlnit cu Chloé. Să o spunem din capul locului că aceasta din urmă era, de asemenea, o adeptă a falsului hazard. Astfel, i se întâmpla să bată, într-un du-te vino, culoarele firmei numai pentru a-și întâlni

șefa[1]. Ca o adevărată portăreasă, fără să aibă cea mai mică eleganță a ariciului, încerca să stoarcă niște confidențe.

– A, bună dimineața, Nathalie. Ești bine?

– Da, sunt doar puțin obosită.

– Să fie din pricina piesei de teatru de ieri-seară? A fost lungă?

– Nu, nu neapărat...

Chloé a simțit că era complicat să afle mai multe, dar, spre norocul ei, ceva avea să simplifice lucrurile. Markus venea spre ele și i se părea că și el se află într-o stare ciudată. A făcut în așa fel încât să-l oprească:

– Hei, bună, Markus, ești bine?

– Da... și tu?

– Merge.

Markus a răspuns evitând să-și privească interlocutoarele. Ceea ce lăsa o impresie foarte stranie, asemănătoare celei de a vorbi cuiva foarte grăbit. Stranie, într-adevăr, fiindcă Markus nu părea deloc grăbit.

– Ești bine? Te doare gâtul?

– Nu... nu... sunt bine... trebuie să plec.

Și a plecat lăsându-le pe cele două femei cu gura căscată. „Este extrem de stingherit... cu siguranță că s-au culcat împreună... nu văd altă explicație... de ce

---

[1] În cele din urmă ne putem întreba dacă hazardul există cu adevărat. Poate că toate persoanele pe care le întâlnim în jurul nostru vin spre noi cu speranța de a ne întâlni. Regândind acest lucru, este adevărat că ele abia dacă lasă impresia că mai respiră.

ar fi ignorat-o atunci?", a gândit Chloé și i-a zâmbit larg lui Nathalie:

– Pot să te întreb ceva? Ieri ai fost la teatru cu Markus?

– Nu te privește.

– Foarte bine... Doar că mă gândeam că ne putem spune anumite lucruri una celeilalte. Eu îți spun tot.

– Iar eu nu mai am nimic de spus. Bine, să ne întoarcem la lucru.

Nathalie fusese aspră. Nu-i plăcuse insinuarea pe care și-o permisese Chloé. Se vedea clar în privirea acesteia că este în căutare de cancanuri. Rușinată, Chloé a bălmăjit că mâine va organiza o mică petrecere pentru ziua ei de naștere. Nathalie a făcut un gest vag care însemna un da îndoielnic. Dar nu credea că va merge.

Mai târziu, în biroul ei, s-a gândit la lipsa de finețe a lui Chloé. Luni întregi Nathalie trăise cu rumorile apărute în momentul în care își făcea apariția. Observații discrete ca să se afle cum rezista, ce făcea, cum se implica în muncă. Această supraveghere, chiar dacă era profund binevoitoare, o simțise ca pe o povară. Ar fi vrut să nu o privească nimeni. Paradoxal, dovezile de afecțiune îi complicau existența. Păstra o amintire amară perioadei în care atrăsese atenția asupra ei. Atunci, revăzând în minte chipul lui Chloé, a înțeles că trebuie să fie discretă și să nu evoce niciodată relația cu Markus. Dar era o relație? Odată cu moartea lui François își pierduse toate reperele. I se părea că

revine în adolescență. Că tot ceea ce știa despre iubire se risipise. Inima îi bătea peste ruine. Nu înțelegea atitudinea lui Markus și hotărârea lui de a nu o privi. Chiar se prefăcea? Sau era nebun? Atunci? Mai mult decât probabil era vorba de o nebunie blajină. Nathalie nu gândea: trebuie să iubești cu adevărat o femeie pentru a refuza să o mai vezi. Nu, nu gândea acest lucru. Se adâncea pur și simplu în confuzie.

68

Trei zvonuri despre Björn Andrésen,
actorul care l-a interpretat pe Tadzio
în Moarte la Veneția *de Luchino Visconti*

Ar fi ucis un actor gay la New York.

Ar fi murit în Mexic, într-un accident de avion.

Nu mânca decât salată verde.

69

Markus nu avea chef să muncească. Stătea în picioare în fața ferestrei și contempla vidul. Nostalgia era în continuare prezentă în el însuși și, ca să fim mai

precișii, era o nostalgie absurdă. Iluzia că trecutul nostru are, totuși, un anumit farmec. În acel moment copilăria, oricât de săracă în evenimente ar fi fost, îi părea un izvor de viață. Se gândea la detalii și le găsea emoționante în timp ce ele fuseseră, dintotdeauna, doar patetice. Voia să găsească un refugiu, oriunde, numai să poată să evadeze din prezent. Totuși, în aceste ultime zile, mergând la teatru cu o femeie frumoasă fusese atins de un vis romantic. Atunci de ce simțea o nevoie atât de puternică să dea înapoi? Aici trebuie să constatăm ceva foarte simplu și care poate fi definit astfel: *teama de fericire*. Se spune că, înaintea morții, vedem trecându-ne pe dinainte cele mai frumoase clipe din viață. Așa încât pare plauzibil că putem vedea și rateurile și dezastrele trecutului defilând în momentul în care fericirea este aici, în fața noastră, cu un zâmbet aproape neliniștitor.

Nathalie îi ceruse să treacă pe la ea, la birou, însă el refuzase.

– Vreau să te văd, îi spusese el. Dar prin telefon.

– Să mă vezi prin telefon? Ești sigur că te simți bine?

– Sunt bine, mulțumesc. Te rog numai să nu intri în câmpul meu vizual câteva zile. Este singurul lucru pe care ți-l cer.

Nathalie era din ce în ce mai consternată. Și totuși se simțea atrasă de atâta bizarerie. Orizontul întrebărilor ei era vast. Se întreba dacă atitudinea lui Markus nu era un fel de strategie. Sau chiar o formă

modernă a umorului în iubire. Bineînțeles că se înșela. Markus se blocase într-un prim grad al consternării.

La sfârșitul programului s-a hotărât să nu țină seama de rugămințile lui și a intrat la el în birou. Imediat Markus și-a ferit privirea.

– Nu este corect! Și pe urmă ai intrat fără să bați la ușă.

– Pentru că vreau să mă privești.

– Eu nu vreau.

– Nu ți-a trecut? Totuși nu este din cauza paharului de vin roșu vărsat?

– Ba da, într-un fel.

– O faci într-adins? Ca să mă iriți, nu? Trebuie să admit că funcționează.

– Nathalie, pe cuvânt că nu e nimic altceva decât ceea ce ți-am spus. Mă feresc de mai multă suferință, asta-i tot. Nu-i greu de înțeles.

– Dar o să te doară gâtul tot stând așa.

– Prefer să mă doară gâtul decât inima.

Nathalie a rămas suspendată de această ultimă frază pe care o interpreta ca pe o expresie, ca pe un cuvânt chiar: gâtdecâtinimă. Apoi a continuat:

– Și dacă eu vreau să te văd? Și dacă vreau să-mi petrec timpul cu tine? Și dacă mă simt bine cu tine? Cum să procedez?

– Nu se poate. Nu se va putea niciodată. E mai bine să pleci.

Nathalie nu știa ce să facă. Să-l sărute, să-l lovească, să-l dea afară, să-l ignore, să-l umilească, să-l implore?

În cele din urmă a răsucit mânerul clanței și a ieșit din birou.

70

A doua zi, la sfârșitul programului, Chloé își sărbătorea ziua de naștere. Nu dorea să fie uitată de ceilalți. Peste câțiva ani, se va întâmpla cu siguranță contrarul. Va putea fi apreciată energia ei, această modalitate de a transforma un univers sinistru într-unul flamboaiant, de a-i propulsa pe angajații prezenți într-o bunădispoziție artificială. Practic, toți angajații erau acolo, iar Chloé, în mijlocul lor, bea o cupă de șampanie așteptând cadourile. Era ceva duios, aproape încântător în această manifestare ridicol de exagerată a narcisismului ei.

Încăperea nu era foarte mare; totuși Markus și Nathalie se străduiau să rămână cât mai departe posibil unul de celălalt. În cele din urmă, Nathalie izbutise să se plieze rugăminții lui Markus și încerca, de bine, de rău, să nu pătrundă în câmpul lui vizual. Chloé, care le urmărea micul lor scenariu, nu se lăsa păcălită. „Au un fel de a nu-și vorbi care spune multe", a gândit ea. Câtă perspicacitate! Bine, nu voia să dea prea multă atenție acestui lucru; important era să aibă o petrecere aniversară reușită. Toți angajații erau acolo, toți Benoît și toate Benedicte, cam

fără vlagă, în picioare, cu o cupă de şampanie în mâini, în costume şi taioare, cu arta convivialităţii bine pusă la punct. Markus observa micile entuziasme ale fiecăruia şi i se părea grotesc. Dar pentru el grotescul avea ceva profund uman. Şi el dorea să participe la această reuniune. Simţise nevoia de a face lucrurile ca la carte. Iar la sfârşitul după-amiezii comandase prin telefon un imens buchet de trandafiri albi. Un buchet imens, cu totul disproporţionat faţă de relaţia lui cu Chloé. O nevoie de a se agăţa de alb. De imensitatea albului. Un alb care să repare roşul. A coborât când tânăra care livra florile a ajuns la recepţie. O imagine surprinzătoare: Markus primind un imens buchet în acel hol funcţional şi fără suflet.

Se îndrepta spre Chloé devansat de un obiect imens, alb şi sublim. L-a văzut venind şi l-a întrebat:

– Pentru mine?

– Da. La mulţi ani, Chloé!

S-a simţit jenată. Instinctiv a întors capul spre Nathalie. Chloé nu ştia ce să-i spună lui Markus. Exista un blanc între ei: pătratul lor alb pe fond alb. Toţi se uitau la ei. Chloé îşi dădea seama că ar trebui să spună ceva, dar ce anume?

– Nu trebuia. E prea mult, a spus ea în cele din urmă.

– Da, desigur. Dar aveam nevoie de alb.

Un alt coleg a înaintat cu cadoul lui şi Markus a preferat să se retragă.

Nathalie observase scena de departe. Dorise să respecte regulile lui Markus, dar profund stingherită de ceea ce văzuse, a hotărât să vină să-i vorbească:

– De ce i-ai oferit un asemenea buchet?

– Nu știu.

– Ascultă... a început să mi se facă lehamite de atitudinea ta de autist... nu vrei să mă privești... nu vrei să-mi explici.

– Dar chiar nu știu. Mie mi-e jenă, în primul rând. Îmi dau foarte bine seama că este disproporționat. Dar asta e. Când-am comandat florile, am menționat un buchet imens de trandafiri albi.

– Ești îndrăgostit de ea, asta e?

– Ești geloasă sau ce?

– Nu sunt geloasă. Dar încep să mă întreb dacă îndărătul figurii tale de depresiv căzut din Suedia lui nu se ascunde un mare seducător.

– Și tu... o expertă în sufletul masculin, desigur.

– E ridicol.

– Ridicol este că am, de asemenea, un cadou pentru tine... și că nu ți l-am oferit.

S-au privit. Iar Markus s-a întrebat: cum am putut să cred că aș fi în stare să nu o mai văd. I-a zâmbit și Nathalie i-a zâmbit la rândul ei. Din nou valsul zâmbetelor. E de mirare cum, uneori, luăm hotărâri, ne spunem că așa va fi totul de acum înainte și este de ajuns o infimă mișcare a buzelor ca să distrugă siguranța unei certitudini care părea eternă. Toată voința lui Markus se risipise în fața evidenței, cea a chipului lui Nathalie. Un chip obosit,

mirat, dar tot chipul ei. Fără să spună un cuvânt au părăsit discret petrecerea ca să se reîntâlnească în biroul lui Markus.

71

Spațiul era îngust. Sentimentul de ușurare care îi cuprinsese era de ajuns să umple încăperea. Erau fericiți să fie singuri. Markus o privea pe Nathalie și ezitarea pe care o citea în privirea ei îl bulversa.

– Spuneai ceva despre un cadou? a întrebat ea.

– Ți-l dau, însă trebuie să îmi promiți că nu îl deschizi decât atunci când ajungi acasă.

– Bine.

Markus a întins un pachețel pe care Nathalie l-a pus în poșetă. Au rămas astfel o clipă, o clipă care mai durează și astăzi. Markus nu se simțea obligat să vorbească, să umple golul acela. Erau relaxați, fericiți să fie împreună. După o vreme Nathalie a spus:

– Poate că ar trebui să ne întoarcem. Va părea bizar dacă nu revenim.

– Ai dreptate.

Au părăsit biroul și mergeau pe culoar. Odată ajunși la locul în care era petrecerea, au avut parte de o surpriză: nu mai era nimeni. Totul se încheiase și toate fuseseră aranjate la locul lor. Cât timp au rămas în birou? s-au întrebat ei.

De îndată ce a sosit acasă, așezată pe canapea, Nathalie a desfăcut pachețelul. Era o cutie de drajeuri PEZ. Nu-și revenea, fiindcă asemenea bomboane nu se mai găseau în Franța. Acest gest a înduioșat-o profund. Și-a pus pardesiul și a ieșit. A oprit un taxi ridicând brațul (un gest care, brusc, i s-a părut simplu).

72

Articol din Wikipedia despre PEZ

Numele de PEZ provine din germanul *Pfefferminz*, mentă piperată, care a fost prima aromă comercializată. PEZ este originar din Austria și se exportă pretutindeni în lume. Distribuitorul PEZ este o caracteristică a mărcii. Marea sa varietate face din el un obiect căutat de colecționari.

73

Când a ajuns în fața ușii, a avut o clipă de ezitare. Era extrem de târziu. Venise până acolo, era absurd să se întoarcă. A sunat o dată, apoi încă o dată. Nimic. A început să bată în ușă. După o vreme a auzit pași.

– Cine este? a întrebat o voce angoasată.

– Eu sunt, a răspuns ea.

Ușa s-a deschis și Nathalie a avut parte de o imagine deconcertantă. Tatăl ei avea părul ciufulit și ochii speriați. Părea puțin dus, ca și cum i se furase un lucru. În cele din urmă, poate că era chiar asta: i se furase somnul.

– Dar, ce cauți aici? S-a întâmplat ceva?

– Nu... e în regulă... voiam să te văd.

– La ora asta?

– Da, era urgent.

Nathalie a intrat în apartamentul părinților ei.

– Mama ta doarme, o știi, lumea ar putea pieri, dar ea ar continua să doarmă.

– Știam că pe tine am să te trezesc.

– Vrei să bei ceva? Un ceai?

Nathalie a fost de acord, iar tatăl ei s-a dus la bucătărie. Era ceva reconfortant în relația lor. După ce trecuse surpriza, tatăl ei redevenise calm. Simțea că urma să preia controlul asupra situației. Și totuși, în acea clipă din noapte, Nathalie s-a gândit pe furiș că îmbătrânise. Observase asta din felul în care își târșâia papucii. Își spusese: un bărbat trezit în plină noapte găsește timp să-și pună papucii ca să vadă ce se întâmplă. Era înduioșătoare această precauție pentru picioare. S-a întors în salon.

– Ce se întâmplă? Ce anume nu a putut aștepta?

– Aș vrea să îți arăt asta.

A scos din buzunar figurina cu drajeuri PEZ și tatăl ei, imediat, a resimțit aceeași emoție ca și fiica lui. Acest mic obiect îi amintea aceeași vară. Brusc, fiica lui avea opt ani. Nathalie s-a apropiat delicat de

el ca să-și pună capul pe umărul lui. În drajeurile PEZ era concentrată întreaga tandrețe a trecutului și, în același timp, tot ceea ce timpul risipise, nu violent, ci difuz. În drajeurile PEZ exista timpul dinaintea nefericirii, timpul în care fragilitatea se rezuma la o căzătură, la o zgârietură. Tot aici se afla și imaginea tatălui ei spre care, copilă fiind, îi plăcea să alerge, să-i sară în brațe și, odată lipită strâns de el, se putea gândi la viitor cu o siguranță furioasă. Au rămas siderați în contemplarea drajeurilor PEZ care conțineau toate nuanțele vieții, obiect infim și caraghios și totuși atât de emoționant.

Nathalie a început să plângă. Să plângă de-a binelea. Să dea frâu liber lacrimilor acestei suferințe stăpânite în fața tatălui ei. Nu știa de ce, dar niciodată nu se lăsase dusă de val în fața tatălui ei. Pentru că era singurul lui copil? Pentru că trebuia să joace și rolul băiatului? Cel de a nu plânge. Dar era o fetiță, o copilă care își pierduse soțul. După atâta vreme, în ambianța difuză a drajeurilor PEZ, a început să plângă în brațele tatălui ei. Să se lase purtată de speranța unei consolări.

74

A doua zi, sosind la birou, Nathalie era puțin suferindă. În cele din urmă dormise la părinții săi. În zori, chiar înainte ca mama ei să se trezească,

trecuse pe acasă. O amintire a nopților albe din tinerețe, acele nopți în care putea să petreacă până dis-de-dimineață, să se schimbe și să meargă direct la cursuri. Simțea acest paradox al corpului: o stare de epuizare care înviorează. A trecut să îl vadă pe Markus și a fost surprinsă să constate că avea aceeași figură ca și în ajun. Un fel de forță liniștită a identicului. Era un gând care calma și care impunea chiar o ușurare.

– Aș vrea să-ți mulțumesc... pentru cadou.

– Pentru nimic.

– Pot să te invit să bem ceva în seara asta?

Markus a clătinat din cap gândind: „Sunt îndrăgostit de ea și tot ea are inițiativa întâlnirilor noastre." S-a gândit că nu trebuia să se mai teamă că fusese ridicol să se retragă astfel, să se protejeze. Nu ar trebui niciodată să economisim o durere potențială. Încă o dată, se frământa el, cum să-i răspundă deși ea plecase deja de minute bune. Continua să se gândească la toate acestea care îi puteau aduce suferința, decepția, impasul afectiv cel mai terifiant din câte sunt. Simțea totuși imboldul de a merge înainte, de a pleca spre o destinație necunoscută. Nimic din toate acestea nu era tragic. Știa că existau curse între insula suferinței, cea a uitării și, cea mai îndepărtată încă, a speranței.

Nathalie îi propusese să se întâlnească direct la cafenea. Era mai bine să fie puțin discreți, mai ales după fuga din ajun. În plus, își amintea de întrebările lui Chloé. El fusese de acord, chiar dacă în sinea lui

ar fi fost în stare să organizeze o conferință de presă în care să anunțe fiecare întâlnire cu Nathalie. A ajuns primul și a hotărât să se instaleze într-un loc vizibil. Un loc strategic pentru ca nimeni să nu poată rata scena sosirii frumoasei femei cu care avea întâlnire. Era un lucru important, pe care nu trebuia să-l considere ca pe ceva superficial. În niciun caz aceasta nu ținea de vanitatea masculină. Trebuia să se remarce altceva mult mai esențial: prima împlinire a acceptării de sine.

Pentru prima oară, după multă vreme, uitase să ia o carte când plecase de acasă. Nathalie îi spusese că i se va alătura cât mai repede cu putință, dar nu era exclus ca așteptarea lui să dureze puțin mai mult. Markus s-a ridicat să ia un ziar gratuit și s-a adâncit în lectură. Imediat a fost absorbit de o afacere dubioasă. În timp ce citea despre faptul divers, Nathalie și-a făcut apariția:

– Ești bine? Nu te deranjez?

– Nu, sigur că nu.

– Ai un aer atât de concentrat.

– Da, citeam un articol... despre traficul cu mozzarella.

Atunci Nathalie a izbucnit într-un hohot de râs nebun, unul dintr-acelea pe care le putem avea numai când suntem obosiți. Nu se putea opri. Markus a admis că aceasta putea fi ceva amuzant și a început să râdă și el. Tâmpenia îi captiva. Pur și simplu răspunsese, fără să-și pună alte întrebări. Și acum

râdea fără încetare. Pentru Markus era o imagine absolut nebunească. Era de parcă s-ar fi găsit în fața unui pește cu picioare (fiecare cu metaforele lui). De mulți ani, în timpul sutelor de ședințe văzuse o femeie blândă, însă mereu serioasă. Da, o văzuse zâmbind, desigur, o făcuse chiar să râdă, dar nu astfel. Era pentru prima oară când o vedea râzând cu o asemenea intensitate. Pentru ea, totul era aici: acest moment era justificarea pură pentru care îi plăcea să trăiască împreună cu Markus. Un om așezat la masă într-o cafenea, care îți zâmbește larg când sosești și care te anunță grav că citește un articol despre traficul cu mozzarella.

75

Articol apărut în ziarul Métro, *intitulat „Traficul cu mozzarella distrus"*

„Cinci persoane au fost ieri și alaltăieri arestate în cadrul operațiunii de distrugere a traficului cu mozzarella «de foarte bună calitate» la Bondoufle (Essonne). Conform declarației lui Pierre Chuchkoff, șeful escadronului jandarmeriei din Évry, însărcinat cu ancheta, «între 60 și 70 de butoaie, adică 30 de tone, fuseseră stocate în decursul a doi ani» și revândute în departament, până la Villejuif (Val-de-Marne). Un trafic important, fiindcă

prejudiciul este estimat la 280 000 de euro. Ancheta deschisă odată cu plângerea depusă de firma Stef, în iunie 2008, a permis identificarea unei filiere care implica mai ales doi patroni de pizzerii, dintre care una situată în Palaiseau, era placa turnantă a afacerii. Rămâne de stabilit cine conducea traficul și pe unde au trecut butoaiele de mozzarella.

V.M."

76

Într-o poveste sentimentală, alcoolul este prezent în două momente diferite: când îl descoperi pe celălalt și trebuie să stați la povești și când nu mai aveți nimic să vă spuneți. Acum este prima etapă. Cea în care nu-ți dai seama de cum trece timpul, în care se rescrie istoria și, mai ales, scena sărutului. Nathalie se gândise că acel sărut îi fusese dictat de hazardul pulsiunii. Sau poate că nu? Poate că hazardul nu exista. Că totul nu fusese decât parcursul inconștient al unei intuiții. Impresia că se simțea bine cu acel bărbat. Aceasta o făcea fericită, apoi serioasă și din nou fericită. O călătorie continuă de la bucurie la tristețe. Și acum călătoria îi conducea afară, în frig. Nathalie nu se simțea prea bine. Răcise în timpul du-te vino-ului nocturn din ajun. Unde mergeau? Se anunța acea plimbare lungă, fiindcă nu îndrăznești

să mergi la celălalt și, mai ales, nu vrei să vă despărțiți. Te lași purtat de sentimentul nehotărârii. Iar noaptea este încă și mai adâncă.

– Pot să te sărut? a întrebat el.

– Nu știu... cred că am un început de guturai.

– Nu-i nimic. Sunt gata să mă îmbolnăvesc odată cu tine. Pot să te sărut?

Lui Nathalie îi plăcuse foarte mult că fusese întrebată. Era o formă de delicatețe. Fiecare clipă petrecută împreună cu el ieșea din banal. După ce trăise ceea ce trăise, cum ar fi putut să-și imagineze că va retrăi din nou miraculosul? Acest bărbat avea ceva special.

A dat din cap în semn că da.

77

Dialog din filmul Celebrity *de Woody Allen, care a inspirat replica lui Markus*

CHARLIZE THERON

Nu ți-e teamă că te molipsești? Sunt răcită.

KENNETH BRANAGH

De la tine aș lua și un cancer incurabil.

78

Serile pot fi extraordinare, nopțile de neuitat și totuși ele sfârșesc mereu cu dimineți obișnuite. Nathalie lua ascensorul pentru a ajunge la biroul ei. Detesta să întâlnească pe cineva în acel spațiu îngust, să fie obligată să zâmbească și să schimbe politețuri, astfel încât prefera să ia ascensorul gol. Îi plăceau acele câteva secunde în care urca spre ziua ei de lucru, în acea colivie care ne transformă în niște furnici într-o galerie. Ieșind din lift a dat nas în nas cu directorul. Nu doar în sensul figurat al expresiei, chiar s-au ciocnit unul de celălalt.

– E straniu... îmi spuneam că nu prea ne-am văzut de ceva timp... și, hop, dau peste tine! Dacă aș fi știut că am această putere, mi-aș fi dorit altceva...

– Ingenios.

– Serios, trebuie să-ți vorbesc. Poți să treci pe la mine câteva clipe?

În ultima vreme, Nathalie aproape că uitase de existența lui Charles. Era ca un vechi număr de telefon, un element care nu mai face priză bună cu modernitatea. Era o misivă înghesuită într-un tub pneumatic. I se părea straniu să revină în biroul lui. De când nu mai trecuse pe acolo? Nu mai știa exact. Trecutul începea să se deformeze, să se dilueze în ezitări, să ascundă mari pete de uitare. Și era dovada serioasă că prezentul își relua rolul său. A lăsat să treacă dimineața, apoi s-a dus.

79

Exemple de numere de telefon
dintr-un alt secol

Odéon 32-40

Passy 22-12

Clichy 12-14

80

Nathalie a intrat în biroul lui Charles. A observat imediat că obloanele erau mai puțin deschise ca de obicei, că exista dintr-odată o încercare de a împinge dimineața în obscuritate.

– E adevărat că nu am mai venit aici de mult, a spus ea intrând...

– Da, de multă vreme...

– Cred că de atunci ai citit multe definiții în Larousse...

– Ah, asta... nu. Am renunțat. Mi-e lehamite de definiții. Sincer, poți să-mi spui la ce folosește să cunoști sensul cuvintelor?

– Voiai să vin ca să mă întrebi acest lucru?

– Nu... nu... ne tot întâlnim pe culoare... și voiam pur și simplu să știu cum ești... cum îți merge acum...

Ultimele cuvinte le pronunţase la frontiera bâlbâielii. În faţa acestei femei era pe cale să-şi piardă cumpătul. Nu înţelegea de ce avea un asemenea efect asupra lui. Bineînţeles că era frumoasă, bineînţeles că avea un fel de a fi pe care îl găsea sublim, dar era vorba doar despre asta? Era un reprezentant al puterii şi uneori secretarele roşcate chicoteau când trecea pe lângă ele. Ar fi putut avea femei, ar fi putut să-şi permită întâlniri de două ore în camere de hotel de cinci stele. Şi? Şi nu mai era nimic de adăugat. Era supus tiraniei primei impresii. Nu avea cum să fie altceva. Acel moment în care i-a văzut fotografia pe CV şi în care a spus: vreau să fiu eu cel care conduce interviul de angajare. Atunci apăruse, căsătorită de curând, palidă şi şovăitoare, iar câteva secunde mai târziu a îmbiat-o să ia nişte Krisprolls. Poate că se îndrăgostise de o fotografie? Că nimic nu este mai epuizant decât dictatul senzual al unei frumuseţi nemişcate. Continua să o privească. Nu voia să ia loc. Mergea prin cameră, atingea obiecte, zâmbea pentru un fleac: o încarnare violentă a feminităţii. În cele din urmă a ocolit biroul şi s-a oprit în spatele lui:

– Ce... ce faci?

– Mă uit la capul tău. Îl privesc de la spate fiindcă simt că acolo ascunzi ceva.

Asta mai lipsea: să aibă umor. Charles scăpase de sub control scena. Nathalie se afla în spatele lui, amuzată. Pentru prima oară, trecutul părea

cu adevărat trecut. Fusese în primele rânduri în zilele negre. Se gândise nopți în șir că ar putea să se sinucidă și iat-o aici, acum, în spatele lui, excesiv de vie.

– Hai, ia loc, te rog, i-a spus el calm.

– Bine.

– Pari fericită și asta te face frumoasă.

Nathalie nu a răspuns. Spera că nu o chemase ca să-i facă o nouă declarație.

– N-ai nimic să-mi spui? a întrebat Charles în continuare.

– Nu, tu voiai să mă vezi.

– Totul este bine în grupul pe care îl conduci?

– Da, așa mi se pare. În fine, știi mai bine decât mine. Tu ai cifrele.

– Și... cu Markus?

Așadar asta ascundea. Voia să vorbească despre Markus. Cum de nu s-a gândit mai devreme?

– Mi s-a spus că cinezi cu el adesea.

– Cine ți-a spus?

– Aici totul se știe.

– Și ce dacă? Este viața mea personală. Ce te privește?

Nathalie s-a întrerupt brusc. Chipul său a căpătat altă expresie. Îl privea pe Charles: jalnic, depinzând de ceea ce avea să răspundă, pândind o explicație, sperând că totul va fi dezmințit. A continuat să-l privească îndelung, neștiind ce va face. În cele din urmă a hotărât

să iasă din birou fără să rostească un cuvânt. Își lăsa angajatorul în incertitudine, într-o frumoasă frustrare. Nu suportase clevetelile, gândul că se putea șușoti pe la spatele ei. Detesta toată această tematică: gândurile ascunse, bârfele pe furiș, loviturile pe la spate. Dar cel mai mult o agasase propoziția: „totul se știe". Revăzând totul în minte, putea să confirme: da, simțise ceva în privirea celorlalți. Fusese de ajuns ca unul să-i fi văzut la restaurant sau pur și simplu ieșind împreună și iată că toată firma se anima. De ce era agasată? Răspunsese sec: era viața ei personală. Ar fi putut foarte bine să-i spună lui Charles: „Da, îmi place bărbatul acesta." Cu convingere. Dar nu, nu dorea să verbalizeze situația și nici nu se punea problema ca să o determine cineva să o facă. Întorcându-se în birou, s-a întâlnit cu colegi și a constatat schimbarea. Privirea de compasiune și simpatie era înlocuită de altceva. Dar nu-și putea imagina ce urma să se întâmple.

81

Data lansării filmului Un bărbat care-mi place
de Claude Lelouch,
cu Jean-Paul Belmondo și Annie Girardot

3 decembrie 1969

82

După plecarea lui Nathalie, Charles a rămas multă vreme înmărmurit. Își dădea foarte bine seama că nu știuse să poarte cum trebuie această discuție. Fusese stângaci. Și mai ales fusese incapabil să-i spună: „Da, mă privește. Nu ai vrut să ieși cu mine. Pentru că nu voiai să mai ieși cu niciun bărbat. Atunci, da, am dreptul să știu ce simți. Am dreptul să știu ce îți place la el și ce nu îți place la mine. Știi foarte bine cât de mult te-am iubit, cât de greu mi-a fost. Îmi datorezi o explicație, este tot ce îți cer." Cam asta ar fi vrut să-i spună. Dar așa se întâmplă: avem cinci minute de întârziere asupra conversațiilor noastre de îndrăgostiți.

Azi nu putea să lucreze. După ce a avut acea discuție de bilanț cu Nathalie, în aceeași seară fuseseră multe meciuri nule în campionatul intern de fotbal, găsise un motiv. Crease în viața lui, prin stranietatea mecanismului senzual, o revigorare a relației cu soția sa. Săptămâni bune făcuseră dragoste, regăsindu-se prin intermediul trupului. Am putea vorbi de o perioadă magnifică. Uneori există mai multă emoție în a regăsi o iubire decât să o descoperi pur și simplu. Apoi agonia își reluase cursul, ca o persiflare: cum putuseră să creadă că se iubesc din nou? Fusese un pasaj, o paranteză în formă de disperare deghizată, o câmpie între doi munți patetici.

Charles se simțea măcinat pe dinăuntru și obosit. Se săturase de Suedia și de suedezi. De obiceiul lor de

a încerca mereu să fie calmi. De a nu ţipa niciodată când vorbesc la telefon. De acest mod de a părea zen şi de a propune angajaţilor masaje. Această tihnă începea să-l calce pe nervi. Îi lipsea isteria meridională şi uneori visa să facă afaceri cu vânzătorii de covoare. În acest context încasase informaţia despre viaţa privată a lui Nathalie. De atunci se gândea mereu la acest bărbat, la acest Markus. Cum reuşise – cu un asemenea prenume tâmp – să o seducă pe Nathalie? Refuzase să creadă. Era cel mai îndreptăţit să ştie că inima ei era un fel de miraj de oază: de îndată ce se apropia, dispărea. Dar acum era altceva. Reacţia ei excesivă părea să confirme zvonul. O, nu, nu era cu putinţă. Nu ar putea niciodată să suporte gândul acesta. „Cum a procedat?" se întreba neîncetat Charles. Probabil că suedezul o sedusese. Altminteri nu se putea. O găsise atât de schimbată. Da, poate că asta îl rănise cel mai mult: nu mai era Nathalie a lui. Ceva era diferit. O schimbare veritabilă. Atunci nu vedea decât o soluţie: să-l convoace pe acest Markus ca să vadă ce dă din el. Să-i descopere secretul.

83

Numărul limbilor străine, printre care şi suedeza, în care se poate citi La Modification *de Michel Butor, Premiul Renaudot 1957*

20

84

Markus fusese educat că nu trebuie să facă valuri niciodată. Că, pretutindeni, pe unde trece trebuie să rămână discret. Viața trebuia să fie ca un culoar. Când a fost convocat la director a intrat în panică în mod necesar. Putea să fie un bărbat, să aibă umor și simțul responsabilității, să arate că se poate conta pe el, dar de îndată ce apărea ideea autorității devenea un copil. Extrem de neliniștit, își punea nenumărate întrebări: „De ce vrea să mă vadă? Am negociat prost partea de asigurări din dosarul 114? Am mers prea des la dentist în ultima vreme?" Vinovăția îl asedia din toate părțile. Și în asta consta poate adevărata caracteristică a personalității sale: sentimentul absurd, mai presus de sine însuși, al unei pedepse ce va să vină.

A bătut la ușă cu două degete, așa cum făcea mereu. Charles l-a invitat să intre.

– Bună ziua, am venit să vă văd... cum mi-ați...

– Nu am timp acum... am o întâlnire.

– Ah, foarte bine.

– ...

– Bine, plec. Voi reveni mai târziu.

Charles l-a pus pe liber pe acest angajat fiindcă nu avea timp să-l primească. Îl aștepta pe faimosul Markus fără să-i treacă o clipă prin minte că acesta tocmai fusese la el. Ticălosul, nu numai că îi furase inima lui Nathalie, dar îndrăznise să nu vină atunci când îl chemase. Ce fel de rebel putea fi? Așa ceva nu se

va mai întâmpla. Cine se crede? Charles şi-a sunat secretara:

– L-am chemat la mine pe un anumit Markus Lundell şi nu a venit. Vreţi să vedeţi ce se întâmplă?

– Dar tocmai i-aţi cerut să plece.

– Nu, nu a venit.

– Ba da. Tocmai l-am văzut ieşind din biroul dumneavoastră.

Charles s-a simţit ca o trestie în bătaia vântului. Vântul de nord, desigur. Era gata să leşine. A rugat-o pe secretară să îl cheme din nou. Markus, care abia se aşezase pe scaun, în birou, a trebuit să se ridice iar. Se întreba dacă nu cumva directorul nu voia să-şi bată joc de el. S-a gândit că poate îl enervaseră acţionarii suedezi şi se răzbuna pe unul din angajaţii originari din Suedia. Markus nu voia să fie hopa-mitică. Iar dacă va continua astfel, va ceda pe bune solicitărilor lui Jean-Pierre, sindicalistul de la etajul al doilea.

A intrat din nou în biroul lui Charles. Acesta era cu gura plină. Încerca să se calmeze mâncând Krisprolls. Adeseori încercăm să ne calmăm făcând lucruri care ne enervează. Tremura, lăsa să-i cadă din gură firimituri. Markus era şocat. Cum era posibil ca un asemenea bărbat să conducă o firmă? Dar cel mai şocat dintre ei doi a fost, desigur, Charles. Cum era posibil ca un asemenea bărbat să conducă inima lui Nathalie? Din cele două şocuri a rezultat un moment suspendat în timp în care nimeni nu îşi putea imagina ce avea să se întâmple în continuare. Markus nu ştia la ce să se

aștepte. Iar Charles nu știa ce va spune. Era, înainte de toate, bulversat: „Dar cum este cu putință? Este respingător... n-are nici o formă... e moale... o, nu, nu este posibil... și, pe urmă, are un fel pieziș de a privi oameni... o, nu, ce oroare... absolut, nu, Nathalie, bărbatul acesta... nicicum, nu, nu, nu... ah, mă dezgustă... nici nu se pune problema să se învârtă în continuare în jurul ei... am să-l trimit în Suedia... da, asta e... un transfer bunicel... chiar de mâine îl mut!"

Charles ar fi putut multă vreme să rumege aceste gânduri în minte. Se afla în incapacitatea de a verbaliza. Dar, desigur, îl chemase, așa că trebuia să spună ceva.

– Vreți un Krisprolls? i-a propus el ca să câștige timp.

– Nu, mulțumesc. Am plecat din Suedia ca să renunț să mai mănânc felul acesta de chifle... așa că nu o să reîncep aici.

– Oho... Ah... foarte amuzant... ah... hi, hi!

Charles a izbucnit într-un hohot de râs nebun. Idiotul avea umor. Dar ce idiot... sunt cei mai răi: mutre depresive care ne surprind cu umorul lor... nu te aștepți și, pleosc, o poantă... Cu siguranță, acesta e secretul. Charles simțise totdeauna că acesta era punctul său slab: nu le făcuse pe femei să râdă suficient de mult. Se întreba, gândindu-se la soția lui, dacă nu cumva era înzestrat cu puterea de a le întrista. Este adevărat că Laurence nu mai râsese de doi ani, trei luni și șaptesprezece zile. Își amintea acest lucru fiindcă și-l notase în agendă, la fel cum poți nota

eclipsele de lună: „Azi soția mea a râs." În fine, trebuia să înceteze să mai facă digresiuni. Trebuia să vorbească. La urma urmei de ce se temea? El era directorul. El hotăra suma pentru bonurile de masă, și asta nu era puțin lucru totuși. Nu, chiar trebuia să-și vină în fire. Dar cum să vorbești unui asemenea bărbat? Cum să-l privești în față? Ah, da, îl dezgusta gândul că o putea atinge pe Nathalie. Că poate să o sărute. Ce sacrilegiu! Ce atentat! O, Nathalie. Din totdeauna o iubise pe Nathalie, este clar. Nu mai isprăvim cu pasiunile noastre. Se gândise că ar fi ușor să o uite. Dar nu, sentimentul hibernase în el și se ivise acum la suprafață sub forma lui cea mai cinică.

Încă și mai radicală decât un transfer, vedea o altă soluție: să-l dea afară. Nu se putea să nu fi comis o greșeală profesională. Toată lumea greșește. Bine, el nu era ca toată lumea. Dovada: ieșise cu Nathalie. Poate că era un angajat model, unul din aceia care fac ore suplimentare zâmbind, care nu cer niciodată o mărire de salariu: dintre cei mai răi, ce să mai vorbim. Geniul acesta poate că nu făcea parte din sindicat.

– Ați vrut să mă vedeți, a încercat Markus, întrerupând astfel lungile minute pe care Charles le petrecuse în somnolența care a urmat șocului.

– Da... da... am isprăvit să mă gândesc la ceva și sunt al dumneavoastră.

Nu putea să-l lase să aștepte așa. Sau, ba da: îl va lăsa să aștepte toată ziua, numai să vadă cum reacționează. Dar, la urma urmei, nu-și făcea probleme. Căci acum

gândea, nimic nu este mai dezagreabil decât să stai în faţa cuiva care nu îţi vorbeşte. Mai ales când este vorba de directorul tău. Oricare alt angajat ar fi dat semne de neliniște, ar fi transpirat, ar fi gesticulat, şi-ar fi încrucişat picioarele, apoi ar fi revenit la poziţia iniţială... ei bine, în ceea ce îl priveşte nu era cazul. Markus petrecuse zece, poate cincisprezece minute fără să se mişte. Hotărât lucru: bărbatul acesta era înzestrat cu o mare forţă mentală.

În acel moment, Markus era doar încremenit de sentimentul neplăcut al nesiguranţei. Nu înţelegea ce se întâmplă. Ani buni, nici măcar nu-şi văzuse angajatorul şi iată că acesta îl convoca pentru a-l acoperi de tăcere. Fără să ştie, fiecare dintre ei trimitea către celălalt o imagine de forţă. Charles era cel care urma să vorbească primul, dar nu putea rosti o vorbă. Cuvintele sale erau pecetluite. Hipnotizat, continua să-l privească pe Markus în ochi. La început, se gândise să scape de el, însă o a doua ipoteză i-a venit în minte. Paralel cu agresivitatea lui îşi făcea loc şi o oarecare fascinaţie. Departe de a-l respinge, trebuia să vadă cum funcţionează. A început să-i vorbească:

– Scuze pentru că v-am făcut să aşteptaţi. Dar îmi place să-mi cumpănesc bine vorbele atunci când mă adresez cuiva. Mai ales când este vorba de a anunţa ceea ce am să vă spun.

– ...

– Iată, am aflat că vă ocupaţi de dosarul 114. Ştiţi, aici nimic nu-mi este necunoscut. Ştiu tot. Şi trebuie

să afirm că mă bucur nespus că sunteți alături de noi. Și în Suedia am vorbit despre dumneavoastră, iar acționarii sunt mândri să aibă un compatriot atât de eficace.

– Mulțumesc.

– Eu trebuie să vă mulțumesc. Se simte că în firma noastră dumneavoastră sunteți locomotiva. De altfel, aș vrea să vă felicit personal. Consider că nu petrec suficient timp cu oamenii de bază ai întreprinderii. Mi-ar face plăcere să vă cunosc mai bine. Am putea cina împreună în seara aceasta? Ce părere aveți? Ar fi bine, nu?

– Ăăăă... de acord.

– Ei, cu atât mai bine, îmi fac o bucurie! Și pe urmă, în viață nu există numai munca...vom putea vorbi despre multe altele. Consider un lucru bun să fie îndepărtată bariera dintre angajator și salariați.

– Cum spuneți.

– Bine, atunci, pe diseară... Markus! Vă doresc o zi bună... și trăiască munca!

Markus a ieșit din birou la fel de stupefiat ca soarele în timpul unei eclipse.

85

Numărul de pachete de Krisprolls vândute în 2002

22,5 milioane

86

Zvonul se răspândise în toată firma. Markus și Nathalie aveau o relație. Adevărul: nu se sărutaseră decât de trei ori. Scenariul fantezist: Nathalie era însărcinată. Da, oamenii adăugau de la ei. Și pentru a defini amploarea unui zvon este de ajuns să verifici câte cafele s-au vândut la un automat de cafea. Astăzi se anunța o zi istorică. Dacă toată lumea din firmă o cunoștea pe Nathalie, nimeni nu știa cu adevărat cine este Markus. Era un fel de verigă discretă a lanțului, un fir alb pe o haină. În timp ce se îndrepta spre biroul său, cam deconcertat de ceea ce i se întâmplase, a simțit numeroase priviri îndreptate asupra sa. Și nu înțelegea de ce. A trecut pe la toaletă să verifice cutele hainei, șuvițele de păr, spațiul dintre dinți și culoarea din obraji. Nimic nu era schimbat, totul era la locul lui.

Această atenție nu a încetat să crească pe parcursul zilei. Numeroși colegi au găsit pretexte ca să vină să-l vadă. I se puneau întrebări, greșeau biroul. Poate că nu era ceva care ținea de hazard. Una din acele zile pline de evenimente fără să știi prea bine de ce. E vorba de influența lunii, ar fi spus mătușa lui din Suedia, o prezicătoare celebră în Norvegia. Toate aceste întreruperi îl împiedicau să mai muncească. Era culmea. Să nu faci nimic în ziua în care angajatorul te felicită pentru munca prestată. Poate că și asta îl stânjenea. Nu-i ușor să fii brusc încurajat când nu ai ieșit niciodată în față, când nimeni nu a observat cu adevărat

ce faci. Și, pe urmă, era Nathalie. Mereu acolo, în mintea lui. Din ce în ce mai mult. Ultima lor întâlnire îi dăduse multă încredere. Viața începea să ia o turnură stranie, îndepărtându-se agreabil de temeri și de incertitudini.

Și Nathalie simțise această agitație în jurul ei. Fusese un sentiment difuz până când Chloé, adepta încercărilor frontale, îndrăznise:

– Pot să te întreb ceva?

– Da.

– Toată lumea vorbește că ai o relație cu Markus. E adevărat?

– Ți-am spus deja că nu te privește.

De data aceasta Nathalie era cu adevărat iritată. Tot ce îi plăcuse la Chloé părea să fi dispărut. Acum nu vedea în ea decât încarnarea unei obsesii meschine. Deja fusese șocată de atitudinea lui Charles și iată că povestea continua. Ce aveau cu toții de se precipitau astfel? Chloé a complicat și mai mult situația bâiguind:

– Numai pentru că nu mi te pot imagina deloc...

– De ajuns. Poți pleca, s-a enervat Nathalie.

Instinctiv a simțit că toată încăpățânarea lor de a-l critica pe Markus o făcea să se apropie și mai mult de el. Că aceasta îi unea și mai strâns în lumea aflată la adăpost de neînțelegerea celorlalți. Ieșind din birou, Chloé și-a spus că era o proastă. Își dorea atât de mult să aibă niște raporturi privilegiate cu Nathalie, numai că, iată, se înșelase ca o tâmpită. Totuși era adevărat că era uimită. Și avea dreptul să o spună, nu?

Și, pe urmă, nu era singura. Exista ceva distonant în însăși ideea relației lor. Nu pentru că nu l-ar aprecia pe Markus, nici măcar pentru că îl găsea respingător, ci pentru că pur și simplu nu și-l putea imagina alături de o femeie. Îl considerase mereu ca pe un extraterestru printre oameni. În vreme ce Nathalie fusese pentru ea un fel de ideal feminin. Astfel relația lor o deranja și o determina să aibă reacții instinctive. Știa că nu dovedise delicatețe, dar când toată lumea o întreba: „Ei? Ai noutăți?", simțea că poziția ei privilegiată putea să capete valoare. Și că respingerea lui Nathalie avea, poate, să-i permită să acceadă la alte afinități.

87

Pretexte folosite de colegi pentru a merge să-l vadă pe Markus:

Aș vrea, vara asta, împreună cu soția
să merg în vacanță în Suedia. Ce mă sfătuiești?

Ai o gumă de șters?

Ah, iartă-mă, am greșit biroul.

Tot la 114 lucrezi?

Îți merge intranetul?

Totuși povestea asta cu acel compatriot al tău care a murit înainte să se bucure de succesul trilogiei sale e o nebunie curată.

88

În mijlocul după-amiezii, Nathalie și Markus au făcut o pauză împreună, întâlnindu-se pe terasa de pe acoperiș. Devenise refugiul lor, peștera lor. De cum s-au privit, au înțeles că avea loc ceva neobișnuit. Că amândoi erau ținta curiozității celorlalți. Au început să râdă de această tâmpenie și s-au îmbrățișat, cea mai bună modalitate din lume pentru a crea tăcere. Nathalie i-a șoptit că ar vrea să-l întâlnească în acea seară și că ar vrea să fie seară chiar acum. Era ceva frumos, era ceva duios, de o intensitate neobișnuită. Markus a fost jenat să explice că nu era liber. O ecuație atroce: începea să considere inutilă orice secundă petrecută departe de Nathalie și totuși nu putea să anuleze cina cu directorul. Nathalie s-a mirat, dar nu a îndrăznit să-l întrebe despre ce este vorba. Și, mai ales a fost surprinsă să se găsească brusc într-o poziție fragilă, de așteptare. Markus i-a explicat că ia cina cu Charles.

– Diseară? Ți-a propus să cinezi cu el?

În acel moment nu știa dacă trebuie să râdă sau să se înfurie. Charles nu avea dreptul să cineze cu un membru al grupului ei fără să o prevină măcar. A înțeles imediat că invitația nu avea nimic de a face

cu serviciul. Până acum, Markus nu încercase să analizeze serios subita motivație a angajatorului său. La urma urmei, era plauzibil: făcea treabă bună cu 114.

– Și ți-a spus de ce vrea să cineze cu tine?

– Ăăăă... da... voia să mă felicite...

– Și nu ți s-a părut bizar? Ți-l imaginezi cinând cu fiecare angajat pe care vrea să-l felicite?

– Știi, totdeauna mi s-a părut atât de bizar, încât nu mai găsesc nimic bizar în ceea ce-l privește.

– E adevărat. Ai dreptate.

Nathalie adora felul în care Markus se raporta la lucruri. Putea părea o naivitate, dar nu era. Avea o blândețe copilărească în a accepta situațiile, inclusiv pe cele neobișnuite. Markus s-a apropiat de ea și a sărutat-o. Era cel de-al patrulea sărut al lor, cel mai firesc. La începutul unei relații, am putea aproape să analizăm fiecare sărut. Totul se detașează perfect într-o amintire care progresează lent în confuzia repetițiilor. Nathalie a hotărât să nu spună nimic referitor la Charles și la motivul lui grotesc. Markus va descoperi el însuși ce se ascundea îndărătul acestei cine.

89

Markus trecuse pe acasă ca să se schimbe pentru că întâlnirea cu directorul era la ora 21. A ezitat, ca de obicei, între mai multe sacouri. A optat pentru cea mai profesională vestimentație. Cea mai serioasă,

ca să nu spunem cea mai sinistră. Părea un cioclu în vacanță. În momentul în care trebuia să ia RER-ul a avut o problemă. Pasagerii începeau deja să se agite. Nu erau bine informați. Ardea undeva? O încercare de suicid? Nimeni nu știa cu adevărat. Panica a cuprins vagonul în care se afla Markus și acesta se gândea mai ales că avea să-l facă să aștepte pe angajatorul său. Și chiar așa se întâmpla. Charles se instalase la masă de vreo zece minute și a băut un pahar cu vin roșu. Era enervat, ba chiar foarte enervat fiindcă nimeni nu îl făcuse să aștepte astfel. Și, cu siguranță, nu un angajat a cărui existență o ignora până în acea dimineață. Totuși, în mijlocul acestei enervări se contura un alt sentiment. Același sentiment pe care îl simțise și dimineață, dar de data aceasta apărea cu o intensitate sporită. Acest bărbat era capabil de orice. Cine ar îndrăzni să ajungă târziu la o asemenea întâlnire? Cine era în stare să sfideze astfel autoritatea? Nu mai era nimic de adăugat. Chiar o merita pe Nathalie. Incontestabil. Chimic. Matematic.

Uneori, când ești în întârziere, se spune că nu folosește la nimic să alergi. Se spune că treizeci sau treizeci și cinci de minute e totuna. Atunci măcar să adaugi puțină așteptare celuilalt și să eviți să ajungi transpirat. Asta a hotărât Markus. Nu voia să apară nădușit și roșu la față. Știa: de îndată ce alerga puțin, arăta ca un nou-născut. Astfel, a ieșit din metrou, terifiat de ideea de a fi întârziat atât de mult (și de a nu putea să se scuze, căci nu avea numărul de mobil

al directorului său), ci să meargă. Așa s-a prezentat la cină, practic după o oră de când stabiliseră întâlnirea, calm, foarte calm. Haina neagră sublinia efectul unei aluri mortuare. Ceva în genul filmelor sumbre în care eroii apar în tăcere din umbră. Charles aproape că isprăvise o sticlă de vin roșu așteptând. Asta îl transformase într-un romantic, într-un nostalgic. Nici măcar nu a mai ascultat scuzele lui Markus referitoare la RER. Sosirea lui era grația întruchipată.

Și seara avea să navigheze pe triumful acestei prime impresii.

90

Bernard Blier, referitor la Pierre Richard
în Marele Blond cu un pantof negru.

E tare. E tare de tot.

91

În timpul cinei, Markus a fost surprins de atitudinea lui Charles. Acesta se bâlbâia, gângăvea, bolborosea. Era incapabil să ducă la bun sfârșit o frază. Izbucnea brusc în hohote de râs, dar niciodată în clipa

în care interlocutorul lui încerca să fie amuzant. Parcă se afla într-un decalaj față de momentul prezent.

– Vă simțiți bine? a îndrăznit la un moment dat Markus.

– Bine? Eu? Știți, de ieri, mi-e bine mereu. Mai ales acum.

Incoerența acestui răspuns a confirmat impresia lui Markus. Charles nu devenise complet nebun. Simțea prea bine că bătea câmpii, exceptând rarele sclipiri de luciditate. Dar nu se putea stăpâni. Fusese victima unui scurtcircuit. Suedezul din fața lui îi bulversase viața, îi dăduse peste cap sistemul. Lupta să revină la realitate. Markus, al cărui trecut era, totuși, puțin euforic, începea să fie convins că această cină este cea mai sinistră din viața lui. Și pe bună dreptate. Cu toate acestea, nu și-a putut înfrâna ivirea unei compasiuni, a dorinței de a ajuta un om care își pierduse echilibrul.

– Pot să vă ajut cu ceva?

– Da, desigur Markus... am să mă gândesc, drăguț din partea dumneavoastră. E adevărat, sunteți o persoană amabilă... se vede... după cum mă priviți... nu mă judecați... înțeleg totul... înțeleg totul acum...

– Ce anume înțelegeți?

– Păi, înțeleg din punctul de vedere al lui Nathalie. Cu cât vă privesc mai mult, cu atât înțeleg mai bine tot ceea ce nu sunt.

Markus și-a pus paharul pe masă. Începuse să bănuiască deja că totul putea să aibă o legătură cu Nathalie. Împotriva oricărei așteptări, prima senzație

a fost una de ușurare. Era pentru prima dată când îi vorbea despre ea. Exact în acel moment, Nathalie a fost extirpată din zona fanteziei. Intra în partea reală a vieții sale.

– O iubesc. Știți că o iubesc? a continuat Charles.

– Cred mai ales că ați băut foarte mult.

– Și? Beția nu va schimba nimic. Luciditatea mea este cât se poate de reală. Luciditatea mea în legătură cu tot ceea ce nu sunt. Privindu-vă, îmi dau seama în ce măsură mi-am ratat viața... în ce măsură m-am plasat mereu în superficialitate și în compromisul permanent... o să vi se pară o nebunie, dar am să vă spun ceea ce nu am spus nimănui: aș fi vrut să fiu artist... da, știu, cunosc refrenul... dar, adevărat vă spun, când eram puști, adoram să vopsesc bărci mici... era felul meu de a fi fericit... aveam o întreagă colecție de gondole în miniatură... petreceam ore în șir ca să le vopsesc... să fiu extrem de precis în orice detaliu...cât de mult mi-aș fi dorit să fac asta în continuare... să îmi petrec viața în acest fel de frenezie calmă... și în loc de toate acestea, mă îmbuib cu Krisprolls cât e ziua de lungă... iar zilele acestea nu se mai sfârșesc... seamănă una cu cealaltă de parcă ar fi chinezoaice... iar viața mea sexuală... soția mea... în fine, această chestiune... nu vreau să vorbesc despre asta... îmi dau seama de toate... vă privesc și înțeleg...

Charles și-a întrerupt brusc monologul. Markus era jenat. Nu este niciodată ușor să primești confidențele unui necunoscut și încă și mai dificil atunci

când este vorba de propriul angajator. Nu-i mai rămânea decât umorul pentru a încerca să detensioneze atmosfera.

– Ați văzut toate acestea numai privindu-mă? Chiar aceasta este impresia pe care v-o produc? Într-un timp atât de scurt...

– În plus aveți și umor. Sunteți un geniu, într-adevăr. Au existat Marx, Einstein și acum dumneavoastră.

Markus nu a avut replică pentru această ieșire excesivă. Din fericire a venit chelnerul.

– Ați ales?

– Da, am să iau niște carne. În sânge.

– Și eu, pește.

– Foarte bine, domnilor.

Nici nu făcuse doi metri, când Charles l-a chemat din nou.

– Până la urmă, voi comanda ceea ce a cerut domnul. Tot pește.

– Foarte bine, am notat, a spus chelnerul plecând.

– Am hotărât să fac totul asemenea dumneavoastră, a mărturisit Charles după o clipă de tăcere.

– Să faceți totul asemenea mie?

– Da, ca și cum mi-ați fi mentor.

– Să știți că nu este mare lucru de făcut ca să fiți ca mine.

– Nu sunt de acord. De exemplu, haina dumneavoastră. Aveți un stil unic. Totul este gândit, se vede că nu lăsați nimic la voia întâmplării. Iar asta este important pentru femei. Mmm, pentru ele contează, nu?

– Ăăă, da, nu știu. Pot să v-o împrumut dacă vreți.

– Iată! Şi asta vă este specific: sunteţi amabilitatea întruchipată. Spun că îmi place haina dumneavoastră şi imediat îmi propuneţi să mi-o împrumutaţi. Este atât de frumos. Îmi dau seama că nu am împrumutat suficient de mult hainele mele. Toată viaţa am fost un egoist al hainelor.

Markus a înţeles că tot ceea ce spunea va fi în mod necesar genial. Bărbatul din faţa lui îl privea printr-un filtru de admiraţie, ca să nu spună: veneraţie. Ca să îşi continue investigaţia, Charles a spus:

– Mai vorbiţi-mi despre dumneavoastră.

– Ca să vă spun totul: nu prea mă gândesc la ceea ce sunt.

– Iată! Asta e! Eu mă gândesc prea mult. Mă întreb prea mult ce gândesc ceilalţi. Trebuia să fiu mai stoic.

– Pentru asta trebuia să vă fi născut în Suedia.

– O! Ce amuzant! Ar trebui să mă învăţaţi să fiu la fel de amuzant ca dumneavoastră. Ce simţ al replicii! Beau în sănătatea dumneavoastră! Vă mai torn?

– Nu, cred că am băut deja destul.

– Şi ce simţ al controlului! Bine, decid să nu procedez ca dumneavoastră. Îmi permit o distanţare.

Atunci a sosit chelnerul cu cei doi peşti şi le-a urat poftă bună. Au început să mănânce. Brusc, Charles şi-a ridicat privirea din farfurie:

– Sunt cu adevărat idiot. Totul este idiot.

– Ce anume?

– Urăsc peştele.

– Ah...

– Şi totuşi există ceva încă şi mai rău decât asta.

– A, da?

– Da, sunt alergic la pește.

– ...

– Asta e. Nu aș putea să fiu niciodată ca dumneavoastră. Nu voi putea să fiu niciodată cu Nathalie. Totul din cauza peștelui.

92

Câteva precizări despre alergia la pește

Alergia la pește nu este atât de rară. În țara noastră este pe locul al patrulea. Atunci când ești alergic, întrebarea care se pune este să știi dacă ești alergic la un singur soi de pește sau la mai multe. În practică, jumătate din pacienții alergici la un soi de pește sunt, de asemenea, alergici și la alte soiuri de pește. Acest lucru impune să fie realizate mai multe teste de piele pentru a cerceta alergiile multiple, iar uneori se fac teste de provocare (cu alimentul în chestiune) în cazul în care testele pe piele nu ar fi relevante. Ne putem, de asemenea, întreba, dacă anumite soiuri de pește creează mai puține alergii decât altul. Pentru a răspunde la această întrebare, o echipă de cercetători a comparat gradul de reactivitate multiplă a nouă pești: nisetrul (sau morunul proaspăt), somonul, merlanul, macroul, tonul, heringul, bibanul, halibutul și calcanul.

A rezultat că tonul și macroul (ambii din familia scombride) sunt cel mai bine tolerați, peștii plați, halibutul și calcanul, aflându-se pe locul doi. În schimb, morunul, somonul, merlanul, heringul și bibanul prezintă o reactivitate multiplă importantă, ceea ce înseamnă că o persoană alergică la unul dintre acești pești are șanse foarte mari să fie alergică și la ceilalți pești menționați.

93

După această prezentare referitoare la alergiile cauzate de pește, cina a fost învăluită în tăcere. Markus a încercat de mai multe ori să relanseze discuția, dar în zadar. Charles nu mânca nimic și se mulțumea să bea. Păreau un cuplu de bătrâni care nu mai au nimic să-și spună. Care se lasă purtați de o formă de meditație interioară. Timpul trece în liniște (și astfel trec și anii).

Odată ieșiți din restaurant, Markus a fost obligat să-și sprijine directorul. Nu putea să șofeze în această stare. A vrut să-l urce într-un taxi, cât mai repede posibil. Era grăbit să isprăvească, în fine, calvarul acestei seri. Vestea proastă era că Charles părea înviorat de aerul rece al serii. Era gata pentru încă o rundă.

– Nu mă lăsați, Markus. Mai vreau să stau de vorbă cu dumneavoastră.

– Dar vreme de o oră nu aţi rostit un cuvânt. Şi pe urmă aţi băut prea mult, ar fi mai bine să mergeţi acasă.

– O, încetaţi o clipă să fiţi serios! Chiar mă obosiţi. O să mai bem un ultim pahar şi gata. E un ordin!

Markus nu a avut de ales.

S-au dus într-un loc în care oameni de o anumită vârstă se ating de o manieră lascivă. La drept vorbind nu era o discotecă, dar semăna cu aşa ceva. Aşezaţi pe o banchetă roz au comandat două ceaiuri. În spatele lor trona o litografie neclară, un fel de natură moartă, însă cu adevărat moartă. Acum, Charles părea mai calm. O nouă cădere. Pe chip i se citea oboseala extremă. Când se gândea la anii petrecuţi, îşi amintea de întoarcerea lui Nathalie după drama prin care trecuse. De ce suntem atât de marcaţi de un detaliu, de un gest, care fac din acele clipe infime centrul însuşi al unei epoci? În amintirile sale, chipul lui Nathalie eclipsa cariera şi viaţa lui de familie. Putea să scrie o carte despre genunchii lui Nathalie, însă era incapabil să spună care este cântăreţul preferat al fiicei sale. Pe atunci, avea un motiv. Înţelegea că nu era pregătită să trăiască altceva. Dar în sinea lui nu încetase să spere. Astăzi totul i se părea lipsit de interes: viaţa lui era sinistră. Se simţea opresat. Suedezii erau crispaţi din cauza crizei financiare. Islanda fusese pe marginea falimentului, iar aceasta fragilizase numeroase certitudini. Simţea cum creşte ura faţă de patroni. Asemenea altor şefi de firmă putea să fie, cine ştie, sechestrat într-un

prezumtiv conflict social. Şi mai era şi soţia lui. Nu îl înţelegea. Vorbeau atât de mult despre bani, încât i se întâmpla să o confunde cu proprii creditori. Totul se amesteca în acest univers insipid, în care feminitatea însăşi era un vestigiu, în care nimeni nu mai avea timp să facă zgomot cu tocurile ascuţite. Tăcerea din fiecare zi anunţa tăcerea eternă. Din această cauză îşi pierdea controlul la gândul că Nathalie, cu un alt bărbat...

A evocat toate acestea cu multă sinceritate. Markus a înţeles că trebuia să vorbească despre Nathalie. Un prenume feminin, iar noaptea părea nesfârşită. Dar ce să spună despre ea? Abia o cunoscuse. Ar fi putut pur şi simplu să mărturisească: „Greşiţi... nu se poate spune cu adevărat că suntem împreună... pentru moment este vorba de o poveste de trei sau patru săruturi... ba mai mult, să vă spun despre cât de stranii sunt toate acestea..." Dar nu putea articula nici un sunet. Acum îşi dădea seama că îi venea greu să vorbească despre ea. Directorul îşi pusese capul pe umărul lui şi îl îndemna la confidenţe. Atunci Markus s-a străduit să povestească, la rândul lui, propria versiune a vieţii sale cu Nathalie. Exegeza lui asupra tuturor momentelor nathaliene. Pe neaşteptate, a fost brusc asaltat de o mulţime de amintiri. Momente fugare, petrecute mai înainte, cu mult mai înainte de pulsiunea sărutului.

Era vorba de prima lor întâlnire. Cu ea susţinuse interviul de angajare. „Nu aş putea niciodată să lucrez cu o asemenea femeie", îşi spusese el imediat.

Nu strălucise, dar Nathalie fusese anunțată că trebuie să angajeze un suedez. Markus era acolo din cauza unei chestiuni de procentaj. Nu își imaginase vreodată. Pentru el, prima impresie îl urmărise luni de-a rândul. Revedea felul în care Nathalie își aranja șuvițele de păr după ureche. Această mișcare îl fascinase. Cu prilejul ședințelor grupului lor, sperase să o repete, dar nu, fusese un moment de grație unic. Se gândea și la alte gesturi, precum cel de a așeza dosarele pe marginea mesei sau de a-și umezi buzele înainte să bea ori pauza pe care o lua între două fraze, felul în care pronunța uneori „s"-ul, mai ales la sfârșitul programului, zâmbetul ei de politețe, ori un mulțumesc sau tocurile ascuțite. O, da, tocurile ascuțite care sanctificau pulpele. Detesta mocheta firmei, iar într-o bună zi chiar se întrebase: „Oare cine a putut inventa mocheta?" Și alte, alte lucruri. Da, își aducea aminte totul și Markus își dădea seama că acumulase în el multă fascinație pentru Nathalie. Fiecare zi alături de ea fusese cucerirea supremă, dar prefăcută a unui veritabil imperiu al inimii.

Cât timp vorbise despre ea? Nu știa. Întorcând capul, a observat că Charles adormise. Ca un copil care adoarme ascultând o poveste. Ca să nu răcească, l-a acoperit cu haina sa – atenție delicată. În tăcerea ce se reinstalase, l-a privit pe acel bărbat la a cărui putere visa uneori. El, care simțise atât de des plămânii strânși într-o menghină, care invidiase viața celorlalți, își dădea seama că nu era cel mai nefericit. Că îi plăcea până și rutina lui. Spera să fie cu Nathalie, deși în caz contrar

nu s-ar prăbuși. Febril, fragil pe moment, Markus avea o oarecare putere lăuntrică. La ce bun să te iriți când totul este absurd? Se întreba uneori, desigur foarte influențat de lectura lui Cioran. Viața poate fi frumoasă atunci când știi că deții inconvenientul de a te fi născut. Imaginea lui Charles adormit confirma sentimentul de siguranță care avea să crească în el cu încă și mai mare intensitate.

Două femei de vreo cincizeci de ani s-au apropiat de ei, încercând să intre în vorbă, dar Markus le-a făcut semn să nu facă zgomot. Era totuși un local în care se asculta muzică. Charles s-a ridicat în cele din urmă, mirat să deschidă ochii în acel cocon roz. A văzut fața lui Markus care îl veghease și a constatat că era învelit cu haina acestuia. Era timpul să plece. Se făcuse dimineață. Au ajuns împreună la birou. Ieșind din ascensor s-au despărțit strângându-și mâinile.

94

Puțin mai târziu, în aceeași dimineață, Markus s-a îndreptat spre automatul de cafea. A observat imediat cum colegii îi făceau loc să treacă. Era Moise în fața Mării Roșii. Metafora poate părea exagerată, însă trebuie să înțelegem ce se întâmplă. Markus, un funcționar pe cât de discret, pe atât de tern, despre care se putea spune că este un oarecare, se afla în situația ca,

în mai puțin de o zi, să iasă cu una dintre cele mai frumoase femei din firmă, dacă nu cumva cu cea mai frumoasă (și că femeia respectivă era considerată ca fiind moartă pentru seducție) și să cineze cu patronul. Fuseseră văzuți sosind împreună dimineața, destul pentru a evoca o bârfă tendențioasă. Mult pentru un singur om. Toată lumea îl saluta, i se adresau întrebări: Ești bine azi? Dosarul 114 merge? Dintr-odată se interesau de nenorocitul acela de dosar ca și de cea mai simplă respirație a sa. Așa încât, pe la mijlocul dimineții, lui Markus mai să îi vină rău. Adăugată unei nopți albe, transformarea era prea brutală. Ca și cum în câteva minute concentrase toți anii de impopularitate. Desigur nimic nu era firesc. Trebuia să fie ceva suspect aici. Se spunea că este o „cârtiță" a guvernului suedez, că era fiul celui mai important acționar, că era grav bolnav, că era foarte cunoscut în țara sa ca un actor porno, că fusese ales să reprezinte umanitatea pe planeta Marte și că era un intim al lui Natalie Portman.

95

Declarația lui Isabelle Adjani pe platoul televizat al lui Bruno Masure în 18 ianuarie 1987

„Pentru mine este îngrozitor să fiu obligată astăzi să vin aici ca să spun «nu sunt bolnavă» ca și cum aș spune «nu sunt vinovată de crimă»."

96

Nathalie și Markus s-au întâlnit să ia prânzul. Era obosit, însă ochii rămâneau larg deschiși. Ea încă nu își revenise după momentul aflării că avusese o cină prelungită până în zori. Poate că lucrurile se întâmplau mereu astfel? Așa încât nimic nu era în ordinea prevăzută. Nathalie ar fi vrut să râdă de toate acestea. Dar nu prea o bucura ceea ce vedea. Se simțea crispată, jenată de agitația din jur. Își amintea de meschinăria oamenilor după moartea lui François. De stânjenitoarele dovezi de compasiune. Era poate o țicneală, dar vedea aici niște urme ale colaboraționismului: „Dacă ar avea loc un nou război, totul ar fi exact la fel." Sentimentul ei era poate exagerat, dar viteza zvonului coroborată cu un dram de rea-voință îi inspirau un dezgust care aducea în actualitate acea perioadă tulbure.

Nu pricepea de ce relația ei cu Markus stârnea atâta interes. Din cauza lui? De ceea ce răspândea în jurul lui? Astfel erau percepute legăturile puțin raționale? Dar este absurd: unde există mai puțină logică decât într-o afinitate? De la ultima discuție cu Charles, lui Nathalie nu i se potolise mânia. Cine se credeau ei toți? Transforma ocheadele tuturor în agresiuni.

– Abia ne-am sărutat și am impresia că toată lumea mă detestă, a spus ea.

– Iar pe mine toată lumea mă adoră!

– E ciudat...

– E de ajuns să nu-ți pese. Citește meniul. Asta e important. La antreu vrei andive cu roquefort sau supa zilei? Asta contează.

Cu siguranță că avea dreptate, totuși nu reușea să se relaxeze. Nu înțelegea de ce reacționa atât de violent. Poate că avea nevoie de timp ca să-și dea seama că totul se raporta la cristalizarea sentimentului său. Era o senzație vertiginoasă pe care Nathalie o transforma în agresivitate. Față de toți și, mai ales, față de Charles:

– Știi, cu cât mă gândesc mai mult, cu atât mi se pare că reacția lui Charles este jenantă.

– Cred că te iubește, asta-i tot.

– Nu este un motiv să facă tot circul acesta cu tine.

– Liniștește-te, nu este grav.

– Nu pot să mă calmez, nu pot...

Nathalie l-a anunțat că va merge la Charles după ce vor lua prânzul, ca să se isprăvească odată cu tot circul. Markus a preferat să-i domolească hotărârea. A păstrat un moment de tăcere pe care ea l-a întrerupt cu o mărturisire:

– Iartă-mă, m-am enervat...

– Nu-i nimic. Și, pe urmă, știi, actualitatea evoluează repede... peste două zile nu se va mai vorbi despre noi... tocmai a venit o nouă secretară și cred că lui Berthier îi place de ea... așa că, vezi...

– Nu ar fi o știre în exclusivitate. Berthier se năpustește asupra a tot ce mișcă.

– Da, este adevărat. Dar aici este vorba de altceva. Îți aduc aminte că tocmai s-a însurat cu contabila... așa că nu este scutit de mica bârfă.

– Cred mai ales că m-am rătăcit.

Rostise această frază pe un ton brutal. Fără nici o tranziţie. Instinctiv, Markus a luat o bucăţică de pâine şi a început să o fărâmiţeze în palmă.

– Ce faci? l-a întrebat Nathalie.

– Ca în *Degeţel*. Dacă te-ai rătăcit, trebuie să laşi în urma ta, pe acolo pe unde treci, firimituri de pâine. Aşa poţi să găseşti drumul la întoarcere.

– Care să mă aducă aici... la tine, presupun?

– Da. Numai că îmi este foame şi, aşteptându-te, am hotărât să mănânc firimiturile.

97

Ce a ales Nathalie pentru antreu
la prânzul pe care l-a luat cu Markus

Supa zilei[1]

98

Charles nu mai era deloc aceeaşi persoană care petrecuse o noapte la cina cu Markus. Pe la mijlocul

[1] Nu am putut să obţinem detalii cu privire la compoziţia exactă a supei.

dimineții, își revenise și regreta atitudinea sa. Încă se mai întreba de ce își pierduse rațiunea încercând să-l descifreze pe suedez. Poate că nu era genul care să se simtă bine în pielea lui, suferea din cauza unor angoase diverse, dar nu era un motiv ca să reacționeze astfel. Și mai ales în fața unui martor. Îi era rușine. Asta îl făcea să fie agresiv. Asemenea unui amant care poate deveni violent după o performanță sexuală nereușită. A început să facă niște flotări, însă chiar în acel moment a intrat Nathalie. Charles s-a ridicat.

– Ai fi putut să bați la ușă, a spus el sec.

S-a îndreptat spre el, așa cum o făcuse când l-a sărutat pe Markus.

Numai că de data asta l-a pălmuit.

– Gata. Am făcut-o.

– Stai puțin că nu merge așa! Pot să te dau afară pentru asta.

Charles își mângâia obrazul lovit. Și repeta amenințarea tremurând.

– Iar eu te pot da în judecată pentru hărțuire. Vrei să-ți arăt e-mailurile pe care mi le-ai trimis?

– De ce îmi vorbești astfel? Întotdeauna ți-am respectat viața privată.

– Da, așa este. Fă-ți numărul. Voiai numai să te culci cu mine.

– Sincer, nu înțeleg.

– Iar eu nu înțeleg ce ai de gând să faci cu Markus.

– Totuși am dreptul să iau cina cu un angajat!

– Da, ei bine, gata! Pricepi? a țipat ea.

I-a făcut incredibil de bine și încă ar mai fi vrut să se descarce. Reacția ei era excesivă. Apărându-și astfel relația cu Markus, își trăda propria tulburare. Această tulburare pe care tot nu o putea defini. Dicționarul Larousse se oprește acolo unde începe inima. Și aceasta era poate motivul pentru care Charles încetase să mai citească definițiile. Nu mai era nimic de spus doar să lași să vorbească reacțiile primare.

În momentul în care Nathalie se pregătea să iasă din birou, Charles a spus:

– Am cinat cu el pentru că voiam să-l cunosc... să pricep cum ai putut să alegi un bărbat atât de urât, atât de insignifiant. Pot să înțeleg că mă respingi, dar asta, vezi, tu, nu am să înțeleg niciodată...

– Taci!

– Să nu crezi că am să las lucrurile așa. Tocmai am vorbit cu acționarii. Dintr-un minut sau altul, Markus al tău va primi un post foarte important. O propunere al cărui refuz ar însemna sinucidere. Singurul mic inconvenient este că postul este la Stockholm. Dar mă gândesc la salariul pe care îl va avea și cred că ezitarea va fi trecătoare.

– Ești jalnic. Mai ales că nimic nu mă oprește să demisionez și să-l urmez.

– Nu poți face așa ceva! Îți interzic.

– Chiar mă întristezi, zău ...

– Nu-i poți face asta nici lui François!

Nathalie l-a privit fix. Charles a vrut să se scuze imediat, știa că mersese prea departe. Dar nu se putea mișca. Nici ea. Această ultimă propoziție îi paraliza. În cele din urmă a părăsit, încet, biroul lui Charles fără să spună vreo vorbă. A rămas singur cu certitudinea că o pierduse definitiv. S-a îndreptat spre fereastră ca să privească hăul ce se căsca înaintea lui, îmbiindu-l.

99

Odată ajunsă în birou, Nathalie și-a consultat agenda. A sunat-o pe Chloé ca să-i anuleze toate întâlnirile.

– Dar nu se poate! Peste o oră vei conduce o comisie.

– Da, știu, a întrerupt-o Nathalie. Bun, foarte bine, te sun mai târziu.

Și a închis nemaiștiind ce să facă. Era o ședință foarte importantă și îi luase mult ca să o pregătească. Însă era evident că nu va mai putea lucra în această firmă după toate cele întâmplate. Și-a amintit de momentul în care venise pentru prima dată în această clădire. Era încă tânără. Își amintea perioada de la început, sfaturile pe care i le dădea François. Poate asta fusese cel mai greu de suportat de când murise. Absența bruscă și violentă a discuțiilor pe care le aveau. Moartea acelor clipe în care vorbești despre viața

celuilalt, în care o comentezi. Se afla singură pe marginea prăpastiei și simțea că fragilitatea pune stăpânire pe ea. Că vreme de trei ani jucase comedia cea mai patetică. Că în sinea ei nu fusese niciodată convinsă că vrea să trăiască. Se simțea vinovată, în mod absurd vinovată, gândindu-se la moartea soțului ei. Ar fi trebuit să-l rețină, să-l împiedice să iasă să alerge. Nu acesta era rolul unei soții? Să facă în așa fel încât să-și oprească soțul să alerge. Ea ar fi trebuit să-l rețină, să-l îmbrățișeze, să-l iubească. Ar fi trebuit să lase de o parte cartea, să-și întrerupă lectura, în loc să-i permită să-și piardă viața.

Acum furia i se mai potolise. Și-a privit o clipă biroul, apoi a pus câteva lucruri într-o sacoșă. A oprit computerul și a plecat. S-a bucurat că nu s-a întâlnit cu nimeni, că nu a fost obligată să rostească vreun cuvânt. Fuga ei trebuia să fie una tăcută. A luat un taxi și i-a cerut șoferului să o ducă la gara Saint-Lazare. Și-a cumpărat bilet. În momentul în care trenul s-a pus în mișcare a început să plângă.

100

Orarul trenului Paris–Lisieux luat de Nathalie

Plecare: 16:33 – Paris Saint-Lazare
Sosire: 18:02 – Lisieux

101

Dispariția lui Nathalie a blocat lucrul pe un întreg etaj. Trebuia să modereze cea mai importantă ședință trimestrială. Plecase fără să lase nicio instrucțiune, fără să prevină pe cineva. Unii bombăneau pe culoare, criticând lipsa ei de profesionalism. În câteva minute, încrederea de care se bucura a scăzut în mod lamentabil: hegemonia prezentului asupra unei reputații câștigate de-a lungul anilor. Cum toată lumea știa de relația ei cu Markus, treceau mereu pe la el prin birou: „Știi unde este?" Trebuia să mărturisească: nu știa. Și asta înseamnă: „Nu, nu am nicio relație specială cu ea. Nu am știință de locurile prin care bântuie." Era penibil să trebuiască să se justifice astfel. Prin acest incident își va pierde capitalul acumulat în ajun. Era ca și cum își aminteau dintr-odată că nu este atât de important. Și se întrebau cum de au putut crede, fie și preț de o clipă, că s-ar fi numărat printre intimii lui Nathalie Portman.

Încercase de mai multe ori să o sune. Fără succes. Telefonul era închis. Nu putea lucra. Se învârtea ca un leu în cușcă. Nu dura prea mult, dată fiind micimea biroului său. Ce să facă? Încrederea obținută în ultimele zile se destrămase rapid. Își amintea, iar și iar, prânzul luat împreună: „Important este să știi ce iei la antreu" spusese el. Cum de putuse debita așa ceva? Nu ar fi trebuit să se străduiască prea mult. Nu fusese la înălțime. Și totuși ea spusese că se rătăcise,

iar el, cocoţat pe norul lui, nu fusese în stare decât să însăileze nişte fraze uşurele. *Neghiniţă!* În ce lume trăia? Nu într-una în care femeile îi lasă adresa înainte să fugă! Totul era numai din cauza lui, e clar. Punea femeile pe fugă. Dacă se adevereşte, avea să devină călugăriţă. Să ia trenuri şi avioane ca să scape de aerul pe care îl respira el. Îi era rău. Îi era rău pentru că procedase anapoda. Sentimentul iubirii este sentimentul cel mai culpabilizant. Poţi gândi că toate rănile celuilalt sunt provocate de tine. Ne putem gândi chiar, bine instalaţi în nebunie ca într-o mişcare aproape demiurgică, să fim în inima inimii celuilalt. Că viaţa se rezumă la un vas închis de valve pulmonare. Lumea lui Markus era cea a lui Nathalie. Era o lume completă şi totalitară în care el era vinovat de tot şi de nimic.

Iar lumea simplă îi revenea lui. Încet a reuşit să îşi calmeze mintea. Să ţină balanţa dreaptă între alb şi negru. S-a gândit la tandreţea clipelor petrecute împreună. Această tandreţe foarte reală nu putea să dispară pur şi simplu. Teama de a o pierde pe Nathalie îi tulburase mintea. Angoasa lui se datora fragilităţii, acelei fragilităţi care putea de asemenea să fie farmecul lui. Din înlănţuirea fragilităţilor poate rezulta o forţă. Nu ştia ce să facă, nu mai voia să muncească, nu se mai gândea în mod rezonabil la munca lui. Voia să fie nebun şi el, să ia un taxi şi să se urce în primul tren.

102

Atunci l-a chemat directorul de la Resurse Umane. Hotărât lucru, toată lumea voia să-l vadă. A mers fără nicio teamă. Se isprăvise cu teama de autoritate. De câteva zile, totul se transformase în intrigă. Domnul Bonivent l-a primit cu un zâmbet larg. Acest zâmbet echivalează cu o grimasă, a gândit Markus imediat. Pentru un director de Resurse Umane important este să pară preocupat de cariera unui angajat ca și cum ar fi vorba de propria-i viață. Markus a constatat că Bonivent își merita postul:

– A, domnul Lundell... mă bucur să vă văd. Știți, vă urmăresc de ceva timp...

– A, da? a răspuns Markus convins (pe drept cuvânt) că bărbatul tocmai a descoperit că el, Markus, există.

– Desigur, progresele fiecărui angajat sunt importante pentru mine... și chiar trebuie să vă mărturisesc faptul că am o reală prețuire pentru dumneavoastră. Pentru felul dumneavoastră de a fi discret, o persoană care nu cere niciodată nimic. E simplu, dacă nu aș fi fost conștiincios, ei bine, nu aș fi sesizat prezența dumneavoastră în firma noastră...

– Ah...

– Sunteți angajatul pe care orice angajator visează să îl aibă.

– Drăguț din partea dumneavoastră. Puteți să îmi spuneți de ce m-ați chemat?

– Ei, așa sunteți dumneavoastră! Eficace, eficace! Să nu pierdem timpul! Dacă toată lumea ar fi ca dumneavoastră!

– Așadar?

– Bine... o să vă relatez deschis cum stau lucrurile: conducerea vă propune un post de director de grup. Cu o importantă mărire de salariu, se înțelege. Sunteți un element esențial în repoziționarea strategică a firmei noastre... trebuie să vă spun că această promovare mă mulțumește... fiindcă este ceva timp de când o susțin.

– Mulțumesc... nu știu ce să spun.

– Atunci, desigur, vom face toate demersurile administrative pentru transfer.

– Transfer?

– Da. Postul este la Stockholm. La dumneavoastră acasă.

– Dar nici nu se pune problema să mă reîntorc în Suedia. Mai bine la ANOFM[1] decât în Suedia.

– Dar...

– Nu există niciun dar...

– Ba da, cred că nu aveți de ales.

Markus nu s-a mai obosit să răspundă și a părăsit biroul fără să scoată un cuvânt.

---

[1] Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (n. tr.).

103

Cercul paradoxurilor

Creat la sfârșitul anului 2003 în scopul de a face cunoscut ANDRU[1] celor angajați în cadrul Resurselor Umane care nu erau membri ai acestei asociații, Cercul paradoxurilor reunește directorii departamentelor de Resurse Umane o dată pe lună pentru a dezbate o chestiune care îi privește pe aceștia și care constituie centrul contradicțiilor firmei. Întâlnirile vor să fie în mod inteligent iconoclaste: este dezbătut un subiect sensibil pe un ton profesional, dar detașat. Umorul este bine-venit, nu însă și limba de lemn![2]

104

De obicei, Markus își trecea vremea pe culoare. Totdeauna considerase aceste plimbări ca pe o pauză. Putea pur și simplu să se ridice și să spună: „Merg să-mi dezmorțesc picioarele", așa cum unii ies să fumeze o țigară. Dar în momentul acesta se isprăvise cu nonșalanța. Alerga. Era atât de straniu să îl vezi

---

[1] Asociația Națională a Directorilor de Resurse Umane.

[2] Tema pentru marți, 13 ianuarie 2009: „Recunoașterea într-o perioadă de criză: prioritate individuală sau colectivă?", durata: 18:30 – 20:30, ANDRU, str. Miromesnil, nr. 91, 75 008, Paris.

mergând astfel de parcă furia l-ar fi împins de la spate. Era o maşină diesel căreia i se schimbase motorul. Ceva era schimbat în el, fuseseră atinse nişte fire sensibile, nervii care duc direct la inimă.

A dat buzna în biroul patronului său. Charles şi-a privit angajatul şi şi-a acoperit instinctiv obrazul cu mâna. Markus a rămas proţăpit în mijlocul încăperii, stăpânindu-şi mânia.

– Ştiţi unde este? a îndrăznit să întrebe Charles.

– Nu, nu ştiu. Şi încetaţi cu toţii să mă mai întrebaţi unde este Nathalie. Nu ştiu.

– M-au sunat clienţii. Sunt furioşi. Nu îmi revin întrebându-mă cum de a putut să facă aşa ceva!

– O înţeleg perfect.

– Ce doriţi de la mine?

– Vreau să vă spun două lucruri.

– Repede că mă grăbesc.

– Primul: refuz propunerea făcută. Este lamentabil din partea dumneavoastră. Nu ştiu cum de mai puteţi să vă priviţi în oglindă.

– Cine a spus că mă privesc în oglindă?

– Bine, nu-mi pasă ce faceţi sau ce nu faceţi.

– Şi al doilea?

– Îmi dau demisia.

Charles a rămas uluit de rapiditatea reacţiei acestui bărbat. Nu ezitase nicio clipă. Îi refuza propunerea şi părăsea firma. Cum de putuse gestiona atât de prost situaţia? Sau nu. Poate că asta dorea? Să-i vadă plecaţi pe amândoi, cu povestea lor supărătoare. Îl privea

în continuare pe Markus și nu putea citi nimic pe fața lui, căci acolo exista acel tip de furie care îngheață. Care distruge orice expresie lizibilă. Totuși s-a îndreptat spre Charles cu o siguranță excesivă. De parcă l-ar fi mânat o putere necunoscută. În așa fel încât directorul nu și-a putut stăpâni frica. Îi era într-adevăr frică.

– Acum, de vreme ce nu mai sunteți șeful meu... pot...

Markus nu și-a isprăvit fraza, a lăsat pumnul să o termine în locul lui. Era pentru prima oară când lovea pe cineva. Și regreta că nu a făcut-o mai devreme. Că prea des a căutat cuvinte care să pună la punct situațiile.

– E inadmisibil! Sunteți nebun! a strigat Charles.

Markus s-a apropiat iar și a schițat gestul de a mai lovi încă o dată. Îngrozit, Charles s-a tras îndărăt. Era așezat într-un colț al biroului său. După plecarea lui Markus, a rămas multă vreme în aceeași poziție.

105

Ziua de 29 octombrie 1960
în viața lui Muhammad Ali

A câștigat la puncte, la Louisville,
primul său meci din cariera de boxer profesionist
împotriva lui Tunney Hunsaker.

106

Ajunsă în gara din Lisieux, Nathalie a închiriat o mașină. Trecuse atât timp de când nu mai condusese. Se temea că își pierduse reflexele. Vremea nu ținea cu ea, căci începuse să plouă. Dar simțea o oboseală extrem de intensă în acel moment, încât nu o mai speria nimic. Mergea cu o viteză tot mai mare, pe drumurile înguste, spunând bună ziua tristeții. Ploaia făcea vizibilitatea dificilă; uneori nu vedea nimic.

Atunci s-a petrecut ceva. Sclipirea unei secunde, pur și simplu, pe când șofa. A revăzut scena în care îl săruta pe Markus. În clipa în care imaginea i-a revenit în minte, nu se gândea deloc la el. Nici vorbă, imaginea se impusese brutal. A început să-și amintească momentele petrecute cu Markus. Continuându-și drumul, regreta că plecase fără să-l anunțe. Nu știa de ce nu se gândise la asta. Fuga ei fusese atât de rapidă. Era pentru prima oară când părăsea biroul astfel. Și realiza că nu se va întoarce niciodată, că o parte din viața ei se încheiase acum. Că era timpul să meargă drept înainte. Totuși s-a hotărât să oprească la o benzinărie. A ieșit din mașină și a privit în jur. Nu recunoștea nimic. Probabil că rătăcise drumul. Întuneric și pustiu. Iar ploaia încheia tripticul clasic al imaginarului disperării. I-a trimis un SMS lui Markus. Doar ca să-i spună unde este. Două minute mai târziu a primit răspuns: „Iau primul tren spre Lisieux, spre tine. Dacă ești acolo, cu atât mai bine." Imediat după aceea un alt SMS de la el: „În plus, rimează".

107

Fragment din Sărutul,
povestire de Guy de Maupassant

„Știi de unde izvorăște adevărata noastră putere? Dintr-un sărut, doar dintr-un singur sărut! (...) Totuși sărutul nu este decât o prefață."

108

Markus a coborât din tren. Și el plecase fără să anunțe pe cineva. Se vor regăsi ca doi fugari. A văzut-o, imobilă, de cealaltă parte a sălii de așteptare. A început să meargă spre ea încet, ca într-un film. Ne putem imagina lesne fondul sonor ce ar însoți acest moment. Sau tăcerea. Da, ar fi mai bine tăcerea. Nu s-ar auzi decât respirația lor. Am putea chiar să uităm tristețea decorului. Salvador Dalí nu ar fi putut niciodată să fie inspirat de gara din Lisieux. Era pustie și rece. Markus a observat un afiș care prezenta muzeul consacrat Terezei din Lisieux. În timp ce se îndrepta spre Nathalie gândea: „Ia te uită, e straniu, dar întotdeauna am crezut că Lisieux era numele ei de familie..." Da, chiar se gândea la asta. Și Nathalie era aici, foarte aproape de el. Cu buzele sărutului. Însă chipul său era împietrit. Chipul său era gara din Lisieux.

S-au îndreptat spre mașină. Nathalie a urcat la volan, iar Markus s-a instalat pe locul mortului. A pornit mașina. Nu rostiseră niciun cuvânt. Păreau doi adolescenți care la prima întâlnire nu știu ce să-și spună. Markus habar nu avea despre locul în care se afla, nici încotro se îndreaptă. O urma pe Nathalie și asta era de ajuns. După un timp, nemaisuportând senzația de vid, s-a hotărât să apese pe butonul radioului. Era reglat pe radio Nostalgie. *Iubirea care fuge* de Alain Souchon a răsunat atunci în mașină.

– O, incredibil! a exclamat Nathalie.

– Ce?

– Păi, cântecul acesta. E o nebunie. Este chiar cântecul meu preferat. Și aici... dintr-odată...

Markus a privit radioul cu bunăvoință. Mașinăria aceea i-a permis să lege dialogul cu Nathalie. Ea continua să-i spună cât de straniu și fără noimă era totul. Că era vorba de un semn. Ce fel de semn? Asta, Markus nu avea cum să știe. Era surprins de efectul pe care cântecul îl avea asupra lui Nathalie. Dar el cunoștea stranietatea, hazardul, coincidențele vieții. Dovezile care ne determină să ne îndoim de raționalitate. După ce cântecul s-a terminat, l-a rugat pe Markus să oprească radioul. Voia să rămână legată de această melodie care i-a plăcut atât de mult întotdeauna. Pe care o descoperise împreună cu filmul lui Antoine Doinel. Se născuse pe atunci și, e un sentiment cam greu de definit, se simțea provenind chiar din acea clipă. Ca un rezultat al acestei melodii. Blândețea firii sale, melancolia prezentă uneori, lejeritatea, toate acestea întruchipau desăvârșit

anul 1978. Era cântecul ei, era viața ei. Și nu-și putea reveni dintr-o astfel de întâmplare.

A oprit mașina pe marginea drumului. Întunericul îl împiedica pe Markus să vadă unde sunt. A zărit gardul din metal, dintr-acelea care străjuiesc intrarea într-un cimitir. Apoi și-a dat seama că nu era înalt, că era imens. Ceva similar puteai găsi în fața unei închisori. Desigur, morții sunt condamnați la închisoare pe viață însă e greu de crezut că vor încerca să evadeze. Atunci Nathalie a rupt tăcerea.

– François este îngropat aici. Și-a petrecut copilăria pe aceste meleaguri.

– ...

– Bineînțeles că nu mi-a spus nimic. Nu se gândea că va muri așa... dar știu că voia să fie aici... aproape de locul în care s-a născut.

– Înțeleg, a șoptit Markus.

– Știi, e amuzant, dar și eu mi-am petrecut copilăria tot în regiune. Când m-am întâlnit cu François ni s-a părut extraordinară această coincidență. Ne-am fi putut întâlni de multe ori în adolescență, însă nu ne-am văzut niciodată. Și ne-am regăsit la Paris... atunci când trebuie să întâlnești pe cineva...

Nathalie nu și-a dus până la capăt fraza. Dar fraza continua în mintea lui Markus. Despre ce anume vorbea ea? Despre François, desigur. Și despre el, poate? Dubla interpretare a afirmațiilor sporea caracterul simbolic al situației. Era de o intensitate rară. Ei doi, acolo, unul lângă celălalt, la câțiva metri de

mormântul lui François. La câțiva metri de trecutul care nu înceta să se isprăvească. Ploaia cădea pe chipul lui Nathalie încât nu se observa dacă plângea. Însă Markus știa că plânge. Știa să citească lacrimile. Cele ale lui Nathalie. S-a apropiat de ea și a strâns-o în brațe ca pentru a încercui suferința.

109

A doua parte a cântecului
Iubirea care fuge *de Alain Souchon*
ascultată de Markus și de Nathalie în mașină

Noi, noi nu am rezistat
Pic, pic lacrimi pe obrazul tău perlat,
Ne despărțim și nu mai este nimic de adăugat.
Iubirea care fuge
Iubirea care fuge
Am adormit, un copil a venit printre dantelării
Pleci, te-ntorci, te miști, e jocul rândunelelor
de a reveni
Abia instalat, că apartamentul de două camere
și o bucătărie îl declin
Te poți numi Colette, Antoine, Sabine
Viața mea toată: să alerg după lucruri care dispar
Tinere parfumate, buchete de lacrimi, de trandafiri.
Și mama îndărătul urechii își strecura
O picătură de ceva care la fel mirosea.

110

Au pornit din nou. Pe Markus îl surprindeau virajele numeroase. În Suedia drumurile sunt drepte; duc spre un capăt vizibil. Se lăsa legănat de vertij, fără să îndrăznească să o întrebe pe Nathalie încotro se îndreptau. Chiar era important? E o banalitate, dar era gata să meargă cu ea până la capătul lumii. Măcar ea știa unde mergea? Poate că voia pur și simplu să se adâncească în întuneric. Să mergi ca și cum ai vrea să uiți.

În cele din urmă s-a oprit. De data asta gardul de fier era mai puțin înalt. Era tema periplului lor? Variațiuni pe tema gardului de fier. Nathalie a coborât să deschidă poarta, apoi s-a urcat la volan. În mintea lui Markus fiecare moment era esențial, devenind autonom, fiindcă astfel sunt trăite detaliile unei mitologii personale. Mașina rula pe un drum îngust și s-a oprit în fața unei case.

– Suntem la Madeleine, bunica mea. De când a murit bunicul, trăiește singură.

– Prea bine. Mă bucur să o întâlnesc, a răspuns Markus politicos. Natalie a bătut la ușă, o dată, de două ori, apoi un pic mai tare. Nimic. „E puțin cam surdă. Cel mai bine ar fi să dăm ocol casei. Cu siguranță este în salon și ne va vedea pe fereastră."

Ca să dai ocol casei trebuia să o iei pe o cărare noroioasă din cauza ploii. Markus se ținea de Nathalie. Nu vedea mare lucru. Poate că se înșelase asupra părții

pe care trebuia să meargă? Practic între casă și tufișurile de muri nu era loc. Nathalie a alunecat și l-a tras după ea pe Markus. Acum erau amândoi uzi și plini de noroi. Mai auziseră și de alte expediții mai pline de succes, dar aceasta devenea rizibilă.

– Cel mai bine ar fi să ne terminăm expediția în patru labe, a spus Nathalie.

– E nostim să te urmez, a zis Markus.

În sfârșit au ajuns de cealaltă parte a casei și au văzut-o pe bătrânică așezată în fața focului din cămin. Nu făcea nimic. Imaginea îl surprinsese de-a binelea pe Markus. Să fii acolo, așteptând, aproape uitând de tine însuți. Nathalie a ciocănit în fereastră și de data asta bunica ei a auzit. S-a luminat la față de îndată ce a văzut-o și s-a grăbit să deschidă fereastra.

– Draga mea... dar ce faci? Ce surpriză plăcută!

– Voiam să te văd... și pentru asta a trebuit să dăm ocol.

– Da, știu. Din păcate nu ești singura. Veniți, să vă deschid ușa.

– Nu, intrăm pe fereastră. E mai bine așa.

Au trecut peste pervazul ferestrei și au fost, în sfârșit, la adăpost.

Nathalie l-a prezentat pe Markus bunicii sale. Aceasta i-a pipăit chipul cu palmele, apoi s-a întors spre nepoată și a spus: „Pare drăguț." Atunci Markus a zâmbit larg ca pentru a confirma: „Da, este adevărat, sunt drăguț."

– Cred că și eu am cunoscut un Markus, de mult. Sau poate că era un Paulus... ori un Charlus...

în fine, se termina în *us*... dar nu-mi amintesc prea bine...

A urmat o tăcere stânjenitoare. Oare ce înțelegea ea prin „am cunoscut"? Nathalie s-a lipit de bunica ei zâmbind. Privindu-le, Markus și-o putea imagina pe Nathalie fetiță. Anii '80 erau aici, alături de ei. După o vreme a întrebat:

– Unde ne vom spăla pe mâini?

– A, da. Vino cu mine.

L-a luat de mâna murdară de noroi și l-a condus rapid spre baie..

Da, asta era acel ceva de fetiță la care se gândea Markus. Felul în care alerga. Trăind minutul următor înaintea celui prezent. Ceva neastâmpărat. Acum se aflau în fața a două chiuvete, unul lângă celălalt. În timp ce se spălau își zâmbeau cam tâmp. Erau clăbuci, mulți, dar nu conțineau nostalgie. „Este cea mai frumoasă spălare a mâinilor din viața mea", a gândit Markus.

Trebuiau să se schimbe. Pentru Nathalie era simplu. Își avea lucrurile în camera ei.

– Nu ai haine de schimb? l-a întrebat Madeleine pe Markus.

– Nu. Am plecat pur și simplu.

– Pe nepusă masă?

– Da, chiar așa, pe nepusă masă.

Nathalie găsea că amândoi erau fericiți să fi folosit această expresie „pe nepusă masă". Păreau inflamați de ideea nepremeditării. Bunica i-a propus lui Markus să caute în dulapul soțului ei. L-a condus până în capătul

unui culoar și l-a lăsat singur să aleagă ce dorea. Câteva minute mai târziu a revenit îmbrăcat într-un costum jumătate bej, jumătate o culoare necunoscută. Gulerul cămășii era atât de larg încât gâtul lui părea că se îneacă. Această deghizare nepotrivită nu îi răpea nicicum buna dispoziție. Părea fericit să apară îmbrăcat astfel și gândea: „Curg de pe mine, dar mă simt bine." Nathalie a izbucnit într-un hohot de râs cu lacrimi. Lacrimi de râs s-au prelins pe obrajii ei pe care se uscaseră lacrimile durerii. Madeleine s-a apropiat de el, însă părea că se îndreaptă către costum, nu către cel care îl purta. În spatele fiecărei cute se regăseau amintirile unei vieți. Pentru un moment a rămas încremenită lângă invitatul său surpriză.

111

Bunicile, poate pentru că știu ce înseamnă războiul, au întotdeauna ce să le pună pe masă nepoatelor care vin pe la ele, seara târziu, cu suedezi.

– Sper că nu ați mâncat. Am făcut supă.

– A, da? Ce fel de supă? a întrebat Markus.

– E supa de vineri. Nu pot să vă explic. Azi e vineri, deci e supa de vineri.

– E o supă fără cravată, a conchis Markus.

Atunci Nathalie s-a apropiat de ea:

– Știi, buni, lui i se întâmplă să spună lucruri bizare. Nu trebuie să-ți faci griji.

– A, știi, nu mi s-a mai întâmplat să-mi fac griji din 1945. Nicio problemă. Haideți la masă.

Madeleine era foarte vioaie. Era o adevărată discrepanță între energia pe care o folosea ca să pregătească cina și imaginea femeii bătrâne din fața căminului în care ardea focul. Această vizită îi dădea poftă de mișcare. Se învârtea în bucătărie și nu voia să fie ajutată. Nathalie și Markus erau îndoiați de această precipitare a mișcărilor ei. Acum totul părea atât de departe. Parisul, firma, dosarele. Și timpul se mărunțea: începutul după-amiezii de la birou era o amintire în alb și negru. Doar denumirea supei „de vineri" le mai permitea să rămână ancorați în realitatea zilelor.

Cina decurgea cu simplitate. În liniște. La bunici, fericirea minunată de a-și revedea nepoții nu este însoțită în mod obligatoriu de lungi tirade. Fiecare îl întreabă pe celălalt ce mai face și pe urmă, foarte repede, ne odihnim în plăcerea de a fi împreună. După cină, Nathalie și-a ajutat bunica să spele vasele. Și se întreba: oare de ce am uitat cât de duios este să fii aici? De parcă toate bucuriile recente fuseseră condamnate la amnezie. Acum știa că avea puterea să o țină minte pe aceasta.

Markus fuma un trabuc în salon. El, care abia rezista după o țigară, a vrut să-i facă pe plac lui Madeleine. „Adoră bărbații care fumează trabuc după cină. Nu încerca să înțelegi. Fă-i plăcerea, atât", îi șoptise Nathalie în clipa în care se pregătea să răspundă invitației de a fuma. Mărturisise atunci că avea o poftă

teribilă de un trabuc, exagerând destul de stângaci entuziasmul său, însă Madeleine nu simțise aici decât pasiunea. Astfel, Markus o făcea pe patronul venit într-o casă normandă. L-a surprins un lucru: nu-l durea capul. Mai rău, începea să aprecieze gustul trabucului. Virilitatea se instala în el, abia mirată că se află acolo. Încerca sentimentul paradoxal de a îmbrățișa pătimaș viața prin vălătuci efemeri. Prin acest trabuc devenea Markus Magnificul.

Madeleine era fericită să o vadă zâmbind pe nepoata ei. Plânsese atât de mult când a murit François: nu trecea o zi fără să se gândească la moartea lui. Madeleine trecuse prin multe suferințe în viața sa, dar aceasta fusese cea mai violentă. Știa că trebuie să mergi înainte, că viața însemna să trăiești. De aceea momentul îi aducea o profundă ușurare. Ca să nu strice nimic, simțea, instinctiv, o adevărată simpatie față de suedezi.

– E un om bun.

– A, da, cum ți-ai dat seama?

– Așa simt. Instinctiv. Are suflet bun.

Nathalie și-a mai sărutat încă o dată bunica. Era vremea să meargă la culcare. Markus a stins trabucul spunându-i lui Madeleine: somnul este un drum care duce la supa de mâine.

Madeleine dormea la parter, căci urcatul scărilor devenise foarte obositor pentru ea. Celelalte camere se găseau la etaj. Nathalie l-a privit pe Markus: „În felul acesta nu ne va deranja." Afirmația ei putea însemna

orice, aluzie sexuală sau simplă informație pragmatică: mâine-dimineață vom putea dormi liniștiți. Markus nu voia să se gândească la asta. Se va culca, da sau nu, cu ea? O dorea foarte mult, dar a înțeles că trebuie să urce scările fără să-și frământe mintea cu așa ceva. Odată ajuns la etaj, a fost din nou surprins de îngustimea locului. După drumul făcut cu mașina, după cel urmat pentru a da ocol casei, era pentru a treia oară când se simțea prins într-un spațiu îngust. Pe acest culoar îngust existau numeroase uși și tot atâtea camere. Nathalie a făcut-un dus-întors fără să spună o vorbă. Nu exista curent electric la etaj. A aprins două lumânări care se aflau pe o măsuță. Fața ei era portocalie, mai degrabă răsărit decât apus de soare. Nathalie ezita, ezita cu adevărat. Știa că ea trebuie să decidă. A privit fix lumina lumânărilor. Apoi a deschis o ușă.

112

Charles a închis ușa. Se găsea într-o a doua stare și ar fi putut crea o a treia, într-atât se simțea departe de trupul său. Îl durea fața din pricina loviturilor primite în decursul zilei. Știa bine că fusese jalnic și că risca enorm dacă se ducea vestea la nivel înalt, în Suedia, că a vrut să mute un angajat din motive personale. Da, bine, erau puține șanse ca lucrul acesta să se afle. Era convins că nu vor reveni. Fuga lor avea gustul definitivului. Și, cu siguranță, asta îl durea cel

mai mult. Să nu o vadă pe Nathalie. Totul era din vina lui. Acționase nebunește și se ura pentru asta. Voia doar să o mai vadă încă o dată, să încerce să obțină iertarea, să încerce să se smulgă din patetism. Voia să găsească, în sfârșit, cuvintele pe care le căutase atât. Să trăiască într-o lume a amneziei afective în care o mai putea întâlni pentru prima oară.

Acum mergea prin salon. Și, cu imaginea netulburată a soției sale pe dinaintea ochilor, s-a plasat în spatele acesteia. Scena aceasta de seară era un muzeu cu un singur tablou.

– Ești bine? a șoptit el.

– Da, sunt bine. Și tu?

– Nu ești neliniștită?

– De ce?

– Pentru noaptea asta.

– Păi... ce s-a întâmplat în noaptea asta?

Laurence nici măcar nu întorsese capul. Charles se adresase gâtului soției sale. Tocmai înțelesese că nu observase că el lipsise în noaptea precedentă. Că între el și nimic nu exista nicio diferență. Era ceva abisal. A vrut să o plesnească: pentru a echilibra contul agresiunilor din acea zi. Să-i dea măcar o palmă din cele pe care le primise, dar pentru o clipă mâna i-a rămas suspendată în aer. A început să o privească. Mâna era acolo, singură, în aer. Și-a dat brusc seama că nu mai putea suporta să-i lipsească iubirea, să se sufoce într-o lume pustiită. Nimeni nu îl strângea niciodată în brațe, nimeni nu îi arăta niciodată un

mărunt semn de afecțiune. De ce i se întâmplau toate acestea? Uitase de existența duioșiei. Fusese exclus din delicatețe.

Mâna a coborât lent și s-a așezat pe părul soției sale. A fost emoționat, cu adevărat emoționat, fără să știe de unde provenea o asemenea emoție. Și-a spus că soția lui avea un păr frumos. Poate acesta era motivul. Pe sutele de cărări ale pielii sale putea simți vestigiile sărutărilor trecute. Amintirile pasiunii sale. Voia să facă din ceafa soției sale punctul de plecare al cuceririi totale a corpului ei. A ocolit canapeaua și s-a oprit în fața lui Laurence. A îngenuncheat și a încercat să o sărute.

– Ce faci? a întrebat ea cu voce moale.

– Te doresc.

– Acum?

– Da, acum.

– Mă iei pe nepregătite.

– Și ce? trebuie să solicit o întâlnire ca să te sărut?

– Nu... prostuțule.

– Știi ce ar fi bine?

– Nu?

– Să mergem la Veneția. Da, am să fac aranjamentele... să plecăm în weekend... doar noi doi... ne-ar face bine...

– ...Știi că sufăr de rău de mare.

– Și ce? Nu-i nimic... o să mergem la Veneția cu avionul.

– Îți spun asta în legătură cu gondolele. Ar fi păcat dacă nu ne-am plimba cu gondola. Nu crezi?

113

Din gândirea unui al doilea filosof polonez

Numai lumânările cunosc secretul agoniei.

114

Nathalie a intrat în camera unde obișnuia să doarmă. Înainta la lumina lumânărilor, dar ar fi putut foarte bine să meargă pe întuneric, într-atât de bine cunoștea toate colțurile încăperii. Îl ghida pe Markus care o urma ținând-o de șolduri. Era cel mai luminos întuneric. Îi era teamă ca fericirea lui, devenind atât de intensă, să-l lipsească de orice reacție. Deseori un exces de excitare paralizează. Trebuia pur și simplu să se lase dus de fiecare secundă. De fiecare respirație care valora cât o lume. Nathalie a pus lumânările pe noptieră. În mișcarea emoționantă a umbrelor, s-au regăsit față în față.

Și-a pus capul pe umărul lui, iar el i-a mângâiat părul. Ar fi putut să rămână așa la nesfârșit. Într-adevăr trăiau o poveste incredibilă. Dar era atât de frig. Era și frigul absenței; nimeni nu mai intra aici. Părea un loc care trebuia recucerit, în care amintirii deja insinuate trebuia să i se adauge o alta. S-au întins sub pături. Markus îi mângâia părul lui Nathalie. Îi plăcea

atât de mult, ar fi vrut să-l cunoască fir cu fir, să le afle povestea și ceea ce gândesc. Voia să plece în călătorie cu părul ei. Lui Nathalie îi făcea bine delicatețea acestui bărbat care avea grijă să nu bruscheze situația. Totuși avea inițiativa. O dezbrăca și inima îi bătea cu o putere incredibilă.

Acum era goală, strâns lipită de el. Emoția era atât de intensă, încât mișcările erau încetinite. O lentoare care echivala, aproape, cu un recul. Se lăsa măcinat de teama imensă, devenea un clocot. Lui Nathalie îi plăceau aceste momente în care el era stângaci, ezitant. Înțelegea că își dorise mai mult ca oricând să regăsească bărbatul printr-unul care să nu fie neapărat foarte obișnuit cu femeile. Ca ei să redescopere împreună modul de folosire al tandreței. Era ceva foarte reconfortant în a fi cu el. Putea fi o dovadă de orgoliu sau de superficialitate, dar i se părea că acest bărbat va fi veșnic fericit să fie împreună cu ea. Avea sentimentul că vor fi un cuplu extrem de stabil. Că nimic rău nu se va putea întâmpla. Că ecuația lor fizică era un antidot pentru moarte. Toate acestea îi veneau în minte fragmentar, fără să fie foarte sigură. Simțea doar că este momentul și că trupul hotărăște întotdeauna. Acum era deasupra ei. Și Nathalie s-a agățat de el.

Lacrimile i se prelingeau de-a lungul tâmplelor. El i-a sărutat lacrimile.

Și din sărutul lui au izvorât alte lacrimi, lacrimile lui de data aceasta.

115

Începutul capitolului șapte din
Șotronul *de Julio Cortázar,*
carte citită de Nathalie la începutul acestui roman.

„Îți ating buzele, îți ating cu degetul buzele, îți desenez gura ca și cum s-ar crea sub atingerea mâinii mele, ca și cum s-ar întredeschide pentru prima oară, și mi-e de ajuns să închid ochii ca să stric totul și să iau totul de la capăt, de fiecare dată plăsmuiesc gura pe care o doresc, gura pe care mâna mea o alege și care îți desenează chipul, o gură, una deosebită de altele, aleasă de mine cu suverană libertate ca să o desenez cu mâna mea pe chipul tău și care, printr-o întâmplare pe care nu caut să o înțeleg, coincide întocmai cu gura ta care zâmbește sub gura pe care mâna mea ți-o desenează."

116

Se luminase deja. Ai fi putut crede că noaptea nici nu existase. Nathalie și Markus alternaseră momentele de trezire și de somn, amestecând astfel granițele dintre vis și realitate.

– Aș vrea să mergem în grădină, a spus Nathalie.

– Acum?

– Da, ai să vezi. Când eram mică mergeam în grădină dimineața. E o atmosferă stranie în zori.

S-au trezit rapid și s-au îmbrăcat încet.[1] Privindu-se, descoperindu-se în lumina rece. Era simplu. Au coborât fără să facă zgomot ca să nu o trezească pe Madeleine. Precauție inutilă fiindcă Madeleine aproape că nu dormea când avea pe cineva în vizită. Dar nu-i va deranja. Știa că Nathalie prefera calmul dimineților (fiecare cu tabieturile sale). La orice vârstă, de fiecare dată când venea aici, mergea să se așeze pe bancă de îndată ce se dădea jos din pat. Au ajuns afară. Nathalie s-a oprit ca să observe fiecare detaliu. Viața își putea urma cursul ei, viața putea fi distrusă, dar aici nu se clintea nimic: era sfera imuabilului.

S-au așezat. Între ei exista acea reală încântare, a plăcerii fizice. Ceva ce ținea de fantasticul poveștilor, clipe furate perfecțiunii. Minute pe care ți le gravezi în memorie în chiar clipa în care le trăiești. Secunde care alcătuiesc viitoarea noastră nostalgie. „Mă simt atât de bine", a șoptit Nathalie, iar Markus a fost într-adevăr fericit. Nathalie s-a ridicat. A privit-o mergând, trecând prin dreptul florilor și al copacilor. A mers, s-a întors, a plecat iar, de câteva ori, lent, o blândă reverie, atingând tot ceea ce îi era la îndemână. Legătura ei cu natura era aici extrem de intimă. Apoi s-a oprit. Foarte aproape de un copac.

– Când mă jucam de-a v-ați ascunselea cu verii mei, trebuia să ne punem la acest copac pentru a număra. Mult. Până la 117.

---

[1] Sau poate a fost invers.

– De ce până la 117?

– Nu știu! Am stabilit pur și simplu această cifră.

– Vrei să ne jucăm? a propus Markus.

Nathalie a zâmbit. Adora să i se propună să se joace. S-a îndreptat spre copac, a închis ochii și a început să numere. Markus a pornit în căutarea unei ascunzători bune. O ambiție zadarnică: era fieful lui Nathalie. Era limpede că știa cele mai bune locuri. Tot căutând s-a gândit la toate cotloanele pe unde se ascunsese deja. Mergea de-a lungul vârstelor lui Nathalie. La șapte ani evident că s-a ascuns îndărătul acelui copac. La doisprezece ani, în mod necesar în spatele acelui tufiș. Adolescentă fiind, respinsese jocurile copilăriei și trecuse pe lângă muri bombănind. Iar vara următoare se așezase pe bancă, tânără femeie, visătoare și poetă, cu o speranță romantică în inimă. Viața ei de femeie tânără lăsase numeroase urme în mai multe locuri și, poate, chiar făcuse amor printre aceste flori? François alergase după ea, să-i smulgă cămașa de noapte, fără să facă prea mult zgomot ca să nu-i trezească pe bunici, urmele unei curse dezlănțuite și tăcute prin grădină. Apoi o prinsese. Încercase să se zbată, fără să fie prea convingătoare. Întorsese deodată capul visând la săruturile lui. Se rostogoliseră și pe urmă s-a trezit singură. Unde era François? Se ascundea pe undeva? Nu mai era aici. Nu va mai fi niciodată aici. În acel loc nu mai creștea iarba. Nathalie o smulsese pe toată de furie. Aici, rămăsese într-o stare de apatie ore în șir, iar încercările bunicii sale de a o convinge să intre în casă nu modificaseră

cu nimic situația. Markus, îndreptându-se chiar spre acel loc, îi călca în picioare durerea. Trecea prin lacrimile iubirii sale. Și totodată căuta ascunzătoarea spre care Nathalie se va îndrepta mai târziu. Cumva, pe sărite, era emoționant să-ți închipui femeia în vârstă care va fi.

Astfel Markus a găsit un loc în care să se ascundă chiar în inima acestor ipostaze ale lui Nathalie. S-a făcut cât mai mic cu putință. Lucru ciudat pentru ziua aceea în care se simțea mai înalt ca niciodată. Peste tot în trupul lui se trezeau pulsiunile imensității. Odată ajuns, a zâmbit. Era fericit să o aștepte, atât de fericit să aștepte ca ea să-l descopere.

117

Nathalie a deschis ochii.

SFÂRȘIT